Ben Bir Anneyim

KADRİYE ÇİÇEK

İÇİNDEKİLER

Takdim 9

Önsöz 11

Yusuf'un Doğumu 14
Yusuf'un Gelişmesi 17
Bır Hâtıra 20
Oğlumun Sorununu Nasıl Fark Ettim? 22
Çocuğuma Yuva Arıyorum 24
Oyuncaklarınızı Paylaşın - Paylaştırın 27
Âcil'de Rahatlık(!) 30
"Bir de Hocaya Götürün, Bakalım..." 32
Panik Atak 35
Tuvalet Alışkanlığı 37
Hiç Damdan Düştünüz mü? 40
Yaşadıklarımız Hep Bir İmtihan: Kader 44
Yusuf'un Okula Başlaması 50
Veli Toplantısı 54
Sinirlerim Boşalmıştı 56
Eşim Beni Dinledi 58
Yeni Çevre 60
Grup Terapisi 68
Hayatta Farklı Renk Tonları Var 71
Aysu Hanım: "Bu Çocuğun Yaptığı Hiç İyi Bir İşi Yok!" 74
Yaz Spor Okulu Açsanız 78

Hayatın Güzellikleri Ayrıntıda Gizli 82
Sıkıntıları Paylaşmak İçin 85
"Bu Çocuk Okuyamaz!" 89
Onun Peşinde Koşarken Yoruldum 94
Kendi Kendinin Doktoru Ol! 96
"Sen Ona Anne Diyeceksin" 99
"Anne Ben Aptal Mıyım?" 104
Yusuf'un Depresyon Sıkıntısı 107
Küçük Oğlum da Okula Başlıyor 110
Eğitimciler Önyargılı Olmamalı, Dayak Asla! 111
Kardeş Kavgası 115
Oğlum Sınıf Tekrarı Yapsın 117
Mesleği ile Bütünleşmiş Rehber 120
Bildiğini Anlatmak 123
Çırak Olarak Çalışacak 128
Güzel Ahlâk 132
Bir Gün Size Hislerimi Anlatacağım 135
Sabret, Karşılık Verme… 138
Oğlumuzun Problemi; Dikkat Dağınıklığı 140
Okuma Hasreti 146
Gözüme Uyku Girmiyordu 149
Okul Sevinci 152
Tedbirli Olmalıydım 155
En İyi Terapi Toplum Terapisi 159
Dikene Değil Güle Kilitlenmek 160
"Ritalin, Çözüm Değil" 163
Zoru Başarmanın Hikâyesi 166
"Kayayı Delen Suyun Gücü Değil, Damlaların Israrıdır." 170
İlk Kutlanan Doğum Günüm 173
Bu Yönetmelik Onun İçin de Uygulansın! 177
Yusuf'un Merhameti 180
Sınıfın En Yaramazının Aldığı Ders 184
Mevzu, Stres 190
Ah, Bu Hastahaneler 192
Sen Bir Şeyden Anlamazsın 196
Kaynaştırmalı Eğitim 202
Sıkıntılar Paylaşılarak Azalır 205

Okul Aile Birliği 209
Öğrencinin Paniği 212
İlk Göz Ağrısı, Hey Gidi Günler! 217
Bir Mücadelenin Finali 220
Sen Olmasaydın Bebeğim 222

Sonsöz 224

TAKDİM

Hoca Nasreddin bir gün atıyla yolculuk yaparken nasıl olduysa atından düşmüş. Etrafına birçok insan toplanmış. Her kafadan bir ses çıkıyor ama Hoca'nın derdine çare bulan olmuyormuş. Buna canı sıkılan Molla Nasreddin nezaketini bozmayan tatlı-sert bir üslûpla:

– İçinizde attan düşeniniz var mı? Bana attan düşen lâzım. Attan düşenin hâlinden ancak attan düşen anlar! demiş.

Elinizdeki bu eser işte böyle dertli birinin yaşadıklarının en yalın bir hikâyesi. Onu, ancak onun yaşadıklarını yaşayan şefkat kahramanı bir anne anlayabilir.

Doğum esnasında yapılan hatalı tıbbî bir müdahale ile başlayan ve bir türlü bitmek tükenmek bilmeyen çileli yıllar... Ve evlâdı için hiçbir mücadeleden yılmayan şefkat kahramanı bir annenin serüveni. Katlanmadığı fedakârlık, müracaat etmediği sağlık kuruluşu, pedagog, psikolog, eğitimci, sempozyum, terapiler bırakmayan yılmaz bir azim ve sabır kahramanı anne.

Bilemiyorum, doğum esnasında acil müdahale etmesi gereken insanların; akıl almaz vurdumduymazlığının sebep

olduğu bir süreçle başlayan ve bitmeyen bu çileden haberleri var mıdır? Ama hepimizin bildiği bir gerçek daha vardır ki o da şu: Sorumluluk sahibi, istisnasız, herkesin içinde bulunduğu konumunun hakkını en iyi şekilde vermesi gerektiğidir. Basit bir görev ihmalinin veya yanlış bir kararın kimlerin hayatını karartabileceğini ne tür zararlara sebep olabileceğini iyi düşünmeli ve bu ağır vebalin hesabını vereceği çetin günden endişe duymalı, ürpermelidir.

Elinizdeki eserle bu bilinci yakalayacaksınız. Bu kitap; son yılların modası hâline gelmiş ve önüne gelen herkesin bir kişisel gelişimci olduğunu iddia ettiği günümüzde "kişisel gelişim kitaplarına" ve kişisel gelişime ilgi duyanların, anasınıfı öğretmenlerinin, ilköğretim de sınıf öğretmenlerinin, orta öğretim kurumlarında yönetici olarak idarecilerin, çalışan her branştan öğretmenin, yeni evlenecek gençlerin, bebek bekleyenlerin, çocukları okuyan anne-babaların, aile içinde iletişim problemleri yaşayan eşlerin, depresyon tedavisi görenlerin, sahip olduğu nimetlerin ne kadar şükre lâyık nimetler olduklarını anlamak isteyenlerin ve problem çocuk sahibi olanların özellikle okumaları gereken bizim kültürümüze özgü bir şahsî tekâmül kitabıdır.

Bu kitap özellikle engellilerin dünyasıyla yakından ilgilenen araştırmacı, pedagog, psikolog ve eğitimcilerin çok istifade edecekleri kanaatini taşıdığımız bir laboratuar niteliğindedir. Faydalı olması dileğiyle.

07.01.2006
Üsküdar / İSTANBUL

Ön Söz

Bir ülke düşlüyorsunuz; gidip görmek için. Bu ülkenin şartlarını hatta biraz dilini öğreniyorsunuz. Hazırlıklar tamamlanıyor yolculuk başlamak üzere, heyecan dorukta.

Nihayet bu ülkeye gitmek üzere uçağa biniyorsunuz. İlk kez göreceğiniz ülkenin hayali gönlünüzde, gözünüzde tüllenirken, aniden bir anons yapılıyor, bilinmeyen bir sebepten dolayı gitmek istediğimiz ülkeye değil de bir başka ülkeye iniş yapmak zorundasınız.

Başka seçeneğiniz olmadığı için çaresiz kabul ediyorsunuz. Geri dönme imkânınız olmadığı İçin, mecburen bu ülkede yaşamak zorundasınız. İyi de nasıl yaşanır burada? Lisanını ve hayat şartlarını bilmiyorsunuz. Çaresiz her şeye sıfırdan başlıyor, zor da olsa bu ülkede iletişim kuracak kadar lisan bile öğreniyor, ileriki süreçte neredeyse buradakiler kadar rahat konuşuyorsunuz.

Yıllar geçtikçe sizden sonra, sizin gibi bu ülkeye mecburen inmiş ve burada kalmak durumunda olanlara rehberlik bile yapıyorsunuz.

Evet, dostlar biz böyle bir ülke hayaliyle yola çıkmıştık. Bu ülke bizim evlât hayalimizdi.

Mecburen indiğimiz yer tanımadığımız, bilemediğimiz lisanda, karşımıza çıkan çocuğumuzun problemleriydi.

Her insan gibi biz de önceleri panik yaşadık. Çünkü bizim yavrumuz, diğerleri gibi değildi, farklılıkları gözlemliyorduk. Bu bizi endişelendiriyordu, şaşkındık ne yapmamız gerektiğini bilemediğimiz gibi bize yol gösteren de yoktu. Kendi çabalarımızla sorunumuzun sebebini öğrenip daha sonra da bu sorunla yaşamayı, dolayısıyla bu lisanı kullanabilmeyi öğrendik. Amatörce de olsa bir adım bir adım daha derken ilerlemeye çalıştık, çabaladık. Bu konularda bilgimiz yoktu, ama gayretimiz ve sevgimiz vardı. İçimdeki annelik hissi rehberimiz olmaya yetti.

On yedi yıllık çabalarımda hep sadece şu sesi dinledim. Neden anneyim? Bu vasıf bana verilmiş ise bunun sorumluluğunu taşımak için illa da uzman olmama gerek yoktu.

Bir başka endişem de, ileriki yıllarda, neden anne, niçin anne? Sorusuyla karşılaşmaktan korkuyordum. Zaman, zaman kendi kendimize sorduk: neden biz? Daha aklıselim düşündüğümüzde, bunun bizim için özel bir yol olduğunu ve böyle takdir edildiğini anlamıştık. Bize düşen bu yolda yapmamız gerekeni yapıp, meselemizi çözmekti, böyle yapmıştık. Normalde ders verilir, sonra imtihan yapılır. Hayatta ise önce sınav yapılıp sonra ders veriliyor, bunu da yaşayarak öğrendik.

Önce yargılıyorlar, çocuğunuzdan dolayı suçluyorlar. Hâkim gibi hakkınızda yargı kararınızı da veriyorlar. Siz ise bu olumsuzluklara takılmadan, diktiğiniz fidanınızı büyütmeye, sevgiyle, şefkatle sulayıp, gayretle bir yaprak daha açması

için çabalıyorsunuz. Birde etraftaki sizi boğmaya çalışan ayrık otlarıyla uğraşıyorsunuz.

Nihayet çabalarınız boşa gitmiyor, sonunda serpilip büyüyor dallanıp budaklanıyor. Etraftaki ağaçlara, örnek olacak hale geliyor. İşte o zaman bütün yorgunluğunuz gidiyor, yerine huzur ve sürur dolduruyor.

Yusuf'un Doğumu

Eşimle görücü usulüyle tanıştırılarak; birkaç ay gibi kısa sürede evlendik. Mutlu yuvamızın içinde, neslin devamı olan oğlumuz, bir yıl sonra dünyaya geldi. Ben hamileliğim süresince yalnız bir kez doktora gidebilmiştim. Doktorumun her şeyin normal gittiğini söylemesi, ailemiz için, doğum yapacağım güne kadar kâfi gelmişti.

Benim tecrübesiz oluşum ve kendi başıma doktora gitmeyi saygısızlık olarak kabul edişim de başka bir etkendi. Bir araba kullanmak için bile en az bir aylık kursa gitme şartı varken, bir yuva kurup, topluma sağlıklı bireyler yetiştirecek anne ve baba adaylarının bir eğitimden geçirilmeyişi büyük bir eğitim eksikliği diye düşünüyorum. Bugün benim için geç kalınmış bir serzeniş olsa bile.

Bir cumartesi sabahı sancılarım başlayınca, eşimle birlikte... hastanesine gittik. Saat sabahın beşinden, öğlen on ikiye kadar sancı çekerek bekledim. Saat on bir sularında beni nihayet doğum masasına almışlardı. Fakat henüz vakit var deyip, doktor, ebe ve hemşireler beni doğum masasında bı-

rakarak çay içmeye gittiler. Bir saat kadar böyle çaresiz ve yarı baygın bir şekilde, Rabbime yalvarıyordum. Nihayet doğumu yaptıracak ekip gelmişti. Geldiler, fakat bir aksilik olduğu yüz ifadelerinden belli oluyordu. O zaman ne olduğunu bilmediğim vakumu çıkardıklarını gördüm. Hemşire hanım, acımasızca karnıma bastırıp beni bayılttığı için, sonrasını hatırlayamıyorum. Bu arada yavrumu vakumla almışlar.

Güvenip canımızı teslim ettiğimiz doktor, ebe ve hemşireler bu sorumsuz davranışlarıyla, bu madde âlemini bana ve yavruma zindan etmişlerdi âdeta.

Ben baygın olduğumdan oğlumun dünyaya gelişine yardımcı olamamıştım. Doğumdan çıktığımda saat on üçü gösteriyordu. Herkesin yavrusu dünyaya geldiğinde, doğumhaneyi sesi ile inlettiyordu. Benim yavrumun ise sadece canlı olduğunu anlayacağımız kadar sesi çıkmıştı. Hayatının bir kısmını hastahanelerde geçireceğini mi hissetmişti yoksa bebeğim.

Yavrumuzda bir durgunluk olduğu eşimin de dikkatini çekmişti. O, doğumhanenin kapısında bekliyordu. Zor bir doğum olduğundan ben yarı baygın bir hâlde sedyede yattığım için, oğlumu benim ayak ucuma koymuşlar. Eşimin bizi ilk gördüğünde dikkatini çeken durum, çocuğun ağlamadığı ve boşluğa baktığı olmuş.

Eşim bana, hastaneden çıktıktan sonra bu gözlemlediklerini anlatmıştı. Fakat bu konularda bilgimizin olmayışı ve tecrübesiz oluşumuz, doktorların da işini kolaylaştırıyordu. Bize, bir şeylerin yolunda gitmediğini onların açıklaması gerekirdi. Ama maalesef ki, bize bu konuda herhangi bir açıklama yapma gereği duymadılar. Vakumla doğum yaptığımı da, benimle aynı günde doğum yapanlar, benden evvel ta-

burcu olunca öğrenmiştim. Sizin doğumunuz zor olduğu için, bu gün taburcu edilmiyorsunuz denmişti. Bu açıklamayı da, doktorlardan değil hastabakıcılardan öğrenmiştik. Daha sonra onların hatasını fark etmiştik, ama maalesef, doğumu yaptıran doktor ve hemşirelerden, hatalarının hesabını sormaya ne maddî ne de manevî gücümüz vardı. Kim bilir bu insanlar bizden önce de kaç masum insanın canını yakmıştı. Onları Allah'a havale ettik.

Daha sonra televizyonda seyrettiğim bir programda, bu konuyla ilgili bir doktorun açıklaması dikkatimi çekmişti: Vakum aracılığıyla doğan çocuklarda, vakumla alınmasından dolayı beyinde sarsılmalar olduğunu ve bu yüzden de çoğunlukla çocukta olumsuz bir iz kaldığını öğrendim. Zaten oğlum Yusuf'un iki yaşına kadar, kafasında vakumun temas ettiği yerlerde saç çıkmamıştı. Ancak bu izler saçlar çıkınca kaybolmuştu.

YUSUF'UN GELİŞMESİ

Markete gidince ilgisini çeken ürünlerin ismini söyleyerek istiyordu. Reklâmlarda gördüğü, onun ilgisini çeken her şeyi (ev araçları, deterjan dâhil hiçbir şey ayırdetmeden) *almak istiyordu ve aldırıyordu da. Bizi zor durumda bırakan başka bir şey de tavanda asılı olan ampulleri duylarıyla birlikte istemesi ve vermeyince saatlerce ağlamasıydı. Su boruları için de aynı şey geçerliydi.*

Yusuf iki yaşına gelinceye kadar diğer çocuklardan farklı bir gelişim gözlemlemedim ancak iki yaşından sonra bir şeylerin yolunda gitmediğini fark ettim. Nasıl mı? Kendi başına oynuyor, etrafındaki olup biten hiçbir şey onun ilgisini çekmiyordu. Reklâmlara karşı aşırı düşkünlüğü, reklâmların hepsini başından sonuna kadar seyretmesi ve kesinlikle televizyonu kapattırmaması dikkatimizi çekiyordu.

Markete gidince ilgisini çeken ürünlerin ismini söyleyerek istiyordu. Reklâmlarda gördüğü onun ilgisini çeken her şeyi (ev araçları, deterjan dâhil hiçbir şey ayırdetmeden) almak istiyordu ve aldırıyordu da. Bizi zor durumda bırakan başka bir şey de tavanda asılı olan ampulleri duylarıyla birlikte istemesi ve vermeyince saatlerce ağlamasıydı. Su boruları için de aynı şey geçerliydi. Tesisatçıların yanından geçmeye korkardık. Çünkü orada da her şeyi takım halinde aldırmaya çalışırdı. Bir gün babası bu duruma dayanamayıp, haftalık mutfak masrafı tutarında bir para ödeyerek, takım halinde birbirine geçmeli bir poşet dolusu demir su borusu almak zorunda kalmıştı.

Yaşına uygun aldığımız oyuncakları şöyle bir eline alır, sonra bırakırdı. Oyun için oyuncakları tercih etmek yerine, kendisinin oyuncak kabul ettiği her şeyle, usanmadan saatlerce oynardı. Âdeta, oyuncak kabul ettiği nesnelerle bütünleşirdi. Dikkatini başka bir şeye çekmek ise nerdeyse imkânsızdı.

Oğlumuzun anlamsız istekleri, alâkasız hareketleri karşısında, etraftaki insanların neden böyle? Niçin böyle? Şeklindeki sorularıyla, sızlayan bir yara idi. Çünkü tanımadığımız görmediğimiz ve çözemediğimiz, bilinmeyenlere karışmıştık. Etkisiyle, tepkisiyle tamamen bilinmez bir kapalı kutu idi. Bizim için bu bilinmezlik içinde bir de çevredekilerin acayip bakışları, densizce ve patavatsızca eleştiriler, "zekâ özrü mü var" "Siz bunu çok şımartmışsınız." şeklinde eleştiriler geldikçe iç dünyamızda fırtınalar kopardı.

Oğlumuzda hiç sevmediğimiz bir özellik de göz göze geldiğimizde, bakışlarını kaçırması idi. Bize neden bana bakıyorsunuz, diye kızardı. Oysa bütün insanlar hangi dili

konuşursa konuşsun, bakışlarıyla duygularını anlatabilirlerdi. Konuşmayı bilmeyen biri bile bakışlarıyla bütün hislerini yansıtabilirdi. Sevgi, nefret, sevinç, keder, dille ifade edilemeyen her şey. Oğlum bu yolu da kapatmıştı bize. Bütün her şeyi gömdüğü o tek kişilik iç dünyasına bakışlarını da gömmüştü.

Hoşuna giden başka bir şey de ten rengi çoraplardı. Böyle bir çorap giymiş biri, misafir de olabilir hiç fark etmezdi onun için, hemen parmaklarının ucuyla dokunurdu. Sanki biraz sert dokunsa çorap incinecekmiş, kırılacakmış gibi dokunurdu. Takıntılarından birini yapmaya başlayınca, bıkmadan usanmadan, bu harekete devam ederdi. Zor da olsa, dikkatini çekecek başka bir şey bulana kadar.

Bize ve çevresine karşı yüksek duvarlar örmüştü. Dışarısıyla alakası olmayan, kendi dünyasına kimseyi almadan, bambaşka bir dünyada yaşıyordu. Bir annenin en doğal hakkıdır yavrusunu öpmek istemesi. Ne hazindir ki, o mutluluk da yasaktı bana. Zorla da olsa öptüğümde siliyor ve elini kokluyordu. Oğlumun özelliklerini öğreninceye kadar çok üzülüyordum bu hareketine. Seni istemiyorum ya da rahatsız oluyorum diyordu, bizlere böyle davranarak. Hani dipsiz kuyuya taş atarsınız da ne bir ses, ne de bir yankı duyamazsınız... Bizim mücadelemiz de işte böyleydi.

Anneler hep söylerler evladımızı karşılık beklemeden seviyoruz diye. Aslında normal şartlarda, hiç de öyle değil, karşılığını fazlasıyla alıyorlar. Sevginize ya da ilginize karşılık, bir gülüş, bir bakış, işte bu hareket, bütün sevginizin ve sıkıntınızın karşılığıdır. Ben çocuğumun bu anlamsız hareketlerinin ne zaman ki otistik özelliklerden kaynaklandığını öğrendim, ondan sonra aldırış etmedim. Bu konuyla ilgili bir hatıramı aktarmak istiyorum:

Bİr Hâtıra

Geçen yıl eşimin çalıştığı iş yerinin düzenlediği kampa katılmıştık. Burada on beş gün kaldık. Bu sürede ilgimi çeken bir aile oldu. Yaklaşık altı yaşlarında olan kız çocukları yüzünden tatilleri, diğer ailelerinkinden farklı geçiyordu. Çocuk hiç oturmuyor, sürekli dolaşıyordu. İnsanlarla göz göze gelmiyor, yaklaşıp sevmek ya da konuşmak istediğinizde bakışlarını kaçırıyordu.

Anne ve baba denize sokamıyorlardı kızlarını. Kendi halinde aynı hareketleri tekrarlıyordu. Bu aile ile tanıştık. Çocuğun hareketlerinden dolayı ailenin tedirginliği hemen göze çarpıyordu. Bu konu bize yabancı olmadığı için, çocuğun ailesi ile çocuk hakkında konuştuk ve bilgi aldık. Benim tahmin ettiğim gibi çocuğa otistik teşhisi konmuştu. Bu ailede özellikle dikkatimi çeken şey, babasının kızıyla yakından ilgilenmesiydi. Anne ise, âdeta pes etmişti. Yorgunluğu her halinden belli oluyordu. Zaman ilerledikçe anne baba, zor da olsa, kızlarını denize girmeye alıştırdılar. Böyle hastaların yeni mekâ-

na, yeni elbiselere ve yeni olan her şeye alışmaları hayli zaman alıyordu.

Bir sabah deniz kenarına indiğimizde, üzücü bir manzara ile karşılaştık. Bu yavrunun annesi denizde boğulma tehlikesi geçirmişti. Kenarda doktor ilk yardım yapıyordu. Baba da eşiyle ilgileniyordu. Baktım çocuk tek başına, kollukları takılı halde denizde yalnız başına kalmış. Hemen yanına gittim. Çocuğu çıkarmak için, ikna etmeye çalıştım ve bütün çabalarıma rağmen ikna edemedim. Olan bitenin ve en önemlisi, annesine olanların farkında bile değildi. Eşim ikna etmek için büfeden sevdiği yiyeceklerden aldığı halde, zor da olsa denizden kenara çıkarabildik. Bu arada anneye müdahale edildi, kurtuldu. Akşam yemekhaneye yanına geçmiş olsun demeye gittiğimde, annenin gözlerinden yaşlar süzülerek, bana şunları anlatı:

"Ben ölüm tehlikesi geçirdim, nerdeyse ölüyordum, ama asıl beni üzen olay kızımın bunun farkında bile olmayışıydı. İşte bu beni yıktı. Ayıldığımda kızımı yanıma getirdiler, sevinçle ona sarılmak istedim o, kendi umursamaz tavırlarıyla, bana bakmadı bile." diyerek üzüntüsünü anlattı. İşte bu ve bunun gibi anneler, karşılıksız seven, karşılık beklemeden emek veren anneler değil midir? Ne dersiniz? Hayat hep imtihandan ibaret. Dünya üzerindeyken mü'min insanın çilesi bitmezmiş ama şekli değişirmiş. Bir annenin en büyük imtihanlarından biri de herhalde evlâdıyla olanıdır diye düşünüyorum.

Oğlumun Sorununu Nasıl Fark Ettim?

Okumayı sevdiğim için, eşim bir gazeteye abone olmuştu. O günden sonra eve günlük gazete geliyordu. Ben de özellikle sağlık sayfasını takip ediyordum. Bu sayfada üç doktor okuyucuların sordukları soruları cevaplıyor ve ayrıntılı bilgili veriyorlardı. Doktorlardan biri Psikiyatr, biri dâhiliye uzmanı diğeri ise çocuk hastalıkları uzmanı idi. Burada sorulan sorular ve doktorlar tarafından verilen cevaplar neticesinde, benim oğlumda da sorun olduğunu, bir uzmandan yardım almam gerektiğini, bu sayfaları okuyarak öğrendim.

Eşimle bu sorunları aşmak ve bilgi almak için, doktora gitmemiz gerektiğine karar verdik. Tıp Fakültesi Çocuk Psikiyatrisinden randevu aldık. Yusuf'un üç yaşını doldurmasına üç ay varken, ilk kez doktora başvurduk. Aile büyüklerimizle bu sorunumuzu paylaştığımızda, bizim bu girişimimizi onaylamadılar. "Büyüdükçe düzelir, çocukta bir şey yok." gibi sözlerle geçiştirmeye çalıştılar. Bizim onlardan beklentimiz sadece manevî anlamda bizi desteklemeleriydi.

Yusuf'u psikiyatriste götürmemize karşı çıkmalarının asıl sebebi; o dönemlerde psikiyatristlerin yaygın olmaması ve bu konuda toplumun da bilinçli olmayışıydı. Bu bilgisizlik, bu tür hastaların, deli damgası vurulur endişesini yaygınlaştırıyordu. Dolayısıyla da doktora bu hastalar götürülmüyordu. Eşimin ailesinin memlekete gittiği gün ben ve eşim Yusuf'u alıp ilk kez doktora götürmüştük. Hiç bilmediğimiz bir dünyanın kapısını aralayacaktık ve bu sebeple, çok garip duygular içindeydik.

... Tıp Fakültesi Hastanesi Çocuk Psikiyatrisinde, Yusuf'u muayene edip incelemeye aldılar. IQ' sunu ölçtüler ama oğlum Yusuf, henüz konuşamadığı için bir sonuç alamamıştık. Bize birçok soru sorup, öz geçmişimiz ile ilgili anket yaptılar. Ben uzun yıllar sürecek maratonumun ilk adımı olduğunu bilmeden, utana sıkıla konuşuyordum. Bizi net bir bilgi ile aydınlatmadan üç ay sonraya randevu verip gönderdiler.

Bizi istediğimiz ölçüde aydınlatmamıştı bu incelemeler. Bir süre sonra tekrar araştırma yapmaya başladık. Bu defa eşimle, gazetedeki yazılarını okuduğum psikiyatriste götürmeye karar verdik. Sayın ...' a telefon ediyorum diye, ... Beyi aramışım. Ancak ikinci kontrolde onun psikiyatrist olmadığını anladık. Çünkü adresleri aynı, fakat binadaki muayenehane katları farklı idi. O da ben bu işin uzmanı değilim demişti. Her işte bir hayır vardır deyip olayın üstünde fazla durmadık.

Çocuğuma Yuva Arıyorum

Bu kararımıza önce aile büyükleri karşı çıkmıştı, nasıl olur da bu ekonomik darlıkta, evde oturan bir kadın, çocuğunu yuvaya bakım için verirdi. Komşular bile muhxalefet etmişlerdi. Aslında onlar olayı bizim gibi göremiyorlar, bizim gibi hissedemiyorlardı.

Bu doktor Yusuf'a tuvalet alışkanlığı edinmesi için ishal şurubu vermişti. Sıkışınca tuvalete gitmek zorunda kalır, demişti. Zaten iştahsız olan çocuk, su kaybından iyice halsizleşmeye başlayınca, ilacı kesmek zorunda kaldık. Bir de bize Yusuf'un kardeşi olursa paylaşmayı öğrenmesi açısından faydalı olabileceği tavsiyesinde bulundu. Biz ise Yusuf'un telaşından ikinci bir çocuğu hiç düşünemiyorduk bile. Etrafımızda bu sorunları yaşayan biri veya bizim başvurabileceğimiz kimse yoktu. Doktor Yusuf'un sosyalleşmesi ve diğer çocuklardan bazı şeyleri görerek öğrenmesi için, yuvaya vermemizi tavsiye etmişti. Bu teklifi çok benimsedik. Çünkü görerek öğrenmesi ve algılaması çok iyiydi.

Yusuf'u, her şeyi göze alarak, çok yüksek bir ücretle tam gün bir yuvaya verdik. Bu da pek kolay olmamıştı. Bu kararımıza önce aile büyükleri karşı çıkmıştı, nasıl olur da bu ekonomik darlıkta, evde oturan bir kadın, çocuğunu yuvaya bakım için verirdi. Komşular bile muhalefet etmişlerdi. Aslında onlar olayı bizim gibi göremiyorlar, bizim gibi hissedemiyorlardı. Ben oğlumun sorununun farkına varmıştım, amacım onu erken teşhisle, okul dönemine kadar eğitmek ve sorunlarını en aza indirmekti.

İlk ay bunun için tek ziynetim olan boynumdaki zinciri bozdurmak durumunda kaldım. Aile büyüklerinin tepkisini almamak için, kayınpederime rica ettim, benimle yuva araştırmaya gelir misiniz? diye. Sağ olsun kabul etti. Böylece kayınpederimle beraber yuva araştırmaya başladım. O zaman yuvalar şimdiki gibi yaygın değildi. Şu anda bizim oturduğumuz semtte on beş adet çocuk yuvası var. O zaman her bölgede bir tane vardı. Şu anda hâla faaliyette olan bir çocuk yuvası ile görüştüm. Çocuğun problemini anlatınca, çekimser davrandılar. Öyle ki, Yusuf kayıt için ilk kez gittiğimizde bile, yuvaya girer girmez biz kendisini görevlilere anlatmadan, tavandaki lambaları indirmemizi istemiş, hal ve tavırlarıyla hemen kendisini göstermişti. Bu da görevlilerin, oğlumu kabul etme konusunda çekimser davranmalarına yetmişti.

Yuva görevlileri on beş gün deneme süresi vererek, ortama uyum sağlarsa alabileceklerini söylemeleri bile, benim sevinçten uçmama yetmişti. Yusuf yuvaya başladığında üç gün, o içeride, ben dışarıda, ağladık. Yeni bir ortama uyum sağlaması zaman alıyordu. Bazı şeylere alışmasının ona yararlı olabileceğini düşündüğüm için buna katlandım. Oğluma bir şey

olursa, hemen koşar giderim diye, uzun zaman, yakında oturan bir arkadaşımda vakit geçirdim.

Yusuf buraya da kısa sürede uyum sağladı. Oğlum, küçük tuvalet alışkanlığını burada kazanmıştı. Büyük tuvaletini kendini sıkarak eve gelinceye kadar saklıyordu. Lambalarla da oynamayı bıraktı. Ataraks adında bir şurup kullanıyordu. Bu ilacı da yuvanın müdiresi kullanmasına gerek yok diye kesti. Burada ilaç içmeden de öğlen uykusunu uyumaya başladı. Bu gelişmeler beni çok sevindiriyordu. Maddî olarak bu sürede hiç zahmet çekmedik, çünkü Yusuf'un yuvaya başlamasının ikinci ayında -Allah'ın hikmeti- eşim çok iyi bir zam almıştı. Yusuf'un nasibi umulmadık bir şekilde gönderilmişti. Çünkü biz, insanların zannettiği gibi yavrumuzu başımızdan savmak için değil, aksine onun kendi yaşıtlarıyla aynı ortamda birlikte vakit geçirmesi, görerek, yaşayarak, göze hitabeden yöntemlerle eğitilmesi ve gelişimine katkıda bulunulması için yuvaya vermiştik. Gerçekten bu yuva eğitiminden çok faydalandık. Onun geleceği ve sosyalleşmesi için imkânlarımız ölçüsünde fedakârlık yapıyorduk.

Oyuncaklarınızı Paylaşın - Paylaştırın

Komşuların neden konuşamıyor, niçin kendi başına oynuyor? diye sorular sorup bazen aptal muamelesi yaptıkları oluyordu.

Komşuların neden konuşamıyor, niçin kendi başına oynuyor? diye sorular sorup bazen aptal muamelesi yaptıkları oluyordu. Hatta yakın akrabamızın birisiyle otururken, evin çocuğunun oyuncaklarından, küçük bir plâstik parçasını Yusuf ısrarla istemişti, çocuk vermek istemiyordu. Normalde ev sahibi annelerin çocuklarını böylesi bir durumda ikna etmesi gerekirken, söz konusu Yusuf olunca bu anne, kılını bile kıpırdatmamıştı. Hatta orada bulunan aile büyüklerinden bir tepki bekledim. Onlardan ses çıkmaması, beni daha çok üzmüştü. Ben de sinirden, ağlamakta olan oğlumu kollarından kaldırıp, oturtmak için bıraktığımda, kendisini sert bir şekilde kasıp

direndiği için, kafasını yere çarpıp bayılmıştı. O andaki duygularımı anlatmam mümkün değil.

Küçücük bir plâstik parçası için bunları yaşatmanın ne gibi bir mazereti olabilirdi ki!.. Kendimi çaresiz ve aciz, insanlar tarafından anlaşılmayan, merhametsiz bir dünyanın içinde buldum. O an için benim bu dünyaya ait olmadığımı düşündüm. Bazen insan rüyasında avazı çıktığı kadar bağırır ve hiç kimseye sesini duyuramaz ya, benim gizli hıçkırıklarımı da kimse duymuyordu. O ortamda sesimi duyuramayınca âdeta boğuluyordum. Aslında bu tepkiler, beni ne kadar incitse de benim kendimi bulmamı sağlıyordu. Şu âlemdeki görevimi anlamamı, zincirlerinden bir halka oluşturmayı, dolayısıyla beni olgunlaştırdığını zamanla anladım.

İnsan kendi nefsine mutlaka her yaşadığı olaydan hisse çıkarmaladır.

Sorunlarınızı Komşularınızla Paylaşabilirsiniz

Çevremizde bizi sorunlarımızla kabul eden değerli komşularımızın oluşu, bizim için şanstı. Oğlum su vanalarıyla oynamayı oyuncak olarak gördüğünden ve sürekli vanalarla oynadığından komşulardan birinin su vanasını bilmeden kapatmıştı. Komşumuz da sular kesik diye, iki sokak ileriden, evine elinde su taşımak zorunda kalmıştı. İki gün sonunda sadece kendisinin sularının kesik olduğunu fark etmiş ve beni üzmemek için hiçbir şey söylememiş. Aradan uzun bir zaman geçtikten sonra espriyle karışık Yusuf'un kendilerini nasıl susuz bıraktığını anlatmıştı.

Oğluma sevgiyle yaklaşan bir başka komşum da; evlerinde oyun esnasında birçok eşyasını kırdığı halde onu çok sevdiğinden verdiği zarara hiç aldırmayıp, bağırlarına bası-

yorlardı. Kızları da oğlumu okula götürmemde yardımcı oluyorlardı.

Oğlum büyüdükçe, bizim için artık uykusuz geceler, sıradan geceler olmaya başlamıştı. Yine böyle bir gecede Yusuf, çıktığı komodinin üstünden düşmüş, elinde oyuncak yerine oynadığı kapı menteşesi çenesini yarmıştı. Biz de, gece yarısı koşarak soluğu klinikte almıştık. Çok zor attırdığımız dikişleri, ertesi gün çıkarıp atmasına da maalesef engel olamamıştık. Hâlen bu dikiş izleri bellidir. Her anne baba gibi biz de oğlumuzun yaşına göre oyuncaklar alıyorduk.

Oğlum yaklaşık dört yaşlarında idi. Eşim oğlumuza üç tekerlekli bir bisiklet almıştı. İlklere, hep tepkili davranan Yusuf bu kez öyle yapmadı. Bisikletini çok sevdi ve ona binmek istiyordu. Maalesef, pedalını çevirmeyi ancak bisiklet eskidiğinde öğrenebilmişti. Bu arada oğlumun ayaklarının yapacağı görev de bana kalmıştı. Bisiklete bağladığım çamaşır ipiyle akşama kadar sokağın bir başından diğer başına onu çekiyordum. Bu yorucu fakat çok huzur veren bir işti benim için. Bir de komşularımızın beni aşağılayan bakışları olmasaydı... O bakışlar sadece benim o anki mutluluğumu gölgeliyordu.

Bunlar kesinlikle duygu sömürüsü değil, sadece, saf bir annenin yaşadıkları... Oğlumun geç de olsa bir şeyi öğrenmesi, öğrendiği bir şeyi ya da kazandığı alışkanlığı, kesinlikle unutmayışı tesellim olmuştur.

ÂCİL'DE RAHATLIK(!)

Yusuf bir gün, yuvadan geldiğinde kusmaya başladı. Ağzından renkli oyun hamurları çıkıyordu. Belli ki oyun oynarken oyun hamurlarını yemişti. Korku ve panikle Yusuf'u hastaneye yetiştirdik. Çocuk morardığı halde hemşire ısrarla sıra beklememizi söylüyordu. Oğlumu kaybetme korkusuyla acil müdahalede bulunmadıkları için, görevli hemşire ile tartışmıştık. Tartışma tartaklamaya kadar ilerledi. Bunlar hoş değildi ancak bu şekilde dikkat çekip oğluma müdahale etmelerini sağlayabilmiştim.

Bu olay hastahanelerdeki ilk ve son tartışma olmamıştı. Çünkü S.S.K.'lı oluşumuz ikinci sınıf insan muamelesi görmemizi, dolayısıyla sağlık hizmeti gibi en hayati hizmeti bile, sağlıklı alamayışımıza sebepti. Oğlumuz Yusuf, birçok faydasını gördüğümüz yuvaya dört ay gidebildi. Eğitime de ilk bu şekilde başlamış ve sosyal ortama girmişti. Büyükbabası oğlumu zaman zaman parka götürüyordu Onları da kısa sürede anlamsız ve alâkasız istekleriyle pes ettirdiğinden parktan kısa bir zaman sonra geri dönüyorlardı. Ailenin ilk torunu olduğun-

dan Yusuf'a birçok oyuncak alınıyordu. Ama Yusuf kendi seçtiği bazı nesneleri oyuncak olarak tercih ediyordu. Benim bir anlık dalgınlığım ise kâbusa dönüşebiliyordu.

Evlâtla İmtihan

Yine karlı bir günde oğlumu kaşla göz arası bir dalgınlıkta gözden kaybettik. Bütün aile fertleri sokakları parkı aramamıza rağmen oğlumu bulamamıştık. Çaresizlik içinde eve döndüğümüzde hepimiz perişan hâldeydik. Artık Yusufun kaçırıldığını düşünüyorduk. Evin önüne geldiğimizde ne görelim! Yusuf arabanın içine girmiş uyuyordu. Onu bulmanın sevinci bütün yorgunluğumuzu gidermişti ve bizim için ne kadar değerli olduğunu bir daha anlamamızı sağlamıştı. Zaman zaman yavrum için çok karamsar olsam da genelde olumlu düşünmeye çalıştım. Çünkü bütün mevcudatın idaresi elinde olan yüce yaradan beni oğlumla imtihan ediyordu. Benim de sabır ve tevekkül içinde bu imtihanı geçmem gerektiğine inandım ve mücadelemi sürdürmeye karar verdim.

“Bir de Hocaya Götürün, Bakalım...”

İlkbahar ayları olduğundan, dışarıda rengârenk kelebekler uçuşuyordu. Yusuf da bunları yakalamaya çalışıyor, yakalayamayınca da avazı çıktığı kadar bağırıyordu. Onu susturmak için, bu sefer kelebek yakalama işi biz büyüklere düşüyordu.

Bu arada Yusuf'un tedavisinin ikinci boyutu başlamıştı. Oğlumuz Yusuf'un yararına olacağını düşündüğümüzden, ikinci çocuğa hamile kalmıştım. Hamileliğim döneminde aşırı rahatsız olduğum için oğlumla ilgilenemiyorum diye, eşim Yusuf 'la beni, bir süreliğine memlekete, ailemin yanına gönderdi. Orada iki ay kaldık. Yusuf zor bir çocuk olduğundan ancak ailemin yanında rahat edebiliyordum. Eşim evde yalnız kaldığı için de çok üzülüyordum. Memlekette annem şu çocuğu bir de hocaya götürelim dediğinde ise, bu tip şeylere inanmamama rağmen, denize düşen yılana sarılır misali Yusuf'u uzak köylerden birine hocaya gö-

türdük. Hocanın evinde, çocuğun ilgisini çeken bir gaz lâmbası vardı. Yusuf onu almak istiyor, kimse vermeyince de çığlık çığlığa ağlıyordu. Oğlumun bu aşırı haşarılığını gören hoca, bunun bir şeyi yok deyip, bir an önce başından savmak için, on beş yaşından sonra düzelir diyerek gönderdi. Bu şekilde, bir de hoca macerası yaşamış olduk.

Kelebek Yakalama Oyunu

Yusuf henüz tuvalet ihtiyacını söyleyemediği için çok zorlanıyordum. Kendim rahatsız olduğumdan kız kardeşlerim oğlumun bakımıyla ilgilendiler. Burada bir saplantısı daha başladı: İlkbahar ayları olduğundan, dışarıda rengârenk kelebekler uçuşuyordu. Yusuf da bunları yakalamaya çalışıyor, yakalayamayınca da avazı çıktığı kadar bağırıyordu. Onu susturmak için, bu sefer kelebek yakalama işi biz büyüklere düşüyordu. Çeşitli çareler üreterek, kimi başörtüsü atarak, kimi el çabukluğuyla kelebek yakalayıp, Yusuf'a veriyorduk. Böylece onu susturup rahat bir nefes alıyorduk. Yusuf bu kelebekleri nazikçe tutuyor ve değişik sesler çıkararak onlarla oynuyordu. Oyun oynamaktan ziyade ziyade adeta kelebekle bütünleşiyordu. Uzun bir zaman geçip başka bir şey dikkatini çekinceye kadar, bu nesneyle saplantı halinde yaşıyordu. Hayli zaman sonra kendisi kelebek yakalamada usta olmuştu.

Eşimin Yusuf'u iş yerine götürdüğü bir gün, Yusuf'un hayret verici bir olayını gözlemlemişti. O, kelebekleri yakalamaya çalışırken, çiçek üzerine konan kelebeği yakalıyor ve onu öldürmeden eline alıp, kelebeği dikkatle seyrediyordu. Onlarla öyle bir iletişim kurmuştu ki, hayvanlar kaçmıyor, âdeta ikişerli üçerli guruplar halinde Yusuf'la oynuyor, omzuna ve başına konup kalkıyorlardı. Yusuf'un bunlarla oynarken dünya ile

bağlantısı kesiliyor, yaz sıcağı, güneşin kavurucu onu bu isteklerinden vazgeçiremiyordu. Memlekette kaldığımız süre içinde bazı yaşlı insanlar bu nasıl İstanbul çocuğu, hiç terbiye verememişsin, diye beni kınıyorlardı. Bu sözler karşısında boğuluyor, benim de ne olduğunu tam olarak çözemediğim bu meseleyi kimselere anlatamıyordum. Bu insanlara gerekli cevap veremiyor, sorunun benden kaynaklanmadığını ve terbiyeyle alâkalı olmadığını bir türlü anlatamıyordum.

Ders Görmeden İmtihan Olmak

Zor bir imtihandı. Çünkü çıkış yolu bulamıyordum, anlayışsız çıkışmalar karşısında ise boğulur gibi oluyordum. Hayatın okul gibi olmadığını, ders almadan imtihana tabi tutulduğumuzu, biz eğer gereken dersi alamamışsak tekrar tekrar aynı imtihanla karşılaşabileceğimizi anlatamadım. Ne yazık ki ders görmeden imtihana tabi olanlardandım.

Takıntılar... Takıntılar

Yusuf küçük ve canlı hayvanları oyuncak olarak tercih ediyordu. Bunlarla oynarken de onlara zarar veriyordu. Bir gün ablamların yeni yumurtadan çıkmış civcivlerini sevmeye çalışırken, on iki tanesini öldürmüştü. Ablam kayınvalidesine karşı mahcup olmamak için, hayvanların kendiliğinden öldüğünü söylemiş. Biz üzülüp ona kızmayalım diye de, bize ancak yıllar sonra bu olayı anlatmıştı. Yine hayvanlarla ilgili bir anısı var ki onu hiç hatırlamak istemiyorum. Köyde babamların bize yemek için kesmiş olduğu bir horozun kafasıyla tam bir hafta oynamıştı, hatta köyden kasabaya kadar da elinde getirmişti.

PANİK ATAK

Bu bir psikolojik rahatsızlıktı. Eşim baygınlık geçiriyor sadece nefesi kalıyordu. Eli ayağı soğuyordu. Sıkıntılar üst üste gelmiş eşim de artık pes etmişti. Bu durumda benim kuvvetli olmam her zamankinden daha çok destek vermem gerekiyordu aileme.

Yusuf sorunlu olmasına rağmen, aile büyükleri tarafından aşırı derecede seviliyordu. Ablamın ona aşırı ilgisinden dolayı küçük kızı kıskanıyor, bu duygusunu, "keşke Yusuf ölse de kurtulsam" diyerek ifade ediyordu. Eşim beni almaya gelecekti. Gelmesine bir gün kala eşimden âcil bir telefon geldi. Bizi almaya gelemeyeceğini, rahatsızlandığını söyledi. Benim İstanbul'a dönmem lâzımdı. Apar topar Yusuf'la birlikte eve döndük. Geldiğimizde gördüm ki eşim gerçekten iyi değildi. Eve geldiğimde onu, fizikî bir rahatsızlığı olmamasına rağmen yaşama sevinci gitmiş, moralsiz ve aşırı zayıflamış bir şekilde buldum. O güne kadar adını dahi duymadığımız psikolojik bir hastalığa yenik düşmüştü. Bütün tahliller ve tetkikler yapılma-

sına rağmen hiçbir rahatsızlık bulunamamıştı. Çünkü eşim "panik atak" hastalığına yakalanmıştı.

"Bu psikolojik bir rahatsızlıktı. Eşim baygınlık geçiriyor sadece nefesi kalıyordu. Eli ayağı soğuyordu. Sıkıntılar üst üste gelmiş eşim de artık pes etmişti. Bu durumda benim kuvvetli olmam her zamankinden daha çok eşime destek vermem gerekiyordu. Bu hastalık süreci bizi daha çok birbirimize bağladı. Eşim tek başına bir yere gidemiyordu. Ölüm korkusu, yalnız kalınca öleceğim hissi, onun yalnız kalmasını engelliyordu. Eşim hastalanınca acil hastaneye gidip, "Diyazem" adlı iğne yapıldıktan sonra, sedye ile girdiği hastaneden, yürüyerek çıkıyor, böylece eve dönüyorduk. Kimse bizi anlamıyordu. Fiziksel bir hastalık olmadığı için, sürekli hanımıyla geziyor diye alay ediyorlardı. Oysa eşim benden güç alıyordu.

Eşimin askerliğini yapmayışı da kafasına takılıyordu. Askere giderse, bu sürede Yusuf'un rahatsızlığından dolayı benim, zorlanacağımı biliyordu. Ayrıca bebeğimizin daha doğmamış olması da eşimi sıkıntıya düşürüyordu. Güzel Allah'ım bu konuda da imdadımıza yetişti. Eşim açık öğretimin son sınıfında tek dersten beklemede idi. Bu dersi verip okulu bitirdiği sırada bedelli askerlik yasası çıktı. Borç para bulup hemen müracaat ettik. Dualarımız kabul olmuştu. Bu arada eşimin iş yerinden toplu sözleşme farkları ödendiğinden ekonomik olarak hiç sorun yaşamadık. Maddi olarak da Rabbim bize açık bir şekilde yardım etmişti. Eşim elli altı gün askerlik yapıp döndü. Bence bu fırsatlar oğlumuza gösterdiğimiz sabır dolayısıyla Allah'ın bize bir ikramıydı.

Hayatta her ne olursa olsun insan teslimiye içinde Rabbi'ne yönelmeli ve O'nun kapısının tokmağına dokunmalıdır. Çünkü olmazları olduran Allah'tır.

Tuvalet Alışkanlığı

Yusuf'u anaokuluna kayıt yaptırmaya gitmiştim. Formları doldururken çocuğumun tuvalet alışkanlığı kazanmış olması şartı vardı. Yusuf'un ise özellikle büyük tuvalet alışkanlığı yoktu. Yine ben buna rağmen, tuvalet alışkanlığı şıkkını, işaretledim. Bunu yapmak zorundaydım. Zira oğlumun eğitimi ve gelişimi için bu okul çok önemliydi.

Yusuf'u anaokuluna kayıt yaptırmaya gitmiştim. Formları doldururken çocuğumun tuvalet alışkanlığı kazanmış olması şartı vardı. Yusuf'un ise özellikle büyük tuvalet alışkanlığı yoktu. Ben buna rağmen, tuvalet alışkanlığı şıkkını, işaretledim. Bunu yapmak zorundaydım. Zira oğlumun eğitimi ve gelişimi için, bu okul çok önemliydi. Çocukların içinde, yaşıtlarıyla bir ortamda olması gerekiyordu. Okulun açılmasına bir hafta vardı. Benim hamileliğimin son günleri idi. Yusuf tuvaletini evde yapmaz, araba garajına girer, orada üzerine yapar, sonra eve gelip, temizlememi isterdi.

O gün yine gidip tuvaletini yapmış, anne temizle diye rahatsızlığını ifade eden hareketler yapıyordu. Benim de hamilelikten dolayı midem bulandığı için zorlanarak temizlemeye götürdüğüm sırada, eşim işten geldi. Benim zor durumda olduğumu görünce, Yusuf'a kızıp bağırdı ve kendi temizledi. Temizlerken de birkaç defa vurdu. Ben bu durumda dayanamayarak ağlamaya başladım. Zira oğlumun ağlamasına dayanamıyordum. Eşime de müdahale edemediğim için, çok üzülmüştüm.

O akşam çok dua ettim. O günden sonra tuvaletini söylemeye başladı. Bu benim için çok sevindirici bir olaydı. Bu sorunun çözülmesiyle Yusuf ana sınıfına başladı. Çocuğu tanıdıkça öğretmeni biraz rahatsızlığını dile getirmesine rağmen, aşırı bir sorun yaşamadık. Bazı sözleri duymazlıktan, bazılarını da görmezlikten gelerek, öğretmenleriyle zıtlaşmadan, oğlumun eğitimini kesintiye uğratmadan yürütmeye çalıştık.

Yalnız Yaşamak

Yusuf yirmi üç nisan programı için oyunlara katıldı. Bütün oyunun hareketlerini eksiksiz öğrenmişti. Oğlumun sorunu sebebiyle, faaliyetlere katılması problem olmadı. Sınıf mevcudu yirmi dört kişiydi. Öğretmenleri hepsine ayrı ayrı şiirler vermişti. Oğlum kendi şiirinin yanı sıra, diğer yirmi üç öğrenciye verilen şiirleri de öğrenmiş, eksiksiz okuyordu. Faaliyetlerde de ufak tefek aksaklıklar dışında yapamadığı bir şey yoktu. Sadece kalemle yapılan çizim çalışmalarında başarılı değildi. Bu sınıfta da, Fatih isimli bir arkadaşı yakından ilgileniyordu. Yusuf zaten kendi halinde ilgisini çeken şeylerle oynuyor, etrafındaki çocuklarla konuşmuyor ancak istediklerini almak

için konuşuyordu. Olaylar hakkında fikir yürütmek gibi becerilerin hiçbiri oğlumda yoktu.

O kendi dünyasında okula gidip gelirken sokaktaki kavak ağaçlarının yapraklarını koparır, yetişemediği yerlerde ise bizlere koparttırırdı ve bu yapraklarla zıplayarak oynardı. Bu oyunlar onu çok mutlu ederdi. Aslında bir sürü kalabalığın içinde o yalnız yaşıyordu. İstediği zaman kapıyı aralayıp istediğini alıyor ve tekrar kapatıyordu. Görünüşte oğlum ana sınıfına gidiyor olmasına rağmen ben oğlumun yaşıtlarıyla beraber bir şeyler öğrenmesi için çırpınıyordum İnsanlar istemese de oğlumu her ortama sokuyordum. Benim yavrumun da her çocuk gibi mutlu olmak hakkı idi. Bu sıra dışı hareketleri isteyerek yapmıyordu. Ne yaparsa yapsın, nasıl davranırsa davransın o benim canımdı. Sorunsuz çocukların annelerinden daha çok ilgilenmem, daha çok sevmem ve şefkat göstermem gerekiyordu. Onun buna çok ihtiyacı olduğunun ve benim de onun hislerine tercüman olmam gerektiğinin de bilincindeydim.

Hiç Damdan Düştünüz mü?

Beni inciten bir olay da oğlumda sorun olduğunu fark eden diğer velilerin sanki ben de sorunluymuşum gibi, benimle iletişim kurmak istememeleriydi. Bence bu onların cehaletlerinin doğurduğu bir sonuçtu. Bu sebepten olsa gerek, şimdi çocuğu sorunlu bir anne gördüğümde, özellikle tanışıp ilgilenme ihtiyacı duyuyorum.

Beni inciten bir olay da oğlumda sorun olduğunu fark eden diğer velilerin sanki ben de sorunluymuşum gibi, benimle iletişim kurmak istemiyorlardı. Bence bu onların cehaletlerinin doğurduğu bir sonuçtu. Bu sebepten olsa gerek, şimdi çocuğu sorunlu bir anne gördüğümde, özellikle tanışıp ilgilenme ihtiyacı duyuyorum. Nasrettin Hocanın fıkrasında olduğu gibi: Hoca bir gün damdan düşer, bunu gören bir adam, hocaya, yardım etmek için durumunu sorar. Hoca adama; "Siz hiç damdan düştünüz mü?" der, adam "Hayır" cevabını verince, git der hoca, "Bana damdan düşen birini

getir, çünkü benim hâlimden ancak damdan düşen biri anlar." der.

Bu sebepten olsa gerek şu an ben de, böyle sorunlu çocuğu olan annelerin hâlini iyi anlıyorum. Başkalarının bana gösterdiği anlayışsızlığı bu ailelerinde yaşadığını düşünüyorum. Bu yüzden kazandığım tecrübeleri o ailelerle hep paylaşmak istemişimdir.

Oğlumu topluma kazandırmam gerekiyordu. Bu gelişmeyi de ancak, yaşıtlarıyla aynı ortamda kalarak öğrenebilirdi. Yaşıtlarının gittiği okul, park, sokak vb. gibi onların aldığı sosyal eğitimden geri kalmamalıydı. En azından görerek yaşıtlarının yaptıklarını algılamasını sağlıyordum. Eşim bile zaman zaman beni çabalarımdan dolayı eleştiriyordu. Çocuk okulun, öğretmenin, arkadaşın farkında bile değil, kendini zorluyorsun, kendini kandırıyor ve yıpratıyorsun diye çıkışıyordu. Eşim beni eleştiriyor olmasına rağmen beni bu mücadelemde asla yalnız bırakmıyordu. Oğlumuz için bir şeye karar versem ya da yapsam beni destekledi. Ben de ekonomik durumumuzu göz önünde bulundurarak, maddi imkânlarımız ölçüsünde hareket ediyor, elişi yaparak bütçemize katkıda bulunmaya çalışıyordum.

O, Büyüdükçe Yaramazlıkları da Büyüyordu

Oğlumuz büyüdükçe yaramazlıkları da büyüyordu. Bizim için artık Yusuf'un hızına yetişmek imkânsızdı. Biz ne yaparsak yapalım, o bir yolunu bulup yaramazlıklardan geri durmuyordu. Uykusu çok hafifti. Onun bir ninnisi vardı. Ancak o ninni söylediğinde uyuyordu.

"Bir küçücük aslancık varmış.
Kırlarda koşar oynarmış.
Annesi onu çok severmiş
Sen benim ca, ca, canımsın"

Babasını ve bütün sevdiklerini, ninni ile çağırır, böylece Yusuf'un uyumasını sağlardım.

Yusuf yine bize sıra dışı bir akşam yaşatmıştı. Ramazan ayı idi. Oğlumun peşinde koşmaktan yorulmuştum. Eşim teravih namazına giderken, biraz yat uyu iyi görünmüyorsun demişti. Ben de Yusuf'u uyutup sonra kendim yattım, uyudum. Yusuf'un karyolası sobanın arkasında idi. Evimizin küçük oluşu nedeniyle buraya kurmuştuk. Ben uyuyunca Yusuf kalkmış ve sobanın borularını indirmiş. Allah'tan soba yanmıyordu. Her taraf kurum içinde kalmış, eşim eve geldiğinde, Yusuf'un bu halini şaşkınlıkla izledik. Sadece gözlerinin beyazı görünüyordu.

Yine bir gece yarısı uyandığımda ev on santim yüksekliğinde suyla dolmuştu. Yaramazlıklarına yetişemediğimiz Yusuf bu defa, banyodaki termosifonun derecesini doksana çıkardığından, su aşırı ısıya ulaşınca borular patlamış, biz uyanana kadar ev su içinde kalmıştı.

İkinci Oğlum "Bıcırık"

Bize de geceyi evden su boşaltarak geçirmek kalmıştı. İkinci oğlum, benim tabirimle bıcırığım dünyaya geldiğinde, çok mutlu olmuştuk. Birkaç yıldır siyah beyazdan ibaret olan hayatımıza, âdeta renklilik gelmişti. Yusuf'la aralarında beş yaş dört ay var. İlk çocuğumuzdan hastahane tecrübemiz ol-

duğu için, ikinci doğumda imkânlarımız ölçüsünde araştırıp, öyle doktora gittik.

İkinci oğlum dünyaya geldi. Eşimin arkadaşı olan, hemşire hanımın yardımlarıyla bu doğumda, sorun yaşamadık. Sağ olsun doktorlar yakından ilgilendiler. Oğlumu doğar doğmaz küveze koydular. Başımdan ayrılmadılar. Doğumda dört doktor vardı. Çok şükür, küçük oğlumun dünyaya gelişi problemsiz olmuştu.

Keşke ilk doğumda da, bilgili olsaydım, bu sorunları yaşamazdım herhâlde. Keşke demenin bile, yaratana tevekkülsüzlük olduğunu öğrendikten sonra, kim bilir belki de yaşamam gerekiyormuş bunları diye düşünüyorum. Küçük oğlum adeta Allah'ın mükâfatıydı bize. Bu açık bir gözle görülüyordu. Her alışkanlığını yaşından önce kazandı.

Yaşadıklarımız Hep Bir İmtihan: Kader

Onların bilmedikleri bir şey vardı. Yavrumun böyle olması-nı, ne istemiştim ne de hayal etmiştim. Herkes gibi ben de pembe hayallerle evlenmiş, normal bir yaşantı dilemiştim. Bilmedikleri bir şey daha vardı. Rabbim benim için böyle takdir etmiş, bana onlarınkinden farklı bir imtihan vermişti.

Yusuf'un sorununu öğrenince çevrede eğitimli çağdaş gözüyle baktığımız bazı kişiler bile bizim koşturmamıza karşı çıktılar. Aslında şu an ki gibi gerek yazılı basın gerekse görsel yayın organları bu konuda yayın yapmıyorlardı. Dolayısıyla herkes bizim kadar bilgiliydi ve yol gösterecek kimsemiz yoktu. Benim yakınlarda oturan akrabalarım bile yoktu ki, en azından sıkıntılarımı paylaşayım ve onlarla hasbihal edebileyim. Sadece eşimin kız kardeşiyle dertleşebiliyordum. O da ne kadar yardım edebilirdi ki. Yaşı küçüktü. Çalıştığı için akşamları sohbet etme imkânımız oluyordu. Buna rağmen yaşının üstün-

de bir olgunlukla elinden geldiği kadar yardımcı olmaya çalışıyordu.

Büyüklerimiz ve akrabalarımız da; "Neden bu kadar uğraşıyorsunuz zamanı gelince konuşur." diyorlardı. Ama Yusuf'un saldırgan hareketlerini görünce de ayıplamadan yapamıyorlardı. Hatta iki hanım, çocuk terbiyesinden konuşurken, ben de naçizane fikrimi söyleyince, kaş göz hareketleriyle 'belli oluyor' deyip birbirlerine bakışıp gülüşüyor ve beni küçümsediklerini davranışlarıyla gösteriyorlardı. Bana; 'senin yetiştirdiğin, terbiye ettiğin çocuğunun hareketleri, senin ne kadar başarılı bir anne olduğunu sergiliyor,' demek istiyorlardı yüz ifadeleriyle.

Onların bilmedikleri bir şey vardı. Yavrumun böyle olmasını ne istemiştim ne de hayal etmiştim. Herkes gibi ben de pembe hayallerle evlenmiş, normal bir yaşantı dilemiştim. Bilmedikleri bir şey daha vardı. Rabbim benim için böyle takdir etmiş, bana onlarınkinden farklı bir imtihan vermişti.

Bu arada kendi kendinize mutlaka soruyorsunuz, niye şu binde bir olacak hadise benim başıma geldi. Allah âdildir. Rahmeti gazabından üstündür. O esirgeyendir, O bağışlayandır. Her insan varlıkların en şereflisi olarak yaratılmış ve günahsız olarak doğmuştur. "Biz insanları mükerrem ve ekmel kıldık" (İsrâ, 17/70) "Ve biz insanı "Ahsen-i Takvim" üzere yarattık" (Tin, 95/4) diye buyuruyor yüce kitabımız. İnsan yeryüzünde Allah'ın halifesidir. Allah insana kendi kudretinden vermiştir. Onun içine ruhu üflerken, önemli olan ondaki bu güzelliği görebilmek, onu bulabilmek, ondaki melekeleri, kabiliyetleri, güzellikleri ömür boyunca keşfedebilmektir. Evet, çocuğunuzun bir derdi vardır, bunu inkâr etmek yersizdir. Ama bakın Peygamber Efendimiz ne buyuruyor: "Her derdin bir devası vardır ve Allah hiçbir hastalık yaratmamış-

tır ki aynı zamanda tedavisini ve ilâcını yaratmış olmasın." İnancımıza göre Cenab-ı Hak insanı yeryüzünde imtihana tâbi kılar.

Rabbimiz yüce kitabında "Mallarınız ve evlâtlarınız sizin için bir imtihandır. Asıl büyük mükâfat ve mutluluk ise Allah nezdindedir." buyurmaktadır. (Teğabün, 64/15) Allah-u Tealâ bir kimseye hayır dilerse ilâhi adalet gereği o kimsenin günahlarını bağışlamak ve derecesini yükseltmek için onu musibete uğratır. Başınıza gelenlerin hakkını verebildiğiniz, manasını çözebildiğiniz, çocuğunuza sahiplendiğiniz ölçüde ve takvanızı artırınca bir derece yükselmesini de beraberinde getirecektir.

Asıl analık-babalık da bu değil midir? Rabbimiz "Zü'l-Celal-i ve'l-İkram"dır. Bir celâli takiben daima bir cemal, bir zorluğu takibende bir kolaylığı sunar. Aslında ben imtihan çerçevesinden bakarken, o dışarıdaki insanlar olaya sadece tek taraflı bakıp, tek yönlü gördükleri için cehaletlerini gün yüzüne çıkarıyorlardı.

Eşimin çevresinden bazı insanlar oğlumu tek başıma dünyaya getirmişim gibi suçlu olarak sadece beni görüyorlardı. Hem bu insanlara karşı hem de çevreye karşı kendinizi savunmak zorundasınız. Enerjiniz kalırsa da araştırma yapacaksınız. Oğlum zaten zor bir çocuk. Bir yere gitsem gözüne kestirdiğini isterdi. Diyeceksiniz ki her çocuk ister! Bu öyle sıradan isteme değildi. Bu istekleri, beni zor durumda bırakıyordu, gördüğü şey her neyse o evden, o gün alamamışsa, tekrar aynı yere bir yıl sonra dahi gitsek, isteğine kaldığı yerden devam ederdi ve hiçbir şeyi unutmazdı.

Böyle olumsuz istekleri neticesinde, bazı insanlar, alakası olmadığı halde oğluma çekinmeden; "aptal, gerizekâlı" gi-

bi sözler söylerlerdi. Ben de beni anlayamayanlara şöyle sesleniyordum:

Kendimi yorgun hissetsem bile
Anlayışsızlık herşeyle beni sarsa bile.
Bir hata bana zarar verse bile.
Hatta bakışlar bana acı verse bile.
Bir hayalim yok olsa bile.
Gözyaşlarım gözlerimi yaksa bile.
Kimse gayretimi fark etmese bile.
Nankörlük ödülüm olsa bile.
Anlayışsızlık beni gülmekten alıkoysa bile.
Hatta bütün emeklerim "hiçbir şey" olsa bile
Senden Vazgeçmem Yusuf'um.

Ben vazgeçmeyecektim ve bunun böyle olmadığını tahammülü zor bir mücadeleye girerek herkese kanıtlayacaktım. Oğlum için elimden geleni yapıyor ve onun için çabalıyordum. Benim oğlum düzelecek hep buna inandım ve bu doğrultuda hareket ettim. Eğer ağaçlar yapraklarını sonbaharda dökmese kuru dalların ucundan çıkan tomurcukları heyecanını anlayabilir miydik? Ben de bu kadar olumsuzluk yaşamasaydım küçük ayrıntılardan mutlu olmayı öğrenemeyecektim herhalde.

Oğlumuz için yaptığımız harcamalarımıza katkı olsun diye, dışarıdan evde yapabileceğim işler alıyordum. Zaman zaman iyi para kazandığım oluyordu. Çevreme tüketici olmadığımı ispatlamak istiyordum. Bundan da mutlu oluyordum. Eşimse benim her zaman en iyi arkadaşımdı. Yusuf'u zaman zaman işe götürüp benim biraz olsun dinlenmeme yardımcı olu-

yordu. Çevremde yakın kimsem olmadığı için, ben de yaratana sığınıp bana yol göstermesi için dua ederdim. Belki yakın akrabam olsaydı onunla sorunlarımı paylaşıp dertleşir, bu konuda araştırma ihtiyacı duymazdım. Çünkü her şeyi bilen, bizi yaratan, bu çizgiyi çizen de O idi. Yolumuzu en iyi şekilde gösterecek kimse de O idi.

Yusuf ana sınıfı süresince ilâç kullanmadı. Gelişmesi için sürekli dışarı çıkartıyordum. Parka ve sokağa... Kendi kendine oynasa da, onu topluma katıyordum. Ana sınıfı süresince, doktora götürmedik. Onu nasıl bir yere götüreceğimi düşünüyordum.

O yaz yine memlekete gittik. Yusuf suda oynamayı çok severdi. Bunu bildiğimiz için onu bol bol denize girmesini ve suda oynamasını sağladık. Su ve deniz âdeta onu rahatlatıyordu. Sudan çıkmak istemiyordu. Onu bir başına bırakarak, takip edildiğini farkettirmeden, gözucuyla uzaktan uzağa her hâlini gözlemliyordum. Neleri sevdiğini, nelere ilgi duyduğunu, nelere tepki gösterdiğini ölçüyor, yeni ve faydalı alışkanlıklar kazanmasını sağlamaya çalışıyordum.

Oğlum Yusuf, kardeşi doğduğunda, kardeşini kıskanır, zarar verir diye endişelenmiştik. O kardeşini hiç esirgemedi. ve zarar vermek bir yana dursun, onu incitmemek için özenle kucağına alıp sevdi. Daha önce kimseyle paylaşmak istemediği oyuncağını ve eşyalarını, ondan hiç kıskanmadı. Yusuf duygu olarak olağanüstü bir çocuktu. Ne yazık ki bunu benden başkası görmek istemiyordu. Kardeş fikrinde de doğru karar vermiş olmanın huzurunu duyuyorduk. Anne ve babası olarak oğlumun çok güzel vasıfları olduğunu zamanla keşfediyorduk. Kardeşinin doğumu bu vasıflarını fark etmemizi sağlıyordu.

Bunlardan bazıları şunlardı: Oyuncağını paylaşma, dikkatini biraz daha toplaması, merhamet duygusunun ön plana çıkması, sevgisini gösterme çabası, yardım etme isteği vs.

Yusuf'un Okula Başlaması

Okulun açıldığı ilk gün heyecanla hem sınıfını öğrenmek hem de öğretmeni ile tanışıp ona çocuğu biraz olsun anlatmak için okula gittim. Öğretmeni tek kelime etmeme fırsat vermeden oğlumu elimden aldığı gibi sınıfına götürdü. Kendimi kolu kanadı kırılmış bir kuş gibi hissettim.

Yusuf'un okula başlama yaşı gelmişti. Altı yaşında okula kayıt yaptırdık ama içimizde hep tedirginlik vardı. Acaba okula kabul edilecek mi, okula uyum sağlayabilecek mi, öğretmeni nasıl bir kişi olacak, oğlumuzun konuşarak iletişim kurması yeterli değildi. Kendisinin temel ihtiyacını bile, anlatmakta zorluk çekiyordu. Çok hareketliydi. Sürekli zıplıyor, kendi kendine konuşuyordu. Bunun ders esnasında problem oluşturacağı endişesini yaşıyorduk.

Eşimin halasının oğlu bu okulda müdür yardımcısıydı. Bize yardımcı olur diye bu okulu tercih etmiştik. Okulun açıldığı

ilk gün heyecanla hem sınıfını öğrenmek hem de öğretmeni ile tanışıp ona çocuğu biraz olsun anlatmak için okula gittim. Öğretmeni tek kelime etmeme fırsat vermeden oğlumu elimden aldığı gibi sınıfına götürdü. Kendimi kolu kanadı kırılmış bir kuş gibi hissettim. Oğlum için endişeleniyordum. Zira ana sınıfı gibi değildi ilkokul. Teneffüsü vardı, yalnız kalacaktı. Kendini savunamaz ve derdini anlatamazdı. Onun karmaşık konuşmasından kimse anlamazdı, okuldaki çocuklar onu incitebilir ve dövebilirlerdi. Ben de uzun süre okulda kalamazdım. Küçük oğlum on aylıktı ve onunla ilgilenmem gerekiyordu. Okulla ev arasında âdeta mekik dokuyordum.

Çok geçmeden sınıf öğretmeninden ilk şikâyet geldi. Yusuf'un öğretmeni bizim Bakırköy Rehberlik Araştırma Merkezine gitmemizi istiyordu. Elimize tutuşturduğu notta da, okulun özel alt sınıf öğretmeninin adı yazılıydı.

Yusuf sınıfta rahat durmuyormuş. Ders esnasında yerinden kalkıp kalorifer borularıyla oynuyor, kendi kendine konuşuyor ve zıplıyormuş. Böyle bir problemi beklememize rağmen, yine de ilk duyduğumuzda çok üzülmüştük. Galiba biz bir mucize bekliyorduk. Rehberliğe gittiğimde, bir ay sonraya randevu verdiler. Randevu günü gelene kadar, öğretmeni Yusuf'u daha yakından tanıma fırsatı bulmuştu. Rehberlikteki testlerin sonucu, özel alt sınıfa uygun dese bile ben öğrencimi, alt sınıfa vermem diyordu. Biz yine de randevu günü geldiğinde, test yaptırmaya gittik.

Öğretmeni test yaptırmanıza gerek yok, dese de, biz orasının sonucunu merak ettiğimizden rehberliğe test yaptırmak ve hangi sınıfa gitmesinin uygun olduğunu öğrenmek için Yusuf'u götürdük. Rehberlik merkezindeki uzman, Yusuf'a fişleri okuttu. Oğlum çok rahat okudu. Filan fişi yaz dedi, Yusuf

zorlanmadan yazdı. Oğlumuz yapması gerekeni, o an dikkati başka şeye kaymamışsa, çok rahat yapıyordu. Ne yazık ki dikkati dağıldığında çok zor iletişim kuruyorduk. Bizimle ve çevresiyle iletişim kapısını sıkça kapattığı için, konuşması yaşına göre gelişmemişti. Rehber, çocukla konuşarak anlaşamayacağını anlaşmıştı. Çünkü konuşması yeterli değildi. Bu çocuğun zekâsı oranında konuşması ve algılaması gelişmemiş dedi. Özel alt sınıfa verirsek yazık olur. Şu an ki gittiği normal sınıfa devam edebilir, diye rapor yazdı.

Öğretmeni de, rapor sonucu olumsuz olsa bile, başka sınıfa vermeyeceğini belirtmişti. Dolayısıyla bundan sonra sorun çıkarmayacaktı. Sonradan öğrendiğimize göre eşimin akrabası olan müdür yardımcısı, öğretmen hanımla konuşarak, gereken ilgiyi göstermesi için ricada bulunmuştu. Bu konuşma neticesinde öğretmenin tavrı olumlu yönde değişmişti. Eşim ilk rehberliğe gittiğimizde çok üzülmüş, arabayı çıldırmış gibi kullanarak, haykırmış ve isyan etmişti. “Neden ben? Neden başıma böyle bir şey geldi? Bunu hak edecek ne yaptım, neden Allah'ım neden?” diye uzun süre sakinleşememişti. Ben de eşimin bu isyanının karşısında kendimi suçlayarak, çok ağlamıştım. O günü asla unutamam.

Yusuf okumaya ikinci yarının ikinci günü geçti. Diğer öğrencilerden okumada geri kalmamıştı. Ama yazmayı sevmediği için bu beceriyi kazanamamıştı. Dolayısıyla yazılı olan ödevlerini yapamıyordu. Öğretmeni oğlumuzun bu eksikliğini yazma becerisini geliştirmek için, kendi evinde ders verebileceğini söyledi. Bize bu konuda yardımcı olmak istediğini söylediğinde çok memnun olduk. Biz de bu iyi niyetli teklifi memnuniyetle kabul ettik. Yusuf'u öğretmenin evine ders için

sabah götürüyordum. Öğlenci oldukları için bazen dersten sonra Yusuf'u öğretmen kendisi okula götürüyordu.

Oğlum artık onun için özel bir çocuk olmuştu. Verdiği bu derslerden bir kuruş para almayı kabul etmedi. Ben telafi etmeye çalıştım, ama tabii ki bu fedakârlık parayla ölçülemezdi.

Oğlumu daha önce götürmek istediğimiz fakat götüremediğimiz bir doktorun muayenehanesine götürdük. Yusuf'u muayene etti, bizimle konuşarak bilgi aldıktan sonra Yusuf'un EKG'sini istedi. Hastaneye götürdüğümüzde, EKG'si çekildi, birincisi bozuk çıktı. Bundan sonra doktor, ilaç tedavisi başlattı. Üç ay sonra tekrar istedi. Yine EKG çekildi, biraz düzelme olmuştu. Bir üç ay sonra daha tekrar istedi, yine EKG çekildi, bu defa tamamen düzelmişti. Bir de IQ testi yaptılar. Yusuf, yeterli derecede konuşamadığı için, sonuç olumsuz çıkmıştı. Doktor bey, benim yapacaklarım bu kadar, çocuğunun sosyalleşmesi gerekiyor. Bundan sonra, çocuğunuzu ... Tıp Fakültesi çocuk psikiyatrisine götürün dedi. Orada Dr. M... Bey var, bundan sonraki tedavisi ile o ilgilensin, diyerek tedaviye orada devam etmemizi tavsiye etti.

... Tıp Fakültesinden randevu alarak, Yusuf'u M... Beye götürdük. Daha önce başka bir doktor arkadaşının hastası olduğu için bu arkadaşına saygısızlık olur diye kabul etmedi. Biz de daha önce oğluma bakan doktor hanıma götürdük. O günden sonra bu doktor hanıma devam ettik. Bu doktor da ilâç tedavisine devam etti. Bu arada Yusuf okula da devam ediyordu.

Velİ Toplantisi

Her toplantıda bana senin çocuğunun durumu belli denmesine rağmen yine de gidiyordum. Bütün velilere çocukları hakkında tek tek bilgi verilmesine rağmen, sıra bana geldiğinde her şeyi bildiğimi söylüyorlardı.

Çeşitli güçlükler yaşıyordum. Oğlumun okula gitmek istemediği günler de oluyordu. Böyle günlerde sokağa kaçardı. Ben de okul önlüğü elimde uzun süre ikna etmeye çalışırdım. Her gün okula iki defa gidip geliyordum. Buna rağmen veli toplantılarına da katılıyordum. Çünkü bütün toplantılara katılmak zorunda hissediyordum kendimi. Benim yavrumun da annesinin yanında olduğunu hissetmesi gerekiyordu. Diğer çocukların annelerinden hiç farkım yoktu. Ben de Allah'ın vermiş olduğu annelik duygusunu ve sıfatını doya doya yaşamak istiyordum. Oğlumun veli toplantısı olduğu bir gün ben de toplantıya katıldım.

Her toplantıda bana, senin çocuğunun durumu belli denmesine rağmen yine de gidiyordum. Bütün velilere çocukları hakkında tek tek bilgi veriliyordu fakat sıra bana geldiğinde her şeyi bildiğimi söylüyorlardı.

Bu cevap beni aşırı derecede kırıyor ve çok üzülüyordu. Buna rağmen kendimi insanlara her zaman kuvvetli göstermeye çalışırdım. Bunu da yıllarca, kısmen başardım. Çünkü herkes beni bu şekilde tanırdı. Kuvvetli, etkilenmeyen hatta umursamaz sanırlardı. Yine bu toplantılardan birinde daha da üzücü bir olay yaşadım. Çünkü o zaman yirmi üç nisan için halk oyunları gösterisi yapılacaktı. Bütün velilere katılıp katılamayacağı soruldu. Kıyafetler tartışıldı ve ne giyileceğine karar verildi. Bana fikrim bile sorulmamıştı. Maddî durumu iyi olmayan bir veliye kıyafet alacak parası olmamasına rağmen, çocuğunu gösteride oynatması teklif ediyordu. Öğretmen hanıma benim oğlumun kıyafetlerinin olduğunu söylediğim halde hiç dikkate bile almamıştı. Yusuf yapamaz diye düşünüyordu. Ben ise oğlumun ana sınıfındaki etkinliklere katıldığını, gayet rahat oynadığını ve başardığını belirttim. öğretmen ise sonra bakarız diyerek geçiştirmişti. Bu duyarsızlık karşısında çok üzülmüştüm.

Sinirlerim Boşalmıştı

Artık kendimi ve gözyaşlarımı kontrol edemiyordum. Oğlumun özel fotoğraf albümü vardı. Doğumundan o güne kadar gelişmeleri ve resimleri bu albümdeydi. Hem ağlayıp hem de albüme bakıyordum.

Artık iyice dolmuştum. Nasıl ki hava yağacağı zaman dolar, kararır, renk değiştirir sonra bir gök gürültüsü kopar, peşinden boncuk boncuk yağmur tanelerini bırakır yere. İşte ben de aynen öyle yağmaya hazır bulut gibiydim. Eve geldiğimde kapıdan içeri girer girmez bırakıverdim gözyaşlarımı. Doya doya ağladım.

Gözlerimden yaş yerine âdeta kan akıyordu. Bugüne dek insanların oğluma alaycı bir şekilde bakmaları ve onu önemsememeleri, içimde yağmur yüklü bir buluta dönüşmüştü. İşte bu bulut bugün yağmur akıtmaya başlamıştı. Artık kendimi ve gözyaşlarımı kontrol edemiyordum. Oğlumun özel fotoğraf

albümü vardı. Doğumundan o güne kadar gelişmeleri ve resimleri bu albümdeydi. Hem ağlayıp hem de albüme bakıyordum. Benim yavruma da bir şans tanınmış olsaydı, o da yapabilirdi.

O sırada yukarı katta oturan kayınvalidem ağladığımı duymuş ve yanıma gelmişti. Niçin ağladığımı sordu. Ben anlatamadım derdimi. Anlatsamda anlamazdı zaten. Benim için önemli olan onun için önemli olmaya bilirdi. Bu yüzden bir şey söylemedim ona. Aynı çatı altında yaşamamıza rağmen yaşadıklarımız, olayları algılayışımız birbirimizden çok farklıydı. Çünkü onlar için Yusuf'un hastalığı zamanla geçecek bir hastalıktı.

Eşim Beni Dinledi

Eşimin insanlık vasıflarına hayrandım. Hayatımda en iyi dostum odur. Belki bu düşüncem beni herkesten daha iyi anladığı içindi. Hakkında hiçbir bilgimizin olmadığı bir şeyler yaşamanın karmaşası, her çeşit sıkıntıyla karşılaşan bir insanın yaşadığı şaşkınlık sürecinde, eşimi benden daha çok etkilemişti.

Eşim o gün eve gelince beni perişan halde buldu, ne olduğunu sordu, ben anlatmadan, bile tahmin edebiliyordu. Ne olduğunu, nelere üzüldüğümü anlayabiliyordu. Akşam olmasına rağmen çocuklarla birlikte ormanlık bir yere gittik. Orada konuşup dertleştik. Zaten ondan başka beni anlayan birisi yoktu. Benim rahatlamam için uzun süre konuşmak zorunda kalmıştı. Onunla sohbet etmek iyi gelmişti bana. Aslında bizi üzen ne oğlumuz ne de onun sorunlu oluşuydu. Asıl bizi yaralayan dışarıda ki insanlar ve muhatap olduğumuz kişilerin ön yargısıydı. Elbet bizim için de bir gün yağmur sonrası gü-

neş açacak, belki de gök kuşağını bile seyredeceğiz. Buna bütün olumsuzluklara rağmen inanıyordum.

Eşimin insanlık vasıflarına hayranım. Hayatımda en iyi dostum odur. Belki bu düşüncem beni herkesten daha iyi anladığı içindi. Hakkında hiçbir bilgimizin olmadığı bir şeyler yaşamanın karmaşası, her çeşit sıkıntıyla karşılaşan bir insanın yaşadığı şaşkınlık sürecinde, eşimi benden daha çok etkilemişti. Yine de, iyi bir dinleyiciydi. Bana kuvvet vermesine rağmen kendisi bu sıkıntılara göğüs gerecek güçte değildi.

Oğlumun öğretmeni daha sonra oğlumu oyuna almıştı. Oğlum arkadaşlarıyla beraber oyunu öğrendi ve gayet başarılı oldu. Fakat işin enteresan tarafı yirmi üç nisan günü hava yağmurlu olduğu için, törenler ertelendi. Bu arada oğlum kaba kulak çıkardığı için hem törene hem de öğrendiği oyuna ve etkinliğe katılamadı. Aslında Yusuf kendiliğinden yapabileceğini ispatlamış ve siz istemiyorsanız ben de aranızda olmak istemiyorum demişti.

Acısı ve tatlısı ile Yusuf bir ve ikinci sınıfını Hayriye Hanım ın sınıfında okudu. Onun gibi fedakâr öğretmeni bir daha olmadı. Yaptığı bütün fedakârlık ve iyiliklere, binlerce teşekkür ediyorum. Hayriye Hanım gibi eğitimcilerin çoğalmasını temenni ediyorum. Onun gibi fedakâr, idealisxt, mesleği ile kişiliği bütünleşmiş öğretmenlere teşekkürler...

Yeni Çevre

Yusuf yeni çevremizi ilk geldiğimiz gün istemedi. Aslında o başka evi ve çevreyi istemiyordu. Sadece ağlıyor ve yalvarıyordu, ben burayı istemiyorum evimize gidelim. Öyle ya bütün dünyasının ayrıntıları orada idi. Düşüncelerini paylaştığı; yapraklar, duvarlar, onu anlayan bütün varlıklar oradaydı.

Uzun süredir oğlumuzun problemlerinden dolayı, oturduğumuz çevreden taşınmak istiyorduk. Ama ekonomik sıkıntılar, nasıl insanlarla karşılaşacağımız endişesi bu isteğimizi ertelememize sebep oluyordu. O yaz yaşadığımız tatsız bir olay şu an oturduğumuz semte hiç araştırma yapmadan taşınmamıza sebep oldu. Burada ilk dikkatimi çeken ve hemen gözüme çarpan, çocuklarımız için çok önemli olan iki tane park oluşu ve yemyeşil çam ağaçlarının altında piknik alanının olmasıydı. Bu güzel tabiat örtüsünün sitenin içinde olması bizim için olağanüstü bir güzellikti. Bu ortam çok hoştu. Beni bu görüntü sanki cennette bir ortama götürüyor-

du. Öyle ya sokakta oğlumun bisikletini iple çeken, mahalle arasında akşama kadar bir o yana bir bu yana koşan bir anneydim. Burada rahat bir ortam oluşu, geniş yeşil alanların görüntüsü beni fazlasıyla memnun etmişti.

Aynı zamanda eşimin ailesinden ayrılışı idi. Çünkü her anne baba gibi eşimin ailesi de evlâtları için bütün güçleri ve birikimleri ile müstakil bir ev yapmışlardı. Doğal olarak burada oturmamızı ve kira ödemeden rahat yaşamamızı istiyorlardı. Ama onların hesap etmediği şeyler vardı. Sorunlarla ne kadar birlikte oturabilirdik! Herkes ayrı bir dünya gibiydi. Bizim dünyamız onlarınkinden tamamen farklıydı. Bizim bu farklı yaşantımız, oğlumuzun sorunlu oluşu, birlikte yaşamamızı güçleştiriyordu. Böyle bir beraberliktense ayrı yerlerde yaşamak ve birbirimizin yaşantısına saygı göstermek daha iyi olur düşüncesindeydik.

Yusuf yeni çevremizi ilk geldiğimiz gün istemedi. Aslında o başka evi ve çevreyi istemiyordu. Sadece ağlıyor ve yalvarıyordu, ben burayı istemiyorum evimize gidelim diye. Öyle ya bütün dünyasının ayrıntıları orada idi. Düşüncelerini paylaştığı; yapraklar, duvarlar, onu anlayan bütün varlıklar oradaydı. Yusuf da dostlar, için ağlıyordu. Elinden tutup markete götürdüm, beraber yolda yürüdük. Bir yandan da ona etrafı tanıtıyordum. Burası park gelir oynarsın, burası top sahası gelip top oynarsın, markete gelip istediğini alabilirsin, gibi sözlerle ona burayı sevdirmeye çalışıyordum. Beni dinliyor ve gözyaşları yanaklarından süzülüyordu. Öyle ya ona her şey yabancıydı.

Marketten alışverişi yaptıktan sonra dışarı çıktık etrafı tekrar inceliyordu, ama onda bir değişiklik vardı. Bu sefer farklı bakıyordu, gözyaşları dinmişti, yüzü gülümsüyordu. Normal halinden farklı bir ışık sezdim. Bakışlarında bir umut ışığı vardı.

Sanki bazı şeylerin farkına varmıştı. Kendi takıntılarının diğer evde kaldığını, burasının onun için yeni bir hayatın başlangıç noktası olduğunu hissetmişti. Daha sonraki yaşantımızda gördük ki, bugün özellikle onun için bir başlangıç noktası olmuştu. Âdeta o gün aramıza katılma kararı almıştı.

Bu yeni çevremizde çok iyi ve özel insanlarla tanıştım. Hepsinden belli ölçüde yardım gördüm. İnsanın akrabasını seçme hakkı yokmuş ama arkadaşını seçme şansı varmış. Benim de burada şansım yaver gitti ve olumlu insanlarla karşılaşmıştım. Oğlumla ilgili hassasiyetimi arz ettim, kendimi olduğum gibi tanıttım. Sonuçta anlayışlı olan insanlarla sekiz yıldır dostluğumuz devam ediyor ve onların hepsine teşekkür ediyorum.

Bu arada Yusuf' u ... Tıp Fakültesine götürmeye devam ediyordum. Doktoruna oğlum için daha neler yapabiliriz diye soruyor, oğlum için bir adım daha atmak istiyordum. Benim ısrarlarım sonucu doktor hanım bir de pedagoga başvuralım dedi. O günden sonra ayda bir pedagogdan yardım almaya başladık. O da oğlumuzun eğitimi ile ilgili bize yardımcı olmaya çalışıyordu. Bir gün yine pedagog hanım ile görüşmeye gittiğimizde ABD'de son yapılan araştırmalarda bizim hamur mayası olarak kullandığımız yaş mayanın özellikle bu tip rahatsızlıklarda faydalanıldığından bahsetti. Bu sözler bizi çok heyecanlandırdı. Zira bizim oğlumuz bu ilâcını Allah tarafından keşfetmiş olmalı ki, eve aldığım mayaları yiyordu, biz de bu alışkanlığından vazgeçmesi için baskı yapıyorduk. Bu sözleri duyunca; eşimin ve benim gözlerimizde şimşek çakmasına sebep oldurmuştu. Pedagog hanıma, oğlumuzun bu yaş mayayı yediğini söylediğimizde çok şaşırmıştı. Bundan sonra da yedirmeye devam edin demişti. O güne kadar yediği için kızdı-

ğımız yaş mayayı artık, kendimiz bizzat yemesi için, teşvik eder olmuştuk. Bu bir tesadüf müdür sizce? Bana göre Allah'ın ikramı idi, çünkü derdi veren dermanını da veriyor. Bu arada Rabbimiz bize sabır ve tevekkülle sürdürdüğümüz bu imtihanda derecemizi yükseltmemiz için fırsat veriyordu.

Hastahaneye her gittiğimde oğlumun doktoruna; "Doktor hanım oğlum için bir şeyler yapmalıyım, şimdi bir anne olarak yapmam gerekenleri yapmazsam gelecekte oğlumun başına geleceklerden endişe duyuyorum. Onu şimdi kendi haline bırakırsam yıllar sonra keşke keşke demekten, oğlumun 'neden anne, neden?' sorusuyla karşılaşmaktan korkuyorum. Doktor hanım bana yol gösterin, Yusuf için daha başka neler yapabiliriz? Sadece ilâç ile yol kat etmek mümkün değil gibi geliyor bana." derdim.

Doktor hanım, hastahane bünyesinde bu tip çocukların beceri kazanmaları için bir atölye olduğunu söyledi. İstersek, buraya başvurabileceğimizi belirtti. Bu atölyeye gidip görüştükten sonra orada kurs gösterilirken kullanılacak gerekli malzemeleri temin edip, haftada bir gün, eğitim atölyesine götürmeye başladım. Oğlum burayı ilk günden sevmedi. Buraya katılan çocuklar tamamen otistik çocuklardı. Oğlum da otistik özellik taşıyordu. Dolayısıyla onlardan farklıydı. Oğlum burada olmak istememiş, konuşarak anlatamasa da, bunlarla aynı seviyede değilim, diye düşüncelerini beden diliyle ifade etmişti.

Bizim bu konularda fazla bilgimizin olmayışı, herhangi bir araştırma yapmadan her tavsiyeye olumlu bakmamıza neden oluyordu. Bu atölyeyede böylece başlamıştı ama oğlum Yusuf, buraya gitmekten ve bu ortamda bulunmaktan memnun değildi. Bu çocukların hareketleri, mimikleri ve bağırarak ko-

nuşmaları aynı zamanda yüz ifadelerinin farklı oluşu, oğlumu çok fazla ürkütmüştü. Oraya gitmek istemiyor sınıfa girince ağlamaya başlıyordu. Bir kaç hafta gittikten sonra bir sonuç alamamanın yanı sıra oğlumun üzerinde olumsuz bir etki oluşturduğunu gözlemlediğimden, doktoru ile de görüşüp bu sınıftan oğlumu aldım. Bu da benim tecrübe haneme yazılan olumsuz bir tecrübe olmuştu.

Oğlum buraya devam etmese de, bu atölyede eğitim gören çocuklar için bir şeyler yapmak, onlara yardımcı olmak istedim. Bu çocukların eğitim alırken yaptıkları genelde süs eşyası türündeki ürünleri oradan alıp yine onlar için çevremdekilere sattım. Çünkü bu çocuklar yaptıkları ürünleri satıp tekrar bu süs eşyalarını yapmak için malzeme alıyorlar bu şekilde meslek öğrenmeye çalışıyorlardı. Onlara yardım etmek beni fazlası ile mutlu etmişti. Keşke vaktim olsa da, bu gibi çocuklara daha fazla yardımcı olabilsem.

Ne yazık ki oğlumun seviyesinde ancak yurt dışında okullar varmış. Türkiye'de bu tip okulların olmayışı benim gibi birçok insanı da mağdur ediyor. Temennim bir gün bizim bu güzel yurdumuzda da insana sadece insan olduğu için iyi eğitim verilir ve iyi muamele gösterilir. Bu konu ile ilgili Çapa Tıp Fakültesi Çocuk Psikiyatrı Kliniği'nde bir anket yapıldı ve ben ileride bizim gibi sorunu olan ailelere faydası olur düşüncesiyle, bir cumartesi günümü buraya ayırdım.

Bir de beni derinden etkileyen olay, oğlumu … Tıp Fakültesine götürürken, hiçbir zaman unutamayacağım yalnızlıklar yaşıyordum. Herkesin bir yakını yanında geliyordu. Onların bu şekilde kızlarına ya da gelinlerine manevi destek verdiklerini görünce, neden benim hiç kimsem yok diye çok üzülüyor, zaman zaman ağlıyordum. Çünkü bu rahatsızlık bir iki günlük

olay değildi. Manevî olarak insanın her zamankinden daha çok desteğe ihtiyacı olabiliyordu. Eşim her zaman işinden izin alamıyordu, bir şekilde kendi ayaklarımın üzerinde durmam gerektiğini anladım. Zaten buna da mecburdum.

Ben artık gücümü sadece kâinatın ve kendimin tek sahibinden alıyordum. Rüzgâr şiddetli estiği zaman bazı güçsüz fidanlar sağa sola yatar sonunda ona destek verilmez ise de kökünden kopar ve kurur gider. Diğer taraftan başka bir ağaç düşünün ki, kök pürçekleri sağlamsa köküne sımsıkı bağlanmışsa, onca sarsılmaya rağmen fırtına durduğunda bir bakarsınız hiçbir şey olmamıştır. Ben de içimdeki fırtınaları dindirmek, yıkılmamak için sığınmam gerekene sığınıyordum. Hastahanede oyalanmak için el işi yapıyor, bazen yaptıklarımı burada satıyordum. Bu şekilde stresimi atıp olaylardan daha az etkilenmeye çalışıyordum. Diyebilirim ki, zamanla kendi kendimin terapisti yani tedavi uzmanı olmaya başlamıştım.

Bu arada ilk defa vücudumun isyan sinyali vermeye başladığını fark ettim. Yine oğlumu hastahaneye götürdüğüm bir gün, görüşme bitmiş yolda yürürken sol ayağımın bilekten aşağı uyuşmaya başladığını hissetim. Bu da doğaldı, çünkü çok büyük bir meşakkatin içerisindeydim. Sonucunu öğrenmekten korktuğum için de, doktora gitmemiştim. Fakat daha sonra öğrendim ki, depresyon geçiriyormuşum.

Çevreyi değiştirmek istediğimizde, büyüklerimiz çocuğumuzun özel durumundan dolayı, gideceğimiz yerde bizi kimsenin çekmeyeceğini söylüyorlardı. Haklı olarak biz de korkuyorduk, ama Yüce Rabbim bize iyi komşular nasip etti. Özellikle oğlum konusunda hiç sorun yaşamadım. İlk taşındığımız gün oğlum balkondan aşağıya eğilip tükürmüş, alt kattaki komşum arsız bir çocuk galiba demiş, kendi kendine.

Oğlum, bir gün balkondan aşağıda sarkınca komşum nazikçe uyardı bizi. O günden sonra eşim de balkona yüksek bir demir yaptırdı. Bu tedbir beni kısmen rahatlattı. Alt komşum N.Hanım, yan komşum H. ablam karşı dairemde oturan genç kardeşimiz G. bu üç komşum, oğlumu terapiye götürdüğüm zamanlar, hangisi müsait ise, küçük oğluma gün boyu bakıyorlardı. Çünkü her hafta oğlumu terapiye götürmem gerekiyordu.

Atasözlerinin ne kadar yerli yerinde söylendiğini bir kez daha anladım. "Ev alma komşu al" sözü gibi. Komşularımla ilk tanıştığımızda açıkça oğlumun sorunu olduğunu, isterlerse, görüşebileceğimizi söylemiştim. Çocuğumun gittiği yerlerde bir şeyler yemeyi seviyor olması benim komşularla gidiş gelişimi kısıtlıyordu. Oğlumun bu özelliklerinden de bahsettim onlara. Bu durumdan rahatsız olmayacaklarını belirttiler. İlk tanıştığımız günden bu güne değin sağlam bir dostluğumuz oluştu. Sosyal yönden de burası rahattı ve trafik sorunu yok denecek kadar azdı. Oyun alanlarının çeşitli ve geniş oluşu, oğlumun rahat bisiklete binebilmesini sağlıyordu. Hemen her gün arkadaşlarla toplanıp beraber piknik yapıyorduk. Oğlum uzun süre açık havada oynadığından gün boyu rahatladığı için evde yaramazlık yapmıyor ve böylece geceleri rahat uyuyordu. Bu da bana çok iyi moral oluyordu.

Oğlum için burada tek bir şey yolunda gitmedi; o da okuldu. Okula kayıt yapıldığı ilk gün, öğretmeni ile görüşmeye gitmiştim, öğretmen çok şaşırmıştı. "Görüşmek için neden acele ediyorsunuz?" deyip, bizim aşırı ilgimizi yadırgamıştı. Oysa biz oğlumuz için en iyisini yapmaya çalışıyorduk. İlk intiba çok önemlidir diyerek, ilk günden açıklama gereği duymuştuk. Oğlumuzun bazı davranışlarını öğretmeni yaramazlık olarak

algılayabilir ve ona kızabilirdi. Olumsuzlukları önlemek için sık sık okula gidip öğretmeniyle görüşüyordum. Ne yazık ki, buradaki öğretmen, daha önceki öğretmen gibi değildi ve oğluma karşı çok ilgisizdi.

Olaylara tek taraflı bakmamak lazım, bu öğretmenin de işi zordu. Çünkü bütün nakiller onun sınıfında toplanmıştı. Fazlaca karışık bir sınıf olduğundan, mevcudu az olmasına rağmen, öğrencileriyle yeteri kadar ilgilenemiyordu. Hastahaneden oğlumun sorununu özetleyen sonuçları öğretmene getirmem onun için hiçbir şey ifade etmediği gibi, bunlar nedir diye sormamıştı bile.

Bu arada oğlumun küçük yaştan beri süregelen gazete yırtma saplantısı şekillendirmeye dönüşmüştü. Oğlum gazeteyi yırtarak, hayvan ve insan şekilleri gibi, istediği şekli muntazam olarak yapıyor ve bunlarla beraber zıplıyordu. Kendi başına hareket ettiği için hiç arkadaşı yoktu. Bunun yanı sıra resim yapmaya başladı. Bu merakı resimden öte saplantıya dönüşmüştü. Birini ilk defa görsün, aynı kişinin portresini çıkarıyordu. Artık kaldırım taşlarının bile resmini yapmaya başlamıştı. Resme başlayınca başka hiçbir şeyle dikkatini dağıtamıyorduk. Bu olay bizi aşırı derecede üzmeye başlamıştı. Yeni başlayan ama meraktan öte olan bu sorunun önüne geçmeliydim.

Her yaşadığım olay, bana tevekkül etmenin ve sabırlı olmanın ne kadar gerekli olduğunu haykırıyordu sanki. Hayat denilen bu yolculukta sabrın ehemmiyeti ne kadar da büyüktü.

Grup Terapisi

Gurup sekiz çocuk ve sekiz anneden oluşuyordu. Burada beraber üç saat kadar vakit geçiriyor olumlu ve olumsuz her şeyi konuşuyor tartışıyorduk. Her hafta terapiye katılan annelerden biri çayın yanına bir çeşit pasta yapıp getiriyor, hizmetlinin yaptığı çay ile samimi bir ortamda bir nevi dertleşme fırsatı bulabiliyorduk.

Bu endişemi görüşmeye gittiğimizde doktoruna anlattım. Doktor bizi yine Çapa Çocuk Psikiyatri Kliniği bünyesinde, başka bir psikologa yönlendirdi. Hemen o gün tavsiye ettiği psikologla görüştüm. Bize bu sorunları aşmamızda nasıl yardım edebileceğini sordum. Bu psikolog yeni bir terapi gurubu oluşturduklarını, yakın bir tarihte terapiye başlayacaklarını belirtti. Oğlumun adını alıp, kayıt yaptılar. Geleceğimiz zamanı telefonla bildireceklerini söylediler. Terapi başlayınca da beni çağırdılar.

Gurup sekiz çocuk ve sekiz anneden oluşuyordu. Burada beraber üç saat kadar vakit geçiriyor olumlu ve olumsuz,

her şeyi konuşuyor, tartışıyorduk. Her hafta terapiye katılan annelerden biri çayın yanına bir çeşit pasta yapıp getiriyor, hizmetlinin yaptığı çay ile samimi bir ortamda bir nevi dertleşme fırsatı bulabiliyorduk.

Psikolog tüm konuşulanları not alıyordu. Bu arada diğer psikolog da çocuklara çeşitli faaliyetler yaptırıyor ve kendilerini ifade etmeleri için zemin oluşturuyordu. Terapi sonrası her ikisi bir araya gelip durum değerlendirmesi yapıyor. Problemin gerçek anlamda anneden mi yoksa çocuktan mı kaynaklandığını tespite çalışıyorlardı.

Bir gün yine terapiye gittiğimizde oğlumu içeriye girmeden elini yıka şeklinde ikaz ettim. Çocuklarla ilgilenen psikolog hanım, neden çocuğa müdahale ettiğimi ve buna hakkım olmadığını söyledi. Çocuğun kişilik hakkına müdahale ediyorsunuz diyerek bana çıkıştı. Ben de kendimi savunmaya çalıştım. Ellerini yolda gelirken her yere sürdüğünü ve ellerini yıkamazsa bademciğinin şiştiğini ayrıca mikrop kapacağını söyledim ancak bunların hiçbirini kabul etmedi. Müdahale hakkım olmadığını ısrarla vurguladı ve bunu bizimle ilgilenen, bayan psikologa söylemem lazım dedi.

Terapi başlayınca bizimle ilgilenen psikolog hanım içeriye girdi, tebessüm ederek gözlerime baktı. Bana yaklaştı ve "Evet Kadriye Hanım bugün sizden başlayalım isterseniz." dedi. Benim oğluma göstermiş olduğum bu duyarlılıktan yola çıkarak, çocukluğuma kadar sorguladı. Kalabalık ailede yaşamamın o günlerde evde her şeyi düzeltme hastalığıma neden olduğunu, mevzu genişleyince, görüşmeden sonra hayatımda bir şeylere dur demem gerektiğini anladım. Ben bu konuşmadan çok yararlandım. Benim kendime normal gördüğüm şeylerin aslında sıkıntıdan kaynaklandığını ve bunun gi-

bi temizlik takıntısının insanın içindeki sıkıntı ile alakalı olduğunu, huzursuz insanın eşyaların yerini değiştirerek mutlu olmaya çalıştığını o gün öğrenmiş oldum. Psikolog hanımın tavsiyelerine büyük ölçüde uyduğum için bu bilgiler beni gerçekten çok rahatlattı. Diğer konularda da aldığım bilgileri evde uyguluyor, arkadaş toplantılarında da çevreme anlatıyordum. Bu da beni mutlu ediyordu.

Dört-beş ay terapiye düzenli olarak katıldım. Bu benim hayatımda çok faydalandığım ve bilgilendiğim bir dönem oldu. Psikolog hanım bu konuda beni ve eşimi tebrik etti. Terapiye anneler katılıyordu. Ancak zaman zaman babaları da çağırıyorlardı. Ancak hanımlar eşlerini ikna edemediklerinden, babalar bu terapi toplantılarına pek katılmak istemiyorlardı. Benim anlayamadığım, neden katılmak istemiyorlardı. Bu süre içinde sadece bir-iki baba eşinin zoruyla katılmıştı. Oysa benim eşim çağırmadan da terapiye katılıp bilgi almaya çalışıyordu. Böylece benim işim biraz daha da kolaylaşıyordu. Bu sebeple psikolog hanım; "Anne ve baba olarak sizin gibi ilgili bir ailenin Türkiye'de çok nadir olduğunu tahmin ediyorum." diyerek eşimi ve beni tebrik etmişti.

Doktor hanım kendilerine başvuran bir aileden bahsetti. Anadolu'dan gelen bu ailede babaya, sorunun ne olduğu sorulduğunda, alınan cevap "Annesi tutturdu çocuğun aklını ölçtüreceğim diye, bana göre hiçbir şeyi yok, terliklerimi istiyorum getiriyor, televizyon kumandasını istiyorum getiriyor, yahu bunun aklını ölçtürecek ne var!" diye soruyordu. Bu da toplumumuzun bu konuda ne kadar bilgisiz ve ilgisiz olduğunu gözler önüne seriyordu.

HAYATTA FARKLI RENK TONLARI VAR

Hastaneye gidip gelirken gördüğüm bir gerçek vardı ki, bu da beni hayatın kaçınılmaz gerçekleriyle yüzleştiriyordu. Çünkü ekonomik olarak oldukça iyi olan insanların da benden çok daha ağır imtihan ve zorlu yaşantılarının olduğunu gördüm. Ekonomik olarak yüksek seviyede olmaları bile kaderlerini değiştirmemişti.

Psikolog hanım bu insanları çocuğunuz için on beş dakikanızı ayırın size bilgi verelim, diye çağırıyordu. Fakat onlar gelmiyorlardı. Hatta çocuklarının sorunlu olduklarını bile kabul etmek istemiyorlardı. Durum böyle olunca da çocuklarda maalesef ilerleme kaydedilmiyor diyordu. Bu terapiye katılan sekiz aileden altı tanesinin anne ve babadan ayrılmış ya da ayrı yaşıyor olmaları dikkatimi çekmişti. Ailelerde sorun olunca iletişim bozuluyordu. Özellikle de bu ailelerdeki babaların sorumluluktan kaçmaları, onları vicdanlarıyla başbaşa bırakı-

yordu. Aslında düşünseler, hayat beyaz ve siyahtan ibaret değil, farklı renk tonları da var.

Bu renk tonlarını ben çocuğum için koştururken fark ettim. Bu değişik tonları fark edince de hayat daha da çekilir ve yaşanır hale gelmişti. Mutlu olmak için sebepleri daha iyi görüyor ve mutlu oluyordum. Hastaneye gidip gelirken gördüğüm bir gerçek vardı ki, bu da beni hayatın kaçınılmaz gerçekleriyle yüzleştiriyordu. Çünkü ekonomik olarak oldukça iyi olan insanların da benden çok daha ağır imtihanlarının ve zorlu yaşantılarının olduğunu gördüm. Ekonomik olarak yüksek seviyede olmaları bile kaderlerini değiştirmemişti. Ben hastahaneye giderken oğlumu kucağımda oturtuyordum. Bunun nedeni ise tek kişilik bilet parası vermekti. Başka bir hanım son model arabası ile geliyordu hastahaneye, boyundan büyük olan oğlunu zorluklarla merdivenlerden çıkarıp indiriyordu. Paranın da bir şey ifade etmediğini gördüm. Başka bir hanım ise evlilik yaşına gelmiş kızının ayakkabılarını kendi giydiriyordu. Normalde bire bir görüşmek istemeyecek seviyedeki çeşitli gelir gurubundan olan ve sosyal yönden de farklı olan bu insanlar, aynı kaderi paylaştıkları diğerleriyle aynı salonda çocuklarının sağlığı ve eğitimi için saatlerce bir arada vakit geçiriyorlardı. Hatta bazı gurupların işi daha da zordu. Çünkü çocuklar ancak hastane bünyesinde eğitimleri verilecek kadar ağır vakalardı. Bunlar benim için birer renk tonları idi. Daha değişik olaylar ve kişiler de vardı. Bu renklerin içinde biz sadece bir tonduk.

Önceleri sorsalar hangi renk tonuydun diye, hiç düşünmeden siyah derdim. Ama şimdi başka tonların içinde kendimizi daha pastel bir ton olarak tanımlar oldum. Çünkü benim durumumdan çok daha ağır ve farklı durumları görünce ken-

dimi daha pembe daha mavi ton olarak tanımladım. Öğrendiğim bu renk armonisini çevreme de aktarmaya çalıştım. Hâlâ daha bunu anlatmaya devam ediyorum. Tanıdığım insanlar ne kadar çıkmazda hissetseler de kendilerini mutlu olacak bir sebepleri mutlaka vardır. Çoğu zaman işe yarıyor çünkü sıkıntısı olan arkadaşlarım beni arıyor ve konuşup rahatlamak istiyorlar. Katıldığım terapi gurubundan faydalananlar olduğu kadar faydalanamayanlar da olmuştu.

Onların durumu benimkinden daha kolaydı aslında. Bu terapi grubuna kimilerini fazla yıkadığından, kimi saçı döküldüğünden kimi de derslerinde başarısız olduğundan katılıyordu. Biz de Yusuf çok resim yaptığı için katılmıştık ancak tek sorunumuz bu değildi. Psikolog hanım bir örnek verirken:

– Sizin durumunuz buraya katılan çocuklardan daha da zor." dedi.

Ben de birden parlayıp:

– Siz uzmansınız böyle demeyin hocam, nereye gitsem buraya ait değilsiniz." diyorlar. Sorunumuzu çözmek için hangi kapıyı çalsak, çocuğunuz normal çocuklarla eğitim görmeli diyorlar. Normallerin içine katılıyoruz siz buraya ait değilsiniz, oğlunuz buradakiler gibi değil denmesinden bıktım usandım, lütfen bu şekilde konuşmayın dedim. O da, "sizin bu konuda bu kadar hassas olduğunuzu bilmiyordum bir daha bu şekilde konuşmamaya dikkat ederim." dedi.

Aysu Hanım: "Bu Çocuğun Yaptığı Hiç İyi Bir İşi Yok!"

Ben bir köy ağasının kızıyım, babam bizi hiç sevmezdi, anneme de çok kötü davranırdı. Babam aşırı derecede ilgisiz olmasına rağmen maddî olarak her istediğim olurdu. Yeni bir elbise giysem mahallenin bütün çocukları başıma toplanır, "elbisen eskiyince bana ver!" diye, yalvarırlardı. Bunlar beni rahatsız etmiştir her zaman.

Bir de terapiye katılan Aysu Hanım vardı. Tabiri caizse, bir arpa boyu yol alamamıştı terapi boyunca. Psikolog hanım zaman zaman Aysu Hanıma sizinle hiç ilerleme kaydedemedik diye çıkışıyordu. Aysu Hanım kızı ile geçinemiyordu. Neredeyse kızıyla düşman gibi olmuştu. Kızı on bir yaşında olmasına rağmen anne ile rekabet edercesine inatlaşıyor, kardeşini aşırı derecede kıskanıyordu. Bu kız çocuğu burada gruptaki çocukların arasında çok mutlu hatta onlara liderlik yapıyor olmasına rağmen haftalar geçtiği halde, anne ısrarla kızında hiçbir

değişme olmadığını, hâla kendine kötü davrandığını söylüyordu. Eşinin bir yıl önce Amerika'ya gittiğini baba ile kızın çok iyi geçindiğini, baba olmayınca anne ile kızın birbiri ile aşırı derece çatışmaya girdiğini söylüyordu. Bu konu yardım almaya gelmişti. Ama kendini değiştiremediği için bu hanım grup terapisinden hiç faydalanamamıştı. Psikolog ona kızının bir hafta boyunca on tane olumlu huyunu yazıp getirmesini söyledi. Birinci hafta geldiğinde kadın kızında bir tane bile olumlu davranış bulamadığından şikâyet etmişti. İkinci hafta ise bu defa beş tane olumlu davranışını yazıp getirmesini istedi, yine kadın eli boş gelmişti. Psikolog Aysu hanıma dönerek:

– "Bu çocuğun bir tane bile mi iyi huyu yok? Pes doğrusu!" diye çıkışmıştı. Aysu Hanım "yok" dedi. Psikolog bir anne için bu ne acı verici bir şey diye kızmıştı. Çünkü bu annenin kızından nefret ettiğini gösteriyordu. Bu kadar da olamaz, kızınızda diğer psikolog arkadaş hiçbir olumsuz davranış tespit edemedi.

– Siz kızınızı nasıl bu kadar olumsuz görüyorsunuz?" Aysu hanıma dönerek;

– Bir anne için bu dehşet verici bir şey!" diye kızdı. Çünkü bu durum annenin kızından nefret ettiğini gösteriyordu. Psikolog hanım kızgın bir ifadeyle:

– Bu grupta tek size yardımcı olamadım" diye çıkışınca da, Aysu hanım ağlayarak konuşmaya başladı.

– Ben bir köy ağasının kızıyım, babam bizi hiç sevmezdi, anneme de çok kötü davranırdı. Babam aşırı derecede ilgisiz olmasına rağmen maddî olarak her istediğim olurdu. Yeni bir elbise giysem mahallenin bütün çocukları başıma toplanır, "elbisen eskiyince bana ver!" diye, yalvarırlardı. Bunlar beni

rahatsız etmiştir her zaman. Babamdan nefret ediyorum, onu hiç görmek istemiyorum."

Diyerek geçmişini anlatmaya başladı, hem ağladı hem anlattı.

Kadının geçmişinde yaşadığı kötü olaylar, kızıyla arasına set çekmişti. Kızının babası ile olan iyi iletişimi, kendi yaşayamadığı duyguları kızının yaşaması, kızından nefret etmesine neden olmuştu. Bu anne maalesef son terapi günü açıldığı için ona pek faydası olmadı. İnşallah daha sonra düzeltmiştir.

Psikolog hanıma göre; insanlar özellikle çocukluk çağında yaşadıkları olumsuz anılarını, ilerleyen yaşlarda ya olması gerektiğinden daha iyi davranışlarla ya da kötü davranışlarla gösterirler. Bilinçli bir terapi olmaksızın normal davranışlar göstermesi genellikle mümkün değildir.

Bizler yeni nesil yetiştirirken sadece kendimizi düşünerek değil, çocuklarımızın da geleceğini ve duygularını düşünerek hareket etmeliyiz. Bu bizim mutlaka yapmamız gereken en büyük görevimiz diye düşünüyorum. Zaten onlar bize Allah'ın emaneti, emanete de ihanet yakışmaz.

Psikologdan Bazı Tavsiyeler

Terapinin sonunda psikolog bazı tavsiyelerde bulundu. İlgi duyduğu bir spor aktivitesine katılmasını tavsiye etti. "Hem enerjisini boşaltır hem de yaşıtları ile vakit geçirir" dedi. Ben de bu tavsiyeye uyup okul bünyesinde açılan basketbol kursuna yazdırdım. Bu aktivite gerçekten hem deşarj olmasına hem de kendine olan güvenin tazelenmesine yardımcı oldu.

Psikolog boş kalmaması için sürekli bir şeylerle meşgul olmasının gerekliliğini, bunun bazı saplantılarından da kurtul-

masına yardımcı olabileceğini tavsiye etti. Tırnaklarını yemesi, kâğıtlardan yaptığı şekillerle zıplayarak oynaması ve kaldırım taşlarına kadar her şeyin resmini yapması gibi birçok problemlerine çözüm, olabileceğini söyledi. Bir başka tavsiyesi de kocaman bir kartona iri yazılar yazdırıp onların etrafını yorgan iğnesi ile diktirmekti. Yusuf benim bütün enerjimi ve vaktimi tükettiği için, küçük oğluma gerekli olan vakti ayıramıyordum. Zaten sakin ve çok akıllı bir çocuk olduğundan bana sorun çıkarmıyordu. Elimden geldiğince, çocuklarıma gösterdiğim ilgi ve alakayı dengelemeye çalışıyordum.

Psikoloğun diğer bir tavsiyesi ise, yaz tatilinde Yusuf'un vakitlerini boş bırakmamamızı, mutlaka bir yüzme kursuna göndermemizi istemesiydi. Bulunduğum semtteki belediyenin kendi bünyesinde bir yaz okulu yoktu. Ama ben Yusuf'u bir yüzme kursuna göndermeyi kesinlikle istiyordum. Bu sorunu nasıl hâlledeceğimi de bilmiyordum. Özel kurslara bütçe ayırtamıyorduk. Çünkü fiyatları oldukça yüksekti. Şimdiki gibi havuzlar da yoktu. Sadece bazı belediyelerin ve kolejlerin yaz spor okullarına bağlı havuzları vardı. Biz de evimizi yeni aldığımızdan dolayı özel kurslar bütçemizi aşıyordu ve bunu karşılamaya gücümüz yetmiyordu.

Yaz Spor Okulu Açsanız

Başkan:

– Sizi bir kolejin yaz spor okuluna gönderiyorum orada filanca hoca var dedi, telefonunu yazıp verdi. Ben bu hocaya telefon edeceğim, sizinle ilgilenip gerekeni yapacak! Hiç para ödemenize gerek yok dedi. Ben bütün bu olanlara inanamamıştım, âdeta şok olmuştum başkana teşekkür edip oradan ayrıldım.

Bir gün bu düşünceler içinde market dönüşü parktan geçiyorum. Baktım belediye başkanı parkta yapılan işleri denetliyor. İlk aklıma gelen fikirle koşar adımlarla yanına gittim."Buyurun hanımefendi, dedi. Kendimi tanıttıktan sonra:

– Her belediyenin yaz spor okulu var, sizin böyle bir projeniz yok mu? Diye sordum. Belediye başkanı yavaş yavaş sıra ona da gelecek dedi, devam etti:

– Siz neden bu konu ile bu kadar alâkalısınız dedi. Ben de, problemli bir çocuk büyüttüğümü ve doktorunun tedavi-

nin devamını sağlamak ve sosyalleşmesi için yüzmeyi tavsiye ettiğini söyledim. Bu yüzden bu konu ile ilgili bir havuz araştırdığımı, varoş diye tabir ettiğimiz beldelerde bile bu tür sosyal etkinliklerin olduğunu, bizim beldemizde de olması gerektiğini özellikle vurguladım. Başkan bu sizin için o kadar önemli ise çocuğunuzu özel bir yere verin dedi. Ben de evimizi yeni aldığımızı, özel bir kursu karşılayacak maddi imkânımızın olmadığını anlattım. Başkan da; Çarşamba günü halk günü belediyeye gelin bu konuyu görüşelim. Sizi özel bir yere kayıt yaptıralım dedi. Ama başkanım nasıl olur bunu maddi olarak karşılayamam diye tekrar ettim. Siz orasını bana bırakın yardımcı olacağım." dedi.

Şok olmuştum çünkü ben böyle bir talep için değil, bu beldede de bir sosyal etkinlik açsanız iyi olur önerisi için yanına gitmiştim. Bugüne kadar hiç kimseden özellikle maddi yardım almadığım için şaşırmıştım. Eve gelince eşime olanları anlattım. Bu kadar saf olma seni başından savmak için böyle bir şey söylemiştir, kimse böyle bir yardımı yapmaz, gidince anlarsın dedi. Ben de "Peki belediyeye görüşmeye gitmeme müsaade eder misin?" diye sordum. O da; "Git ama boşuna gidersin." dedi. Eşimin, seni başından savmak için böyle söylemiştir demesi, ağırıma gitmişti. Ben de bu sebeple, ısrar etmeye karar verdim. Çarşamba günü belediyeye gittim.

Maalesef başkan Ankara'ya gitmişti. Elim boş geri döndüm. Diğer Çarşamba her zamanki kendime olan özgüvenime dayanarak tekrar belediyenin kapısına gittiğimde koruma beni içeriye almak istemedi. Hâlbuki başkanla parkta görüştüğümü o da görmüştü. Belediyeye başkanın çağırdığını söylediğim halde hatırlamadığını söyledi. Ben de zaten moralim bozuk olduğundan, fazla ısrar etmeyip, geri döndüm. Merdi-

venlerden inerken koruma bizi geri çağırdı. "Tamam, hatırladım sizi gelebilirsiniz" dedi. İçeri girdim. Başkan:

– Sizi bir kolejin yaz spor okuluna gönderiyorum orada filanca hoca var dedi, telefonunu yazıp verdi. Ben bu hocaya telefon edeceğim, sizinle ilgilenip gerekeni yapacak! Hiç para ödemenize gerek yok dedi. Ben bütün bu olanlara inanamamıştım, âdeta şok olmuştum başkana teşekkür edip oradan ayrıldım.

Bu okulun uzak oluşu ve benim orayı hiç bilmemem beni çok düşündürüyordu. Aynı semtte komşumun ablası oturuyordu, haliyle onlar okulu ve semti daha iyi biliyorlardı. Bu nedenle komşunun küçük oğlunu yanıma aldım, okulla görüşmeye gittik. Kolejin yanından geçerken burası bize göre değil çok lükstür diye düşünüyordum. Hoca ile görüştük. Ben yalnız Yusuf'u kayıt yapacaklar sanıyordum onlar iki oğlumu da kayıt ettiler. Meğer biz daha okula gitmeden başkan orayı arayıp talimat vermiş, ben buna hem sevinmiş hem de şaşırmıştım. Çünkü yavrularım ancak rüyalarında görebilecekleri spor okuluna gideceklerdi.

Yaz Spor Okulunda Geçen Günler

Çocuklar üç hafta bu yaz spor okuluna gittiler. Tam gün değişik spor aktivitelerine katıldılar, yüzmeyi öğrendiler, çocuklarım için verimli oldu. Benim için de bir macera olmuştu. İşin enteresan tarafı hala bizim belediyenin yaz spor okulu yok. Bu arada hastaneye gitmeye devam ediyoruz. Bu gidiş gelişlerde zaman zaman psikolojik çöküntüler yaşıyordum. Eşim ise kendini kötü hissedecek kadar sıkıntı yaparsan, hastahaneye gitmene müsaade etmem. Çocuk zaten sorunlu bir

de seninkini ekleme diyordu. Ben bunu kabul edemezdim. Nasıl olur da onu kendi kaderine terk ederim, o benim canımın bir parçası, ben yardım etmezsem kim ilgilenirdi. Bu benim için özellikle çizilmiş bir yoldu. Kendini anlatmaktan aciz, savunmasızdı. Hem o küçük öğretmenimdi benim. Hem eşimle de ilgilenmem gerekiyor, küçük oğlum da var, bir de evin işini de düzenli yürütmem gerekiyordu.

Bu yük çok büyüktü ama hep inayet Allah'tandır diye düşünüyor ve rahatlamaya çalışıyordum. Rabbim kahrın da hoş lûtfunda. Bana ne gelecekse Sen'den gelsin, razıyım...

Eşim; "Doktora giderken, çok sevdiğin bir arkadaşına çay içmeye gider gibi hazırlan, evden o psikoloji ile çık, o zaman daha mutlu olursun." önerisinde bulundu. Ben de eşimin tavsiyesiyle artık hastahane günlerini gezme gününe dönüştürdüm. Eşimin bu önerisi çok işime yaradı.

Hayatın Güzellikleri Ayrıntıda Gizli

Zaten oğlumun davranışlarından dolayı, bana acıyan gözlerle bakan öğretmen, o gün bana şu şekilde çıkıştı ve tüm söyleyecek sözlerimi boğazıma tıkarak. "Allah kimseyi kusurlu yaratmaz sizin kusurunuzdan dolayı bu çocuk böyle olmuş" daha bu şekilde devam eden sözlerle beni suçladı. O kadar kırıldım ki hiçbir şey konuşamadım. Ne desem adam farklı bir şey söylüyordu.

Küçük oğlumu okul ortamına, disipline, sosyalleşmeye ve ağabeyinden biraz uzaklaştırıp onun olumsuz hareketlerinden daha fazla etkilenmesini engellemek için altı aylığına özel bir yuvaya gönderdik. Dengeyi korumak için bunu yapmamız gerektiğine inanıyorduk. Ben de evde boş kalıp oğlumun geleceğiyle ilgili karamsar senaryolar üretmek yerine, o zamanlar halk eğitimin el sanatları bölümüne kayıt yaptırdım. Burada öğrendiklerimle çocuklarımın odasına pano yapmıştım. Bu-

na yavrularım çok sevindiler. Hani bir söz vardır "Hayatın güzellikleri ayrıntılarda saklıdır." diye, yavrularıma boyadığım pano bana bunu öğretti.

Burada öğrendiklerimle, özellikle, fakir çocukların eğitimine katkı için düzenlenen kermeslerin hazırlığına bir şeyler yapıp veriyor ve faydalı olmaya çalışıyordum. İhtiyaç sahibi insanlara yardım etmek insanın insan olduğunun farkına varmasını sağlıyor. Okuduğum bir yerde iyilik yapan insanların hücrelerinin bile yenilendiği anlatılıyordu. Bu faaliyetlere katılırken farklı ortamlarda değerli insanlarla tanışıp bilgimi arttırıyordum. Bu ortam kitap dostları ile de tanışmama vesile oldu. Zaten çok sevdiğim okumayı bu şekilde ilerletmeme, güzel kaynaklara ulaşmama, sosyal yönden gelişmeme yardımcı oluyordu.

Yeni Öğretmenle...

Bu arada oğlumun dördüncü sınıfa giderken öğretmeni emekli oldu. Bundan sonra ikinci bir öğretmen geldi. Bu da oğluma sorunundan dolayı bir şey demiyor ama eğitimi içinde gerekli çabayı sarf etmiyordu. O yıl da oğlum için, eğitim ve öğretim verimsiz geçmişti. Beşinci sınıfa geldiğimizde doktorla öğretmenin arasında köprü kurmak ve oğlumun gelişmeleri hakkında bilgi vermek için öğretmenin yanına gittim. Zaten oğlumun davranışlarından dolayı, bana acıyan gözlerle bakan öğretmen, o gün bana şu şekilde çıkıştı ve tüm söyleyecek sözlerimi boğazıma tıkarak. "Allah kimseyi kusurlu yaratmaz sizin kusurunuzdan dolayı bu çocuk böyle olmuş" daha bu şekilde devam eden sözlerle beni suçladı. O kadar

kırıldım ki hiçbir şey konuşamadım. Ne desem adam farklı bir şey söylüyordu.

Akşam olunca eşime olanları anlattım. Oğlumuzun öğretmeni bizi günahkâr olarak görüyor, bu şekilde karar vermiş ve benim hiçbir sözüm onu bu kararından vazgeçiremedi. Ben ona doktorun tavsiyelerini aktaracaktım ama nafile dinlemedi bile dedim. Eşim herkes aynı kapasite de olamaz boş ver, üstünde durma diye beni teselli etti. Aile içinde huzurlu olunca, dışarıdan gelen tüm olumsuzluklar bizi daha az etkiliyor ve yıkmıyordu.

Hastahaneye gittiğimizde ve çevremizdeki sorunlar yüzünden ayrılan eşlerin çoğunlukta olduğunu görünce, halimize şükür ediyordum. Bu mücadelemiz bizi tam aksine daha da birbirimize bağlamıştı. Bunu bizi yakından tanıyan bir arkadaşımız şöyle ifade ediyordu, siz inancınız sayesinde bu kadar sorunun üstesinden etkilenmeden çıkıyorsunuz. Arkadaşım bizi yakından tanıdığı için bu kanıya varmıştı.

SIKINTILARI PAYLAŞMAK İÇİN

Çocuğunu ünlü bir doktora götürmüşler ama kendisi tatmin olmamıştı. Evini ziyarete gittiğimde eşi yine terk etmişti. "Boşanıyoruz eşimin ailesi beni evden de çıkartıyor oğlumu da yatılı otistikler okuluna verecekler" dedi. "Ben oğlumdan vazgeçemiyorum. Bu yüzden de, mücadele ediyorum, evin gazını ve elektriğini de kestirdiler ne yapacağımı bilemiyorum abla!" diye dert yandı.

Bir akşam çocuklarla parka gitmiştik. Parkta çocuklu bir aile dikkatimizi çekmişti. Çocuk yerinde durmuyor hep salıncakta sallanmak istiyordu. Çocuğun çevresiyle ilgisi kopuk gibiydi. Eşimle birbirimize baktık ve bunlarla tanışmaya karar verdik. Çünkü bu çocukta sanki oğlumun küçüklüğünü görmüştük. Hareketleri ve davranışları ikinci Yusuf gibiydi. Anne ve baba çocuklarını insanlardan sakınır gibi başka bölüme geçti, biz de peşlerinden gittik ve iyi akşamlar dileyerek tanıştık. Biraz konuşunca bizim yaklaşımımız ve hoşgörülü oluşumuz nedeni ile genç anne bize açıldı. Ah kardeşim seni ben-

den daha iyi kim anlayabilirdi ki. Sen daha benim ilk şok olduğum anlarımı yaşıyorsun her hâlin bunu gösteriyor.

Anlatmaya başladı. Bizim oğlumuz hep böyle bir şeye bindi mi inmek istemiyor. O yüzden parka akşamları geliyoruz, hep aynı hareketleri tekrar yapıyor, kendi başına oynuyor diye, duydukları rahatsızlığı ifade ettiler. Biz de oğlumuz ile benzer sorunlar yaşadığımızı, üç yaşından bu yana doktora götürdüğümüzü anlattık. Hâla tedavi gördüğünü söyledik. Anne, bize hiç psikologa başvurmadıklarını söyledi. Çocuk sadece tost ve sandviç ile besleniyormuş. Bu çocuk dört yaşındaydı, hiç konuşamıyordu ve bu durumu da anneyi sıkıntıya sokuyordu. Genç anne tek başına oğluyla mücadele ediyordu.

Eşi çocuğun rahatsızlığından dolayı evi bir yıl terk etmiş ve tekrar büyüklerinin zorlaması ile geri dönmüş ama yine de huzurlarının olmadığını belirtiyordu. Bu kadın intiharı bile denemiş, adeta hayattan bıkmış bir durumdaydı. Çocuğu gittiği yerde ortalığı karıştırıp yerinde durmuyor diye, kimseye gidemiyor ve bunun için de kimseyle görüşmediğini söylüyordu. Parkta insanlar azaldığı zaman geldiğini söylüyordu. Ben de kendi tecrübelerimi ona aktarmaya çalıştım, bana gelebilirsin ben bu konuda çok çektiğim için size yardımcı olabilirim dedim.

Mutlaka oğlunu her ortama sokmalısın, bir de tanıdığım bir yuvaya götürelim diye tavsiye ettim. Oğlumu götürdüğüm doktorumuzun adını ve telefonunu verdim. İsterse eğer onunla doktora gidebileceğimi söyledim. Bir kaç defa görüştükten sonra bir yıl kadar görüşmedik. Bu semtten taşınmışlar ve bu süre içinde eşi yine evi terk etmiş. Onunla bir

yıl sonra tekrar karşılaştığımda, eşim eve döndü dedi, mutluydu.

Çocuğunu ünlü bir doktora götürmüşler ama kendisi tatmin olmamıştı. Evini ziyarete gittiğimde eşi yine terk etmişti. "Boşanıyoruz, eşimin ailesi beni evden çıkartıyor ve oğlumu yatılı 'otistikler okuluna' veriyorlar" dedi. "Ben oğlumdan vazgeçemiyorum. Bu yüzden de mücadele ediyorum. Evin gazını ve elektriğini de kestirdiler ne yapacağımı bilemiyorum abla!" diye dert yandı. Bu durum beni çok üzmüştü. Bu tip rahatsızlık eğitimin yanı sıra sevgi ile ancak aşılabilir. Kendi tecrübelerimle bizzat yaşamıştım. Anlatmaya çalıştım, biraz rahatladı ve çok memnun olduğunu söyledi. Zaten senin oğlunu görmeseydim ümitli olamazdım, oğlunu ve sizi tanıdıktan sonra benim oğlumun düzeleceğine inanıyorum. Sen ve oğlun bana ışık oldunuz. O harika bir çocuk dedi.

Ona daha önce rehberlik merkezine gitmesini söylemiştim. Avcılar'da bir okulun 'otistik çocuklar' bölümüne yönlendirmişler, çok mutlu yaşadığını gördüm. Bir Alman komşusu sayesinde oğluna değişik yemekler yedirmeyi başarmış bu ilerleme de onu fazlası ile umutlandırmıştı. Onu son gördüğümde oğlunu okula götürüyor ve daha mutlu yaşıyordu ve Yusuf'u örnek alıyordu. Onun oğlunun farklı geliştiğini uygun bir dille anlatmaya çalıştım. Hayal kırıklığına uğramaması için, fazla umutlandırmak doğru olmazdı. Oğlu sekiz yaşına geldiği halde konuşamıyor, hâla zıplamaya devam ediyordu. Çocukla iletişim kurulamıyordu. Geç müdahaleden mi yoksa zor bir vaka mı bunları ancak uzman doktorlar bilebilirler. Ama görünen o ki erken müdahale edilseydi, zor da olsa çocuk kazanılabilirdi.

Yeşilliğimiz Sabrımız

Evliliğin bozulması çocuğa müdahale edilememesine sebep olmuş, dolayısı ile de yazık olmuştu. Ben mücadele eden anneleri kocaman bir çam ağacına benzetiyorum. Çam ağaçları her mevsimde yeşil olurlar. Diğer ağaçlar gibi onun üstüne de lâpa lâpa kar yağar ve sonra fırtına eser, yağmur yağar, güneş açar. Çam ağacı diğer ağaçlara inat, hep yeşil kalmayı başarır. İşte özel çocukların anneleri de diğer ağaçlarla çam ağaçları gibi aynı yerde yaşıyor, aynı havayı teneffüs ediyor. Fakat bizim farkımız hep yeşil kalmamız. Eğer, yeşil kalmayı başaramazsak işte o zaman kururuz. Tek kendimiz değil bizim rengimizden enerji alanlarla beraber yok oluruz. Yeşilliğimiz sabrımızdır.

“Bu Çocuk Okuyamaz!”

Oğlunuzda, otistik özellik yok. Dikkat dağınıklığı ve muhakeme bozukluğu var, dedi. Çünkü çocuk konuşurken konuları toparlayamıyor, toparlayamadığı için de konuşmakta güçlük çekiyordu. İletişim kurmakta zorlanıyordu. Bu yüzden de dağınık konuşuyordu. Biz bunları anlıyorduk ama oğlumu tanımayan anlayamıyor, oğluma özürlü muamelesi yapıyorlardı.

Oğlumun eğitimdeki şansızlığı üçüncü dördüncü ve beşinci sınıfı boyunca sürdü. Öğretmen değişikliği oğlumun düzenli bir şekilde eğitim almasını engelledi. Son öğretmeni de, oğlumu kendince, eğitilemez ve öğrenemez olarak tanımladığı için, eğitiminde olumlu bir gelişme olmadı. Yusuf'a sadece okula öylesine gelip giden bir çocuk gibi baktılar. Alabileceği kadar bile ilgi göstermediler. Zaten bu öğretmeni; "Eğitimini beşinci sınıfta noktalayın. Bu çocuk okuyamaz boşuna uğraşmayın. Ortaokula göndermeyin." demişti. Ben bunu bir an-

ne olarak, nasıl kabul edebilirdim. Çocuk okumayınca ne yapabilir, boşta kalıp sokak, çocuğu olmasına izin mi vermeliydim? Oğlum okumazsa boş boş dolaşıp sokağın tehlikelerine bulaşmasından korkuyordum. Oğlumun doktoru ile bu konuda görüştüm, eğitim hayatını devam ettirip ettiremeyeceğini sorduğumda, o da çocuğun için yapabileceklerimiz bu kadar, ilerisini okuyamaz dedi.

Nasıl olurdu, bu kadar basit olmamalıydı. Buna da aklım yatmadı. Bir de pedagog ile görüşüp onun görüşlerini aldım. O da, yaklaşık olarak aynı şeyleri söyledi. Çok istisna bile olsa bu tip çocukların aşırı ilgisini çeken bölümleri okuyabildiklerini bunun da binde bir olduğunu anlattı!..

İnsanlara şansını fazla zorlamak gibi gelebilir ama kimse kimseye istemeden ve ısrarcı olmadan bir şey vermiyor. Allah bize yine açık bir şekilde yardım etti. Çünkü o yıl sekiz yıllık kesintisiz eğitim yürürlüğe girdi. Bu beni genel olarak rahatlatmıştı. Ancak bu girişimimin zorlu bir mücadelenin başlangıcı olduğunun farkındaydım. Üstelik bu güne kadar benimle aynı fikirde olan eşim en azından, çocuğun eğitimine bir yıl ara verelim düşüncesinde idi. Ben bu boşlukta oğlumun bunalıma girebileceği korkusu ile bu fikre karşı çıktım. Bir yıl boyunca ne yapacaktı çocuk. Az da olsa bildiklerini de unutabilir. Sonuçta faturası yine oğluma ve bana kesilecekti. Bir tane bile arkadaşının olmayışı, onu daha çok bunalıma sürükleyebilirdi. Bu düşüncelerden kendimi alamıyordum.

Yaz tatili sonunda son bir kez …Tıp Fakültesinde çalışan, çocuğumun doktoru ile konuşmaya gittim. Oğlumun doktoru, çocuk psikiyatrisi bölümünden ayrılıp başka bir ünitede çalışmaya başlamıştı. Yeni bölümünün telefon numarasını bulup aradığımda ise izine çıkmış olduğunu öğrendim. Sonradan

anladım ki, bu bizim için özellikle ayarlanmış bir fırsattı. Bu arada daha önceden Doktor … 'nın gönderdiği, fakat başka arkadaşının hastasıyız diye bizi kabul etmeyen Doktor … 'ü aradım, en kısa zamanda bana bir randevu vermesi için rica ettim. Randevu günü gittiğimde özellikle oğlumun eğitimi konusunda bana yardımcı olmasını istedim. Eğitimcilerin ve doktorların bu konuda devam etmememiz gerektiğini söylediklerini anlatım. Bunun da beni üzdüğünü söyledim. Oğlumun eğitiminin devam etmesini istediğimi belirttim. Doktor Visgar testini yaptırıp yaptırmadığımızı sordu, ben de daha önce böyle bir test istenmediği için yaptırmadığımızı söyleyince, doktor bu testi yaptırmadan eğitimine devam ettirilip ettirilemeyeceğine karar veremeyiz dedi.

Hemen gidip testi Şişli'de bir merkezde yaptırdım, sonuçlar çok güzeldi. Bu testlerin sonucuna göre eğitim yapamaması için herhangi bir sebep yoktu. Okuluna devam edebilirdi. Testlerin sonucu beni çok mutlu etmişti. Bir annenin isteği başka ne olabilirdi ki. Ama uzman tarafından onaylanması beni daha da rahatlattı. Tereddüt etmeden ileriye adım atmamı sağladı bu sonuçlar... Doktor Bey'in bir tespiti de, daha önce otistik özellik taşıyor diye teşhis konulmasına rağmen, burada bu teşhisi doğrulayacak bulguların olmadığını söylemesiydi.

"Oğlunuz da, otistik özellik yok. Dikkat dağınıklığı ve muhakeme bozukluğu var." dedi. Çünkü çocuk konuşurken konuları toparlayamıyor ve toparlayamadığı içinde, konuşmada güçlük çekiyordu. İletişim kurmakta zorlanıyordu. Bu yüzden de dağınık konuşuyordu. Biz bunları anlıyorduk ama oğlumu tanımayan anlayamıyor, oğluma özürlü muamelesi yapıyorlardı. Aslında cümle kurmayı kavrayamıyor ve ayrıntılara takılıyordu.

Doktor Bey oğlumu tanıdıkça, bunun değişik bir çocuk olduğunu, bu hastalığına isim vermekte zorlandığını söyledi. Bu hastalığın ismi yok. Şu var desem, biraz var, tam olarak bu diyemiyorum her halde nadir hastalıktır diyordu. Oğlumda beklediğimizden daha iyi gelişmeler oluyordu. Tedavi sürecinde de beklenilenden birkaç adım önde gidiyordu. Doktoru da, "Bu çocuk ilgili bir anne ve babası olduğu için çok şanslı diyordu. "Sizin bu sorunu çok erken fark etmeniz ve erken tedaviye başlatmış olmanız ile çocuğunuzu geri kazanmışsınız. Sizi tebrik ediyorum." demişti.

Bunu bize .... Tıp Fakültesindeki pedagog hanım da söylemişti, Bu tip sorunları ancak aileler ilkokul sonunda fark ediyorlar, o zamanda geç oluyor tedavisi içinde fazla ilerleme kaydedilmiyor demişti.

O günden sonra tedavi için, doktor .... 'e devam ettik. Tedaviye başladığımızda ..... Tıp Fakültesinde görev yapan oğlumun doktoru başka bir hastahaneye geçti. Biz de onu takip ettik. Doktor bir de dikkat dağınıklığı için "Ritalin" adında bir ilâç verdi. Bu ilaç o zamanlar daha Türkiye'de sağlık bakanlığından onaysız satılıyordu. Doktoru gerekirse İstanbul'un her yerini dolaşarak bu ilâcı bulmam gerektiğini ve ilacın her yerde bulunmadığını söyledi.

... Tıp Fakültesi etrafında iki eczaneye sordum, üçüncü eczanede buldum, yine burada Allah'ın yardımı benimle idi. O günden sonra bu ilâcı oradan devamlı indirimli bir şekilde aldım. Bu ilâcın çok faydasını gördük; altı ay kadar kullandıktan sonra oğlum bu ilâcı kullanmak istemedi. Randevu günü doktora gittiğimizde çocuğun bu ilâcı içmek istemediğini söyleyecektim ki ben daha sözlerime başlamadan, doktor bu

ilaca ara vermemizi, "Risperdal" diye başka bir ilâca başlamamız gerektiğini söyledi. Altı ay kadar da bu ilâcı kullandıktan sonra bu defa da; "Ritalin" içmek istiyorum diye ısrar etmeye başladı. Yine randevu günü geldiğinde ilâç değişikliğini söyleyecektim ki doktor tekrar:" 'Ritalin'e başlamamız gerekiyor dedi.

Doktora açıklama yaparak, oğlumun bu ilâcı içmek istemediğini anlattım. Aslında şunu anlatmak istiyordum, benim oğlum âdeta kendi dermanını, Allah tarafından kendine iyi gelecek şeyleri hissediyordu. Oğlum, tatlıyı çok sever çayı da çok şekerli içerdi. Bunun da onun çok yararına olduğunu öğrendik. Tüm bu yaşananlar bize hiçbir şeyin bizim elimizde olmadığını sadece bize verilen görevleri yapmaya çalıştığımızı anlatıyordu. Zaten biz de bu sebeple yıllardır koşturuyor, görevimizi eksiksiz olarak sevgi ve ilgi ile süsleyerek yerine getirmeye çalışıyorduk. Yusuf'a böylece sekiz yıllık kesintisiz eğitime devam ettirme kararını almış olduk.

Doktorların bu doğruluğu onaylaması ve desteklemesi çok önemli. Her zaman başka alternatiflerin olabileceği göz önünde bulundurmalı aslında. Hayatımızın her alanı da bu şekildedir. Olayları tek taraflı bakmazsak her şeye mutlaka bir çıkış kapısı bulunabilir.

Onun Peşinde Koşarken Yoruldum

Oğlumun peşinde koştururken artık ben de yorulmuştum. Önce ayak uyuşması ile başlayan rahatsızlığım şimdi de dizimden aşağı uyuşmaya başlamıştı. Geceleri uyuyamıyordum ve sinirlerim bozuluyordu. Artık uykusuzluk günlük hayatımı olumsuz etkiliyordu.

Hem sorunlu bir çocuk büyütüyor, hem psikolojikmen kendi kendimle savaşıyordum; bu arada da maddi problem yaşıyordum. Kapıdan her çıkışımız para demekti. Bu arada kendi istediklerimizden mecburen fedakârlık yapıyorduk. Neden? Çünkü herkes kendi meselesine sahip çıkmalıydı. Çıksın ki topluma, çevresine saygılı fertler yetiştirebilsin. İnsanların çevreye zarar vermesi için illâ psikolojik sorunu olması gerekmiyor.

Bu arada, oğlumun doktoruna kendi rahatsızlığımdan bahsettim. Doktor bey bu güne kadar siz hiç psikolojik yardım almadınız mı, diye sordu. Ben bu konuda hiç kimsenin bilgi vermediğini söyledim. Benim bu güne kadar, tedavi görmedi-

ğime şaşırdı. "Çocuğu problemli olan anneleri psikiyatrist arkadaşlara gönderiyoruz." dedi. Bize bu güne kadar bir şey söylenmediğini belirttiğimde ise, hemen o gün bir doktor adı verip, beni psikiyatri servisine gönderdi. Konuşma ve testlerden sonra teşhis; depresyondu. Hemen ilâç tedavisi başlattılar. Depresyon ilaçları bende aşırı uyku ve aşırı yemek yeme isteği uyandırıyordu. Bu durum en az depresyon kadar hayatımı olumsuz etkiliyordu. En önemlisi, çocuklarımla yeteri kadar ilgilenemiyordum. Ev düzenimiz benim bu hâlimden kaynaklanan olumsuzluktan etkilenince, ben bu durumdan huzursuz oldum.

Tekrar doktora gittiğimde yan etkisi daha az olan bir ilâç istedim, doktor ilâcı değiştirmeyince, kendi kararımla ilâcı kestim. Benim onlardan istediğim, bu sorunumu terapi yoluyla uzman bir psikologla konuşup biraz olsun rahatlamaktı. Doktorlar ilacı verip gönderiyorlardı. Bir iki dakika konuşmayı esirgiyorlardı. Öyle bizim TV'de gördüğümüz gibi bir saat kimse kimseyi dinlemiyordu. Benim istediğim bir saat falan değil bizim sorunumuz devamlı olduğu için, kontrollerde on dakika olsun bir zaman dilimi, bu sorunlarla başa çıkabilmemiz için bir iki cümle bile yeterdi. Ama bunları beklemek nafile!

Bacağımdaki uyuşma devam ettiği için eşim "… Devlet hastanesi bu konuda uzman diye oraya gidelim" dedi. Buradaki doktorun tedavisinden de fayda göremedim. Ya da ben sorunumu anlatamadım. Ben de kendi doktorun kendin ol, sözünden yola çıkarak biraz günlük yaşantımı değiştirmeye karar verdim.

Kendi Kendinin Doktoru Ol!

Kendimi kötü hissetsem bulunduğum ortamı değiştiriyorum, beni anlayan bir arkadaşıma uğruyorum, arkadaş insan hayatında, çok önemli diye düşünüyorum. Kimi iyice strese sokuyor, kimi de rahatlatacak bir iki cümle konuşur. O anki ruh haliniz değişiveriyor. İnsan stresli olunca zaten sağlıklı düşünemiyor. Karamsar oluyor. İşte o an, istediğiniz farklı bir bakış açısıdır. Bu iyimser tabloyu da oluşturacak, daha önce kendinize arkadaş olarak seçtiğiniz bilinçli birisidir.

Bütün günümü plânlı-plânsız doldurdum. Arkadaşlarımı ayırt ettim, strese sokanlara az, faydalı olanlara çok vakit ayırıyorum. Değişik, faydalı kitaplar okumaya başladım, bilgilendikçe, insan daha kararlı bir şekilde sorunlarla savaşıyor ve başa çıkabiliyor. Sağ olsun eşim böyle çıkışlar yaptığımda beni hep teşvik etti.

Ben kitabını okuduğum yazarların seminerlerine gidiyordum. Böylece depresyonu yendim diye düşünüyordum. Ama biraz boşlukta kalsam yine içime kapanıyordum. İlâç alsam nereye kadar, bizim sorunumuz devam ettiği sürece olumsuzluklar yaşayacağız. Kendimi kötü hissettiğimde bulunduğum ortamı değiştiriyordum ve beni anlayan bir arkadaşıma uğruyordum. Arkadaşlık, insan hayatında çok önemli bir kavram diye düşünüyorum. Kimi iyice strese sokuyor, kimi de rahatlatacak bir iki cümle konuşuyor. O an ki ruh haliniz değişiveriyor. İnsan stresli olunca zaten sağlıklı düşünemiyor ve karamsar oluyor. Bu iyimser tabloyu da oluşturacak, daha önce kendinize arkadaş olarak seçtiğiniz bilinçli birisidir.

Bir akşam kapı çaldı, kapıyı açtım gelen bir komşuydu. İçeri davet ettim girdi. Yeni taşındığımızdan kadını etraflıca tanımıyorum. Eşim işte olduğu için çocukların sevdikleri yiyecekleri hazırlamıştım tam sofraya oturmadan bu komşu gelmişti. Doğal olarak onu da davet ettim, beraber sofraya oturduk yemeği yerken, oğlum bir şeye sinirlendi. Bana yüksek sesle çıkışınca. Komşum başladı felâket senaryoları yazmaya. Bu çocuk biraz daha büyüyünce seni de döver. Senin işin çok zor komşu diyerek benim bozulan moralimi iyice çökertti. Komşu hanım gittikten sonra söyledikleri kulaklarımda çınlıyordu. Komşunun yüzünden o akşam bana zehir olmuştu.

Yine başka bir gün komşulardan biri kapıda bana bir şeyler sorarken, oğlum okuldan öyle yemeğine gelmişti. Bizim kapı sohbeti ilerleyince, oğlum komşuya:

"– Annemi meşgul etme, bize yemek hazırlayacak!" dedi. Ben yine mahcup olmuştum, bu komşum; "çocuk haklı, biz biraz uzattık galiba sohbeti" dedi. "Hem benim de iki tane üniversiteye giden oğlum var onlar da zaman zaman böyle çıkış-

lar yapıyorlar. Çocuktur üzme kendini," dedi. O anda kararımı verdim, bu ve bunun gibi komşularla görüşmeliyim. Doğru karar verdiğimi yıllar süren komşuluk ilişkimizden de anlıyorum. İnsan hayatındaki her şeyde olduğu gibi komşuluk ilişkisinde de seçici olunca, başkalarının kendisini üzmesine fırsat vermemiş oluyor.

Bizim gibi sorun yaşayan insanların daha seçici olmaları gerekiyor. Çünkü bazı kendini bilmez insanlar, böyle şeylerin kendilerinin de başına gelebileceğini düşünemiyorlar. Kendilerindeki mevcut kusurlara bakmadan zaten hassas olan bizim gibi insanları çok kolay kırabiliyorlar.

Çok değerli ve anlayışlı arkadaşlarım da oldu hayatımda. Beni sorunlarımla kabul eden, onlara burada binler milyonlarca teşekkürler ediyorum.

“SEN ONA ANNE DİYECEKSİN”

Ben de mücadeleyi bırakırsam kim savunurdu oğlumu, kim arar onun verilmeyen eğitim hakkını, o ancak zaruri ihtiyacını anlatabilen bir masumdu. Gelecekte keşke zamanında şuraya başvursaydım, şöyle mücadele etseydim, demekten. Keşke'lerden ve oğlumun "neden anne?" demesinden, korkuyorum.

Oğlum altıncı sınıfa başlamıştı ve sorunların büyümesi, sorunlarla savaşmak zorlu bir maratona hazırlanmak demekti benim için. Ben bunun farkındaydım tekrar her dersin öğretmenine lâf anlatıp oğlumu savunacaktım. Bu nedenle eşim okula devam etmesini pek istemişti. Her insana ayrı ayrı dert anlatacaksın, bu seni çok yıpratır demişti. O haklıydı ama ben de haklıydım. Başka şansımız olmadığından bu karmaşık ve bilinmez yolda koşmaya mecburdum. Ben de mücadeleyi bırakırsam kim savunurdu oğlumu, kim arar onun verilmeyen eğitim hakkını?

Gelecekte, keşke zamanında şuraya başvursaydım, şöyle mücadele etseydim demekten korkuyordum. İleride oğlumun bana soru sormasından çekiniyordum. Bu sözleri duymak istemiyordum. Çünkü onun da hakkı yaşıtları gibi eğitim almak, ileriki yaşlarında eğitimsiz kalmadığı için mutlu olmak. Bir gün bu sorunları aşacağız ve oğlum düzeldiğinde "Anne neden biraz daha mücadele etmedin? Şimdi iş için başvurduğumda, hangi okulu bitirdin dediklerinde başım öne eğilmezdi." diyebilirdi çünkü.

Doğacak bebek doğumdan bir gün önce, yüce Allah 'a;

– Allah'ım dünyaya gideceğim ve orada ne yapacağımı bilmiyorum. Allah;

– Ben senin, için bir melek yarattım o seninle ilgilenecek. Bebek:

– Allah'ım! onların dilini bilmiyorum onlarla nasıl anlaşacağım nasıl iletişim kuracağım. Allah;

– Senin için yarattığım melek sana onların dilini öğretecektir. Bebek;

– Allah'ım! duyduğum kadarıyla dünyada çok kötülükler varmış. Onlarla nasıl başa çıkacağımı bilemiyorum. Allah:

– Senin için yarattığım melek seni canı pahasına kötülüklerden koruyacaktır. Merak etme! Bebek;

– Allah'ım! sana tekrar nasıl döneceğim? Allah;

– Senin için yarattığım melek bana nasıl döneceğini sana anlatacaktır.

Derken melekler gelir ve dünyaya gitme zamanının geldiğini söylerler ve çocuğu Allah'ın huzurundan götürürlerken, bebek tekrar sorar;

– Allah'm! benim için yarattığın meleğin adı ne?

– Adının önemi yok. Ama sen ona. ANNE diyeceksin.

Eğitimde Diploma Tek Başına Yetmez

Ben anne olmanın sorumluluğuyla hareket etmeliydim. Eğitimde diplomanın tek başına yetmediğini bazı diplomalı insanları tanıyarak öğrendim. Biz çocuğumuza ahlâkı yaşayarak vermeye çalışıyoruz. Dinlediğim bir radyo programında yorumcu şöyle diyordu: Okumayan insan düşünemez ve merak etmez, düşünemeyen ve üretmeyen okumayan nesil yetiştirip ne yapacaksınız. Düşünen merak edip üreten nesle muhtaç olacaksınız. İstanbul'da yüz kütüphaneye karşılık on beş bin kahvehane var, en önemlisi de; kahvehaneler dolu olmasına rağmen kütüphaneler boş ve çalışanları da yaşlı.

Bu kadar tuzağa karşı anne babalar daha uyanık olmalı. Yazarın bu yorumunu dinledikten sonra hemen en yakın kütüphaneye gittiğimde gördüm ki görevli emekli bir hanım. Ben de bu vesileyle kütüphaneye üye oldum.

Evet, anneler biraz olsun okumaya zaman ayırırlarsa daha iyi olur. Özellikle eğitici dergiler ve yazılar okuyup evlâtlarımızla daha yakından ilgilenir, kahvehaneler değil de, kütüphaneler; doldurmalarına vesile oluruz inşallah. Demek ki annelere çok iş düşüyor. Bu sebepten ben de yavrumu sorumlu bir anne olarak, sokaklara savunmasız bırakamazdım.

Bazı eğitimcilerin istememesine rağmen, ben zorla da olsa yavrumu onlara bırakıyorum. Çünkü boşluklar doldurulmak içindir. Bu boşluk neden? Sokaklardaki tehlikeler yerine, doğal hakkı olan eğitimle dolmasın. Okuldaki on dersten sadece bir tanesini anlasa bile yeter. En azından okula gidip

gelmek bile onun mutlu olması için yeterli. Kendini toplum dışı kalmış hissini uyandırmaz.

Bir İnsan Yetişiyor

Oğlum sorunlu diye bu satırları okuyanlar şöyle düşünebilir; sanki bu anne profesör yetiştiriyormuş gibi anlatıyor denebilir. Evet, kendi çapımda bir profesör yetiştiriyorum. Herkes kendi durumunun sorumluluğunu alırsa toplumsal sorunlar yok olmaz ama aza iner. Zaten bundan bir şey olmaz diye bırakırsak, o zaman vay haline toplumun.

Bu konuyla alâkalı bir diyalog yaşamıştım Vakıf Gureba hastanesinin koridorlarında. Bir hanım, bana göre sorunlu ona göre özürlü oğlunu doktora getirmişti. Burulara bir daha gelmek istemiyorum. Zekâsı yaşıtlarından geride, çok yaramaz ve başarısız. Bu yüzden oğlumu okuldan alacağım. Zaten kendim de hastayım babası da hiç ilgilenmiyor, bıktım artık! Televizyonun başından kaldıramıyorum." diye isyan ediyordu.

Bir anne nasıl böyle vazgeçebilirdi. Hemen yanına yaklaştım, "ne olur bu şekilde düşünmeyin mücadeleyi bırakmayın, daha oğlunuz küçükmüş, ileride ne olacak. Zamanında ilgilenirsen ilerleme sağlayabilirsin" diye anlatıp, kendi hayatımdan örnekler verdim. Nafile. Baştan pes etmiş insanlar. Bu sebepten diyorum ki, herkes ne kadar ilerleyebilirse yol açılır trafik tıkanmaz, diye düşünüyorum, ne desiniz.

Oğlum altıncı sınıfta olmasına rağmen basit toplama ve çıkarma gibi işlemleri bile yapamıyordu. Biraz katkısı olur düşüncesiyle tanıdığım emekli bir öğretmenden kısa süre ders aldırdık. Dersi anlıyordu ama aradan uzun bir zaman geçince unutuyordu. Bu girişimimiz de sonuç vermedi.

Sınıfındaki arkadaşları oğlumu küçük yaşından beri tanıdıklarından ve dolayısıyla önceki davranışlarını bildiklerinden onu eziyor ve onunla alay ediyorlardı. Ona çekinmeden çirkin sözler söylüyorlar ve oğlumu üzüyorlardı. Aslında bu ve buna benzer sözler oğluma ve bana hiç de yabancı değildi. Ne yazık ki çocuklar çok acımasızdılar. Sürekli okulda bulunuyordum. Bunun nedeni ise, oğlumun kendini güvende hissetmesini istememdi. Yalnız olmadığını anlaması için, onu kırmalarını engellerim diye yavrumu korumaya çalışıyordum.

Öğretmenleriyle hemen sene başında tanışıp sıkıntımızı anlatmaya çalıştım. Bilmeleri gereken rahatsızlıklarından söz ettim. Tedavilerinin ve terapilerinin devam ettiğini söyledim. Buyüzden onların oğluma karşı anlayışlı olmalarını rica ettim. Böylece öğretmenler ve oğlum arasında bir köprü kurulmasını sağlamaya çalıştım. Zaten bundan başka çarem de yoktu.

“ANNE BEN APTAL MIYIM?”

– Sen aptal, değilsin oğlum, sen çok zekî ve iyi bir çocuksun, onlara aldırma!” diyordum. Bilgisiz çocuklara, nasıl kızayım, büyüklerinin bu konudaki ki, davranış ve hareketlerini bildiğimden.

Oğlumun okul içinde kimseye zararı yoktu. Kendi halinde bir çocuktu, okulda kimseyle iletişim kuramadığından eve geldiğinde benimle kapışıyor, bana hırçın davranıyordu. Ben de sakinleşmesi için okuldan sonra değişik ortamlara götürüyordum. Sıkıntılarını benimle beraberken şöyle dile getiriyordu:

– Anne bana neden böyle kötü söylüyorlar?

Onu üzen olayları, anlatırken hem kendi ağlıyor, hem de beni ağlatıyordu. “Anne ben aptal mıyım?” Diye soruyordu. Ben de;

– Sen aptal, değilsin oğlum, sen çok zekî ve iyi bir çocuksun, onlara aldırma!” diyordum. Büyüklerin bu konudaki dav-

ranışlarını bildiğimden çocuklara kızamıyorum. Oğlumun bağırmasına göz yumuyor, onu dışarıda dolaştırıp onun rahatlamasını sağlıyordum. Sadece bizimle iletişim kurabildiği için aramızda zamanla aşırı bir bağlılık oluştu. Bizi kaybetme korkusu onu ürkütüyordu.

Babasıyla bir gün işe gittiğinde, Yusuf'un yalnız kaldığı bir sürede; orada

"– Anne-baba ne olur ölmeyin, ben sizi çok seviyorum" diye yazdığını görmüştü. Yazdıklarını babasına göstererek ağlamış, babası çok üzülmüştü. Bu notunu babası iş yerindeki dolabında hâla saklıyormuş.

Yusuf'un dikkat dağınıklığı probleminden dolayı doktorunun tavsiyesi üzerine ön sıraya oturması gerekiyordu. Ancak öğretmenleri bu konuda hiç yardımcı olmadılar. Oğlumun başarısına katkısı olur düşüncesiyle İngilizcesi iyi olan bir abla uzun süre ders verdi. Bu abla her akşam büyük fedakârlıkla oğluma ders anlattı. Oğlumun huysuzluğuna rağmen bu abla oğlumun başarılı olması için gayret gösterdi. Yusuf'a seni yazılı yapacağım dediği anda kulaklarına kadar kızarırdı, aşırı heyecan yapıyordu. Buna rağmen soruların çoğunu doğru yapmasına şaşırıyorduk. Çünkü aynı çocuk okulda hep sıfır alıyordu.

Oğlumun yazılı fobisi olduğunun aynı zamanda da kendine güveni olmadığının ispatıydı bu. Oğlum çocuklarla arasındaki farkı anlıyor ve üzülüyordu. "-Neden anne? Neden ben, anlayamıyorum! Neden benimle dalga geçiyorlar, neden?" soruları arasında âdeta boğuluyordum.

Hemen onu dışarı çıkartıp dikkatini dağıtmaya çalışıyordum. Bu da ona yetmiyordu. Sevdiği şeyleri alıyordum ama

aldıklarım onu mutlu etmiyordu. İnsanların düşüncesizce söylediği sözler, onu çok üzüyordu. Bu ve buna benzer sıkıntıları sık oluyordu. Yusuf okuldan gelince, ağlıyor ne yapsam işe yaramıyordu.

YUSUF'UN DEPRESYON SIKINTISI

Bana bir "bu çocuk işe yaramaz biri, at gitsin" demedikleri kaldı. Allah'ım gereken cevabı da verememenin gerginliğiyle doldum, olamaz böyle bir şey, o kadar kötü hissettim ki kendimi...

Bir gece yine oğlum "kendimi iyi hissetmiyorum, anne hastayım, kendimi kötü hissediyorum. Sanki kalbim duracak, nefes alamıyorum, ölüyorum." demeye başladı. Eşim gece vardiyasında olduğu için evde yoktu. O da Allah'tan evde yoktu. Çünkü o olsaydı çok telaş yapardı. Oğluma duş aldırdım, ama nafile, gel biraz TV izleyelim dedim bu da fayda vermedi. Ölüyorum diyor başka bir şey demiyordu. Gece saat iki dışarı da çıkartamıyorum. Oğlum panik atağın belirtilerini gösteriyordu. Ancak onu rahatlatacak bir şey bulmalıyım diye düşünürken, Allah'tan hemen tansiyon aletini hatırladım. Oğlumun kulaklarına takıp kalbini kendisine dinlettirdim. Sürekli telkinde bulundum. Kalbinin normal attığını, iyi olduğunu,

üzgün olduğu için böyle hissettiğini ve gayet sağlıklı olduğunu anlattım. Oğlumun motivasyona ihtiyacı vardı. Ben de oğlumu rahatlatmak için elimden geldiğince ve aklımın erdiği kadarıyla bir şeyler anlatmaya çalıştım.

Bizim için onun çok önemli olduğunu ve onu çok sevdiğimizi sürekli anlatıp durdum. Oğlumun depresif bir durum yaşadığının farkındaydım. Doktoruna gidip bu durumunu anlattığımda, "düşündüğünüz doğrudur, oğlunuz depresyona girmiş, siz yapmanız gerekeni de, doğru yapmışsınız, bu şekilde devam edin. Şu an zaten aldığı bir ilâcı var tekrar ilâç vermeyelim, eğer düzelmezse ilâç veririz." dedi.

Bugüne kadar edindiğim tecrübelerle, bu sorunu atlatmıştık. Oğlumun gittiği okulda bir dershane seviye tespit sınavı yapmıştı. Yusuf bu sınavda kendine göre, hiç de azımsanmayacak bir puan almıştı. Yusuf'u dershaneye vermemizdeki sebep; tek başına bir yere gidebilmesini sağlamak, sosyalleşmesi ve kendine güveninin gelmesi içindi. Buraya gitmesine karar vermiştik. Yoksa derslerinde başarı beklemiyorduk! Beklesek de, kendimizi kandırmış olurduk. Aslında ekonomik olarak müsait değildik fakat ileride ekonomimiz düzelirdi belki ama zamanı geri getiremezdik. Yaşıtlarının arasında ne kadar bulunursa o kadar iyi olur diye düşündük.

Bizim geleceğe yönelik plân yapmak gibi bir lüksümüz yoktu. Ancak oğlumuzun ilerde ne olacağı bizi düşündürüyordu. Doktoru bizim oğlumuzun seviyesine göre okulun olmamasının, bizim şanssızlığımız olduğunu söylüyordu. Her şeye rağmen, biz anne baba olarak üstümüze düşeni yapmak için elimizden geleni yapmaya gayret gösteriyorduk. Eşim işinin dışında ek iş yapıyordu ve sabrımızın karşılığı olsa gerek Allah karşımıza iyi insanlar çıkarıyordu.

Öğretmenleriyle Görüşme

Bir gün Yusuf'un öğretmeniyle görüşmeye gittiğimde öğretmenine oğlumun doktoru, Yusuf'un sınıfta kalmamasının psikolojisi açısından daha uygun olacağını önerdiğini söyledim. Çünkü Yusuf'un dört zayıfı vardı. Öğretmenler odasına girdiğimde, oğlumun derslerine giren bazı öğretmenler ve sınıf öğretmeni de oradaydı. Ben doktorun bu görüşlerini onlara da söyledim. Fakat Türkçe öğretmeni alaycı bir tavırla bana "bu çocuk geçse ne olur, kalsa ne olur," dedi. Diğer öğretmenler de bu öğretmenin sözlerini onaylayan sözlerle katıldılar.

O an masada oturan, fakat oğlumun hiçbir derslerine girmeyen bir öğretmen hanım, bana doğru döndü, bağırarak; "doktor ne anlar dersten eğitimden" diyerek söze karıştı. Sınıf öğretmeni de inatla, "zayıfı dörtten fazla" dedi. Dolabından dosyayı çıkartıp bakmadan bana inanmayan bir öğretmen. Bu defa doğru olduğunu görünce de "bu notlar gerçeği yansıtmıyor" diyerek kendini savunuyordu.

Ben Yusuf'u dershaneye verdiğimizi söylediğimde, "sakın boşuna paranızı harcamayın" diye ısrar ediyordu. "Fazla paranız var galiba" diyordu. Hepsi ayrı ayrı aşağılamışlardı beni. Bana "bu çocuk işe yaramaz biri, at gitsin" demedikleri kaldı. Allah'ım gereken cevabı da verememenin gerginliğiyle doldum. Olamaz böyle bir şey, kendimi o kadar kötü hissettim ki.

Okuldan çıktığımda âdeta adım atacak hâlim kalmamıştı. En yakın bir komşuya zor atmıştım kendimi. Onlara bir şey söylemeden kendimi kaybetmiş halde uzun süre ağladım Artık dayanacak ne sabrım ne de gücüm kalmıştı. Sinir krizi geçiriyordum. Özellikle o gün tecrübe haneme siyah ve kalın çizgilerle yazılmıştı.

Küçük Oğlum da Okula Başlıyor

Bu yıl küçük oğlum Furkan'da Yusuf'un gittiği okula başlamıştı. Âğabeyini herkes tanıyordu ve Furkan'ın öğretmeni de maalesef ağabeyinden dolayı Furkan'a önyargılı davranmaya başlamıştı. Bu önyargı sonunda zekâ testine göndermeye kadar ilerledi. Öğretmenin bu düşüncesini ne anlattımsa değiştiremedim bir türlü ikna olmuyordu.

Test yaptırdım, oğlumun zekâsı normal yaş düzeyinin üzerinde çıktığı halde bu sonucu da kabul etmedi. Sebebi, neden Çapa'da değil de özel merkezde yaptırmış olmamdı. Oysa onun tavsiye ettiği yerlerden ben geçeli çok olmuştu.

Furkan'ın ağabeyinin davranışlarından veya genetik yönden ne gibi etkiler olmuştur, merakıyla zaten okul öncesi çocuğu özel bir yuvaya gönderdik. Bu yuvanın hem iyi bir rehberi de vardı. Kendisine hem Furkan'ı hem de ağabeyini detaylı bir şekilde anlattık, o yüzden Furkan'ın yuvadaki gelişmeleri daha yakından takip ediyor ve çocuğumuzun durumunun çok iyi olduğunu söylüyordu.

Eğitimciler Önyargılı Olmamalı, Dayak Asla!

Bir insan ve eğitimci olan biri nasıl bu kadar önyargılı olabilirdi? Hep anlayışsız insanlarla karşılaşıyordum. Eşimin ısrarıyla ikinci sınıfı da bu öğretmende okudu. Çünkü eşime bu okulun en iyi öğretmeni olduğu söylenmiş o da haliyle ona yönelmişti. Ama ne zaman çocuk hakkında görüşmeye gitsem sürekli şikâyet ediyordu.

Sınıf arkadaşlarıyla konuştuğumda, derse katılmıyor diye oğluma vurduğunu söylüyorlardı. Ben büyük oğlumdan dolayı doktordu, psikologdu, derken çocuklara nasıl davranmam gerektiğini fazlasıyla öğrenmiştim. Bunların arasında dayak yoktu. Hele bir öğretmenin elinden sınıf içinde dayak asla olamazdı, üstelik ilkokul çocuğuna.

Oğlumu çok bilinçli yetiştirmeye gayret etmiştim. Dayak olayını hiç yaşamayan oğlum öğretmeni ona vurduğundan dolayı onun yanında aşırı sessiz, içine kapanık rolü oynuyordu sanki. Neden bu çocuktan şikâyetçisiniz hangi davranışı

sizi rahatsız ediyor, yaramaz mı? Diyorum. "yerinden kalkmıyor ki" diye şikâyet ettiği çocuk evde yerinde durmuyordu.

Oğlumda işitme kaybı olduğunu ve gözünde görme bozukluğu olduğunu söylememe rağmen bu uyarılarımla hiç ilgilenmedi. Oysaki çocuk okula başladığında öğrenci tanıma belgesi göndermişlerdi, ben de burada oğlumun olan rahatsızlıklarını yazmıştım. Buna göre ön sırada oturtulacağı belirtilmişti. Ama nedendir bilinmez, en arka sırada oturtuluyordu. Oğlum ağabeyiyle aynı okulda okumanın bedelini ödüyordu.

Ağabeyinin probleminden ötürü yargılanıyordu. Bu öğretmen ağabeyinin ağır vaka, diye tanımlıyor, "mümkünse kardeşinden uzak tut" diye bana bir de akıl bile veriyordu. Bu insancıkları anlamakta güçlük çekiyorum. İki ayrı eşya mı ki ayrı odalara koy, aksesuar olarak kalsın. Oğlumun gelişimine yararlı olur diye doktor tavsiyesiyle ikinci oğlumuzu dünyaya getirmiştik, Rabbimin izniyle.

Sınıfı Değiştirdim Ama...

Bu gibi insanların bize davranışları acımasızdı ve hiç de adil değildi. Yaşadıklarımız beni kahrediyordu ve çare arıyordum. Küçük oğlumun çevremizde başka okula gidebilmesi için araştırdım. Bulduğumuz okulların eğitim-öğretim fiyatlarının yüksek oluşu maddî olarak bizi zorluyordu. Sonuçta okulunu değiştiremedim ama üçüncü sınıfta oğlumun sınıfını değiştirdim. Bu oğlumu ve beni rahatlattı. Daha önceki öğretmenin tersine bu öğretmen oğlumun durgunluğundan ve derse katılmamasından değil, yaramazlığından şikâyet ediyordu.

Diğer taraftan Yusuf'un sınıfında sınıf tekrarı yapan birkaç öğrenci, Yusuf'u rahatsız ediyordu. Çocuklarla konuşmak için

okula gittiğimde, daha çocuklarla konuşmadan fen öğretmeniyle karşılaştım. Bu öğretmene sorunlardan bahsedince, öğretmen; çocuğunuzun sınıfını değiştirin, diye uyardı. Nedenini sorduğumda, bu sınıfla hiçbir öğretmen başa çıkamıyor, aşırı yaramaz çocuklar var. Sizin çocuğunuz problemli olmasına rağmen saygılı ve efendi bir çocuk. En azından bu özelliği bozulmasın. Bu sınıfta kalması doğru olmaz. Ben daha önce oğlumun sınıfından bazı çocukları sigara içerken görmüştüm ve onlar adına üzülmüştüm. Oğlum içinse endişelenmiştim. Çünkü oğlumun doktoru, Yusuf'un kandırılmaya müsait bir yapısı olduğundan bizi dikkatli olmamız için uyarmıştı.

Bu tür sorunu olan çocuklar, olayları etraflı değerlendiremedikleri için saf ve temiz düşünüyor. Bir diğer sebep de çok zor arkadaş bulduklarından, arkadaşlığı çok önemsiyor. Ne olursa olsun kaybetmek istemediği arkadaşı ne söylerse çok çabuk inanıyordu. Nitekim oğlumun sınıfını değiştirmek hiç de kolay olmadı. Çünkü sene başı değildi ve ilk yarının sonlarına doğru oluşu işimi zorlaştırmıştı. İlk olarak müdür yardımcısına gidip oğlumun durumunu ve sorunumuzu anlatım. Bu sebeple oğlumun sınıfını değiştirmek isteyişimizin gerekçesini özetledim.

Cevabı olumsuzdu. Gerekçe olarak da bir sürü formalite öne sürdü. Bu cevap beni çok üzmüştü, fakat pes etmedim. Bu arada hemen okulun rehber öğretmenine gittim, ancak o beni anlayabilirdi. Durumumuzu ona anlattım, beni dikkatle dinledi ve merak etmeyin bu sorunu çözeceğiz diye bana umut verdi. Rehber o güne kadar ne benimle ne de oğlumla karşılaşmamıştı. Sebebi ise oğlumla ilgili o güne kadar okulda hiçbir sorun olmayışı. Oğlum hakkında bilgisi olmamıştı.

Ancak ikinci yarının başında oğlumun sınıfı, rehber öğretmen Ahmet Beyin yardımıyla değiştirildi.

Uyumlu bir sınıf oluşu, oğlumu ve beni çok sevindirmişti. Bu sınıfta ufak tefek sorunlar dışında problem yaşamadık. Çocuklar rahatsız etmediği gibi, öğretmenler de rahatsız etmediler, nasıl olur demeyin. Bütün ikazlarıma rağmen çocuğumu arka sıradan kaldırmadılar. Beni hiç dikkate almadılar, ben onlara çocuğumun dikkat sorunu var, uyarılmadığı zaman hemen kendi dünyasına giriyor. Doktoru; "Önde oturtulacak sık sık uyarılıp derse katılımı bu şekilde sağlanacaktır." demişti.

KARDEŞ KAVGASI

Artık sorunlarımız okulla ve dışarıyla sınırlı değildi. İnsanların yüzünden her türlü olumsuzluk eve taşınıyordu. En kötüsü de iki kardeşin ilişkisine yansıyordu. Küçük oğlum Furkan ağabeyiyle aynı okula gittiği için, ağabeyinin davranışlarından ötürü zaman zaman sorun yaşıyordu. Bunun sonucunda da kendini kötü hissediyordu. Okula geliş gidişlerinde okul arkadaşlarıyla birtakım problemlerde yaşıyordu. Yusuf'un arkadaşlarıyla yaşadığı olumsuzluklar kardeşini de etkiliyordu. Bu olumsuzluklar onun küçük kalbinde onarılması zor yaralar açıyordu. Furkan o gün eve geldiğinde ağlamaya başladı. Bana bağırarak: "Neden anne? neden bana böyle bir ağabey doğurdun. Ben böyle istemiyorum. Onunla dalga geçiyorlar, onu koruyorum, o anlamıyor. O kendiyle alay edenlerin yalanlarına inanıp, beni dövüyor. Ben kendimi çok kötü hissediyorum!" dedi. Bu şekilde ağlayıp isyan eden oğlumu uzun süre odasından çıkaramadım.

Neden anne neden, benim ağabeyim diğerlerinin ağabeysi gibi değil. Neden ben hep onu savunuyorum, nedenlerin ardı arkası kesilmiyordu. Ta ki ben ona bunun bizim imtihanımız olduğunu böyle davranan çocukların bilgisiz olduklarını, sonra

abisinin iyi vasıflarını, sayıyorum derken... Anlatırken yoruluyorum, küçük oğlumun yaşarken yorulmasını da yadırgayamıyorum. Ta içimden bir duayla yalvarıyorum Rabbim kuvvet ve sabır ver bize diye. Bu sorunlar küçüğümün kendine olan güvenine zarar vermesin diye. Bu onun küçük omuzlarına ağır geliyordu, hem de çok ağır.

Ağabeyinle Hatıralarını Yazar mısın?

O gün kendime söz verdim, daha dikkatli olmaya ve çok ayrıntılı düşünmeye. Oğlumla ilgili yaşadıklarımı, kaleme alırken, küçük oğlumdan da rica ettim, 'sen de ağabeyinle yaşadığın anıları yazar mısın?' dedim. Ağabeyimle yaşadıklarımı yazayım da yine benimle alay mı etsinler? Okuduklarında beni hiç konuşturmayan onunla alay edildiğinde benim üzülmeme sebep olan onu savunduğumda bana vurarak mutsuz eden, bir ağabeyim olduğunu anlatıp ne yapayım, diye cevap verdi.

Oğlum bu bizim imtihanımız, böylece sevaplarımız çoğalacak dedim. Bu nasıl imtihan deyip ağlamaya başladı. Daha sonra rehberlikle bir görüşme yapıp küçük oğlumun bu olumsuz durumdan ne kadar etkilendiğini ve ileriye dönük bir etki kalıp kalmayacağını sordum. Bu meraklarımın ve endişelerimin cevabını bulmak için bir seanslık görüşme yaptım. Görüşme sonunda sonuç çok çarpıcı gelmişti. Görüşmeyi yapan rehbere de bana da. Şöyle ki; Furkan abisinin durumuna üzülmesine rağmen, onun gayretinden dersler için kendini zorlamasından, oldukça etkileniyor. Sorunlu olmasına rağmen ağabeyi dışlamıyor oluşu, böyle sorunlu kardeşi olan, genele göre düşünüldüğünde iyi. En önemlisi bu hâliyle ağabey kabullenilmiş oluyordu. Bu ise hepimiz için çok olumlu bir tabloydu.

Oğlum Sınıf Tekrarı Yapsın

Birkaç gün sonra tekrar rehber öğretmenin yanına gittiğimde, oğluma bir okul önerecek diye beklerken, o bize köye dönün orada hayvancılıkla uğraşın demez mi, şok oldum. Allah'ım bu kadın mı bir şey bilmiyor, yoksa bende mi bir gariplik var diye düşündüm. Ben eğitimden bahsederken, o köyü ve doğal ortamı öneriyordu. Beni kısa yoldan âdeta, başından savıyordu.

Bu sonuç beni bir an olsun rahatlattı. Oğlum Yusuf ortaokulun son sınıfına geldiğinde, okul yöneticilerinden oğlumu bu yıl sınıfta bırakmalarını rica ettim. Kimle görüştümse kabul ettiremedim. Çünkü oğlum bu yıl derslerden anlıyor, yazıyor, ödevlerini yapmak istiyordu. Bu zamana kadar böyle gelişmeler olmamıştı çocukta. Bu güne kadar ben her yıl kitaplarını ve defterlerini alıyordum kaplıyordum, etiketleyip ders programına göre de çantasını hazırlıyordum. Oğlum bu güne kadar bu şekilde devam etmişti okula. Ama

şu an okulun ve eğitimin farkına varmıştı. Ben de bu sebeple oğlumun sınıf tekrarı yapmasının uygun olacağını düşünüyordum.

Sebebinin anlatmama rağmen bu fikrim uygun görülmedi. Ben her ne kadar birşeyler söylesem de kimse beni duymuyordu. Sanki farklı lisanda konuşuyordum, bir türlü derdimi anlatamadım. Okulu bitirmiş nereye gidecek eğitimi devam etsin ya da etmesin, onları ilgilendirmiyordu. Aslında Yusuf sadece kayıtta vardı o okulda. Baktım onlarla görüşmem sonuç vermiyor, daha önce oğlumun sınıfını değiştirirken bize yardımcı olan rehber öğretmen Ahmet Bey'in yanına gittim. Maalesef Ahmet Bey okuldan ayrılmıştı. Yeni gelen rehbere durumumuzu anlattım, bize yol göstermesini rica ettim. Önce çocukla görüşmem lazım. Oğlunuz Yusuf'u çağırıp görüşeyim ondan sonra siz bana bir uğrayın dedi.

Köye Dönün

Birkaç gün sonra tekrar rehber öğretmenin yanına gittiğimde oğluma bir okul önerecek diye beklerken, o bize köye dönün orada hayvancılıkla uğraşın demez mi, şok oldum. Allah'ım bu kadın mı bir şey bilmiyor, yoksa bende mi bir gariplik var diye düşündüm. Ben eğitimden bahsederken, o köyü ve doğal ortamı öneriyordu. Beni kısa yoldan başından savıyordu. İnsanlar sorunları olunca şehre gelip derdine derman ararken, bu koca şehirde, oğlumun sorununa çözüm bulamazsam köyde nasıl bulabilirdim. Hem biz köyden yeni gelen bir aile değiliz ki! Kendisine bu konuda buranın dışında nereden yardım alabiliriz, diye sorduğumda; Avcılar Rehberlik

Merkezi size yardımcı olur dedi. Ben de bunun üzerine rehberlikten randevu aldım. Randevu günü eşimle birlikte oğlumuzu alıp görüşmeye gittik. O gün sonradan çok faydalanabileceğim insanla tanıştım.

Mesleği İle Bütünleşmiş Rehber

Sizin oğlunuz bu okulda okuyan çocukların seviyesinde değil. Çünkü burada eğitim gören çocuklar belirgin bir şekilde daha gerideler, mimikleri yüz ifadeleri farklı. Sizin oğlunuzun seviyesi normal okulda okuyabilecek kapasitede, buradaki çocuklardan yüksek seviyede. Çocuğunuzu bu okula verip yazık etmeyin. Yoksa gerilemesine sebep olursunuz"

Mesleği ile kişiliği bütünleşmiş gerçek bir rehberdi. Nadire Hanım. Bize ne istediğimizi sordu. Biz de oğlumuzun bundan sonraki eğitimini sürdürüp sürdüremeyeceğinden endişe ettiğimizi, başarı seviyesine göre bir okulun bulunup bulunmadığını, bu konuda bize yardımcı olmasını rica ettik. Nadire Hanım biraz bilgi aldıktan sonra test yapıp, daha sonra değerlendirebileceğini söyledi. Aynı gün oğlumuza test yaptı, testten sonra fikrini sorduğumuzda, "Çok değişik bir çocuk sağlıklı bir karar verebilmem için yeniden bir test yapmam ge-

rekiyor." dedi. Bir hafta sonraya tekrar randevu verdi. Biz bu bir haftayı boşa geçirmek istemiyorduk! Çıkışta rehberlik müdürüne uğrayıp bizim oğlumuz gibi olan çocuklar için bir okul var mı diye sorduk? Şayet oğlumuz normal bir liseye gidemezse başka bir alternatifimiz var mıydı? Rehberlik merkezinin müdürü bu tip çocukları için Bahçelievler'de bir okul olduğunu söyledi ve isterseniz burayla gidip bir görüşün dedi! Gittik. Aslında fazla seçeneğimiz de yoktu.

Bu okuldan İstanbul'da iki tane olduğunu öğrendik. Birisi Anadolu yakasında, diğeri ise Bahçelievler'de bulunuyor diye söylediler. Eşimle en kısa zamanda bu okulla görüşmeye gittik. Okuldaki görevlilerden detaylı bilgi aldık. Orada bulunan eğitimciler Yusuf'u gördükten ve konuştuktan sonra, "sizin oğlunuz bu okulda okuyan çocukların seviyesinde değil. Çünkü burada eğitim gören çocuklar belirgin bir şekilde daha gerideler, mimikleri yüz ifadeleri farklı. Sizin oğlunuzun seviyesi normal okulda okuyabilecek kapasitede, buradaki çocuklardan yüksek seviyede. Çocuğunuzu bu okula verip yazık etmeyin. Yoksa gerilemesine sebep olursunuz" dediler.

Orası, eğitilebilir çocukların seviyesine göre bir okuldu. Sonunda burası da sorunumuza çözüm getirememişti. Bizim yine normal çocukların gittiği bir okul bulmamız gerekiyordu. Bu arada oğlum ortaokulu da bitirmiş oldu. Diplomasını aldı. Fakat diploma notu çok düşüktü: 2,45. Bu ortalamayla okul bulsak da, bu notla okula kayıt ettirmemiz imkânsız gibiydi. Bu da bizi fazlasıyla endişelendiriyordu.

Yusuf'u ikinci kez rehberliğe test için götürdük. Nadire Hanım "Ben yanılmış olabilirim." diye başka bir arkadaşına test yaptırdı. Sonuç gene aynı çıkmıştı. Yusuf sözelde iyi, el becerisi iyi ama mantık yürütmede düşüktü. Nadire Hanım

"Çocuğu ilk gördüğümde her şeyiyle normal olduğunu düşünmüştüm ve bu çocuğun burada ne işi var diye düşünmüştüm. Fakat biraz konuşup tanıdıkça öyle olmadığını anladım dedi. Yusuf çok farklı bir çocuk, kapasitesine göre çok güzel eğitilmiş ve doğru yerlere başvurduğunuzdan, kısacası ilgili bir aile olduğunuzdan için çocuğunuz iyi bir noktaya gelmiş. Özel bir çocuk ama bu tip çocuklara nazaran daha umut verici görünüyor. Bu gelişme mutlaka yakın alakadan kaynaklanıyor. Bu mücadelenizi bizim seminerlerimize katılarak, bu tip çocukları olan ailelere anlatıp onlara faydalı olabilirsiniz." demişti.

Sabır, kilitli kapıların anahtarı olduğu gibi kalplerin de anahtarıdır. Aşılmaz denilen yollar sabırla aşılır. Ben sabrın gücünü yaşayarak anladım.

Yusuf'un bu kadar ilerlemesine hayret etmişti. Bence insan sorunu kabul ederse ancak sorunları aşabilir ve mutlaka ilerleme kaydeder. Böyle çocuğu olan aileler doktora götürüyorlar ama teşhisi kabullenmedikleri için, uzun süreli bir tedavi süreci olduğundan çabuk sıkılıp pes ediyorlardı. Bizim ilerlememizdeki en mühim tesir hemen sorunu fark etmemiz ve gerekli yerlere götürmemizdi. Konulan teşhisi kabullenip yapabileceklerimizi ve yapmamız gerekenleri imkânlarımızı zorlayarak araştırmak gerekiyordu.

Bildiğini Anlatmak

Bildiklerini anlatmayan paylaşmayan insanı cimrilere benzetiyorum. Çünkü cimride de bir sürü imkân olmasına rağmen, ihtiyacı olan kimseyle paylaşmaz, dolayısıyla kimseye faydası olmaz. Paylaşmayan insanlar da başka insanlardan fayda göremez.

Psikiyatristlerle görüşerek, bu konuda yazılan kitapları okuyarak, sonunda onlar gibi düşünüp onlar gibi hareket etmeye başlamıştım. Nerede bu konu ile ilgili konuşma duysam, dinledim. En önemlisi duyduklarımı ve okuduklarımı hayatımda uyguladım. İşin en önemli tarafı bildiğim ve öğrendiğim bilgiyi önce yaşantıma aktardım. Sonra da bildiklerimi çevremle paylaşarak faydalı olmaya çalıştım.

Bildiklerini anlatmayan paylaşmayan insanı cimrilere benzetiyorum. Çünkü cimride de bir sürü imkân olmasına rağmen, ihtiyacı olan kimseyle paylaşmaz, dolayısıyla kimseye faydası olmaz. Paylaşmayan insanlar da başka insanlardan fayda göremez.

Rehberlik merkezindeki psikiyatrist hanım bizi yaptığı testler sonucuna göre, meslek lisesine yönlendirdi. Siz bir meslek lisesine kayıt yaptırın Yusuf bu şekilde bir meslek sahibi olabilir. Siz gayretli bir ailesiniz bunu da başarırsınız. Sorun çıkarsa da bu yüksek bir ihtimal ben size rapor hazırlayıp veririm. Meslek derslerinin dışındaki derslerin üzerinde fazla durulmaz dedi.

İyimserlik Hayal Kırıklığı

Biz bu sonuca çok sevindik. Umutlanıp o yazı stressiz ve rahat geçirdik. Bu arada okuduğum bir kitap beni çok etkilemişti, adı "Olumlu Düşünmenin Gücü" olan bu kitap olaylara olumlu yönden bakarsan olumlu sonuç alınacağı, hayata pozitif bakıp mutlu olunabileceği ile alakalıydı. Ben de bu kitapta okuduklarımın etkisi ile o yazı pembe gözlük takıp öyle geçirdim.

Tatil dönüşü önce oğlumun doktoruyla görüşmeye gittik. Yusuf'un durumunu ve eğitimini nasıl bir yol izleyerek devam ettireceğimizi sorduk. Oğlumuz için onun tavsiye edebileceği bir okul olup olmadığını sorduk. Doktoru Yusuf'un seviyesine uygun bir okulun bulunmadığını söyledi. Türkiye'de eğitim sistemindeki yetersizlik sebebiyle henüz bu tip çocuklar için bir okulun bulunmadığını belirtti. Meslek lisesini yürütebilir mi diye sorduğumuzda ise bilemem bir deneyin diye cevap verdi. Anlayacağınız iş yine başa düşüyordu. Karşındaki muhatabın sadece fikir verir sen de uygun görürsen uygularsın. Seni senden daha iyi kimsenin tanıması da mümkün değil, gerektiğinde doktora gidilir ama asıl doktorun kişinin kendisi olacağı da bilinmelidir.

Bence psikologlar, kendinizi mutsuz sandığınız bir zamanda size ümit veren ve mutlu olabileceğinizi, karamsarlığa

gerek olmadığını, çözülmeyecek hiçbir problemin olmadığını ve onun bile bir çıkış yolunun bulunabileceğini gösterir. Ruh dünyanızdaki sararan, solan güllerin de güzel koktuğunu ve sevimliliğini fark etmenizi sağlıyor. Sonuçta giriş kapısını gösteriyorlar. İçeriye girmek adresi bulmak, yerleşmek, kuralları öğrenmek size kalıyor. Burada gül ekerseniz gül toplarsınız. Bir de bakarsınız ki dikenlerin yanından geçiyor ve takılmıyorsunuz. O zaman size verilen mesajı anlamışsınız demektir. Artık işiniz kolaydır.

Doktor bey, bu çocuğu okula verirseniz ve başaramazsa depresyona girebilir. Depresyona sokmak ise doğru olmaz diye ekledi. Biz yönlendirilen istikamete doğru meslek lisesi araştırmaya başladık, üç ayrı meslek lisesine ön kayıt yaptırdık. Büyük umutla sonucu bekledik. Ben de okuduğum kitabın etkisi ile olumlu düşünüyordum. Eşim fazla umutlu değildi, bu puanla bir yere almazlar diyordu. Ön kayıt yaptırdığımız okullardan sonuçları almaya gittiğimizde, ne yazık ki hiç de olumlu bir sonuç yoktu. Puanı yetersiz olduğu için üç okulun da en düşük bölümüne bile girememişti. İşin kötü tarafı eşim de oğlumuzu yetersiz görüyordu. Bu sebeple okulla ilgili kimseye özellikle ricada bulunmadı. Sonuç; Yusuf'u okula yazdıramadık. Oğlum benim endişe ettiğim gibi boşta da kalmıştı. Ben ne yapacağımı bilemeden kara kara düşünmeye başladım. Zira işin bu yönünü hiç düşünmemiştim, kendimi çok kötü hissediyordum.

"Çünkü Benim Kafam Çalışmıyor!"

Eşime en azından boş da kalmasın Kur'an kursuna verelim dedim. Bu konuda araştırma yapmamıza rağmen sonuç

çıkmadı. Kur'an kursları uzakta ve ayrıca da yatılıydı. Yusuf bizden ayrı kalmak istemiyordu. Onun için bu düşüncemin de önemi kalmamıştı. Bana göre bütün ihtimaller bütün umutlar bitmişti. Yusuf soruyordu, anne ben okula gidemeyeceğim değil mi? Ben ne cevap vereyim diye düşünürken, tekrar kendi kendine cevaplıyordu "Çünkü benim kafam çalışmıyor." diyordu. Bu sözler karşısında üzüntüden kahroluyordum.

Evimizin hemen yakınında üç ayrı lise olmasına rağmen, oğlum bunların hiçbirine gidemiyordu. Okulun zilini duyunca da; "Anne bak okulun zili çalıyor." diye hatırlatıyordu. O böyle konuşunca ben sürekli ağlıyordum. Eşim son çare olarak bir kuaförün yanına çırak verelim dedi. Bunu da ben kabul etmedim. Eşim o zaman çıraklık okulu araştıralım dedi. Onun da kuralları okul gibi kayıt olması gerekiyormuş. Tekstil ya da bir kuaföre girip çalışması lazımmış. Okulda haftada bir gün ders görüyormuş. Bizim yine fazla bir seçeneğimiz yoktu. Tekstile tek başına veremezdik. Ben de beraber işe girsem eşim bana sen bu saatten sonra tekstilde çalışamazsın, boşuna bu konuyu düşünme dedi. Tek olarak veremezdik çünkü yürütemez düşüncesindeydik.

Emine Hanım Gelse…

Bir gün yine bunları düşünüp ağlıyor çıkış yolu bulmaya çalışıyordum, bir yandan koridorda dolaşıp, şimdi Emine Hanım gelse benimle konuşup dertleşir diye düşünüyordum. Sonra vazgeçiyordum, ne yapabilir ki oğlumun okul sorununa nasıl olsa çözüm bulamaz diye onu aramaktan vazgeçiyordum. Eşim işe giderken de Yusuf'u bir kuaförün yanına vereceğim gerekirse üstüne para vererek işe alınmasını sağlaya-

cağım. Çünkü evde o da sen de bunalacaksınız demişti. Ben bu fikri benimsemediğim için karışmıyorum nereye istersen oraya ver diye karşı çıkmıştım.

Eşim oğlumuz Yusuf'u da yanına alarak işe gitti. Ben bu karmaşık düşünce içindeyken kapı çaldı ve Emine Hanım geldi. Daha önce telefon etmeden gelmeyen kişi bu gün sanki içimden geçenleri duyup gelmişti. Oturup beraber konuştuk ve ağladık. Çünkü ben bu günlerde ağlamadan konuşamıyordum. Evde perişan bir vaziyette oturuyordum, o bana dünyanın sonu olmadığını, her şeyde bir hayır olduğunu, bu kadar kendimi bırakmamam gerektiğini anlattı. Beraber Allah'a dua ettik, sonuçta ondan başka gidilecek yer yoktu. Benim de ilk defa bu kadar tevekkülsüz davrandığım bir zaman dilimi oldu. Çünkü bu zamana kadar tevekkülle yoluma devam etmiş ve yüce Rabbim benim yolumu aydınlatmıştı.

Bana verdiği annelik görevini eksiksiz yerine getirmeye çalışıyordum. Hata yapmaktan da korkuyordum. Emine Hanımla biraz konuştuktan sonra kalk hadi gidiyoruz dedi. Nereye dedim, benim tanıdığım bir kuaför var, oraya gidiyoruz dedi. Ben rica edersem Yusuf'u işe alır, idare ederler. Emine Hanımla beraber kuaföre gidip konuştuk. Bu bey, çırak alırım ama benim büyük oğlum asabi, bu sebepten kimse dükkânda çırak olarak çalışmıyor. Buraya giren çocuklara iyi davranmadığı için kimse burada kalmak istemiyor. Dükkânda sürekli dursam ben idare ederim, çocuklarım için garanti veremem dedi.

Çırak Olarak Çalışacak

Dışarıdan bakınca çıraklık önemli değilmiş gibi gelebilir. Fakat oğlumuz için bu iş çok önemliydi. Burada bu işi başarırsa çok şey başarabilirim, hissi duyacak ve kendine güveni gelecekti.

Ben bu güne kadar zor durumda kaldığım zaman hep iyi insanlardan yardım görmüştüm. Şimdi yine iyimser düşünmek istiyordum. Bu gençlerin de oğluma iyi davranmalarını umut ediyordum. Eşim eve geldiğinde Yusuf'u bir kuaförün yanına çırak vermek için konuşmaya gittiğimi söyleyince o da şaşırdı. Zira bu olaya karşı çıkan bendim. Eşim bir yandan da memnun oldu. Kendisi kimseyle konuşup yüz ekşitmek zorunda kalmamıştı. Eşimle beraber konuşup bu kuaförün yanında çalışmasına karar verdik. Yusuf da boşta kalmaktan sıkılmıştı, bu işe o da memnun olmuştu. Şimdilik Yusuf'un sıkıntısı bitmişti. Böylece ilk iş hayatına başladı.

Yine de peşini bırakmadan ilgilenmek gerektiğine inanıyorduk. İnsanlarla iletişim kurmada zorluk çekmesin, başarılı olsun ve dolayısı ile mutlu olsun diye akşamları eşim müşteri oluyor, ben usta Yusuf da çırak oluyor. Böylece aile tiyatrosu kurarak oğlumuza nasıl havlu silkelenir ve katlanılır, önlük nasıl takılır, müşteri ile nasıl konuşulur, ustaya nasıl cevap verilir. Kısacası iletişim nasıl kurulur hepsini oyun oynayarak öğretiyorduk.

Dışarıdan bakınca çıraklık önemli değilmiş gibi gelebilir. Fakat oğlumuz için bu iş çok önemliydi. Burada bu işi başarırsa çok şey başarabilirim, hissi duyacak ve kendine güveni gelecekti. Bir ay kadar Yusuf bu şekilde çalışmaya devam etti. Babası birkaç gün arayla çalıştığı dükkâna gidip kontrol ediyor olumsuz bir şey var mı diye bakıyordu.

Eşim bir gün dükkâna uğradığında dükkan sahibi ev aradıklarını söylemiş eşim de bu konuda yardımcı olabileceğini söylemişti. Bizim karşı komşumuzun tayini çıkmış, evin anahtarını da giderken bize bırakmıştı, güvendiğiniz birisine kiraya verebilirsiniz diye söylemişti. Komşuluk ilişkilerimiz çok iyi olduğundan yanlış birine kiralarsa bizim rahatsız olabileceğimizi düşünmüştü değerli komşum. Eşim isterlerse size kiraya verebiliriz diye söylemiş. Onlar da bu vesileyle karşı dairemize taşınmış oldular. Biz aile olarak onların karşı dairemize taşınmasına memnun olmuştuk. Çünkü bu oğlumuz için faydalı olur iletişimimiz kesilmez diye düşünüyorduk.

Bir gün Yusuf dükkândan ağlayarak eve geldi. Ustanın asabi diye bahsettiği büyük oğlu bir şeye sinirlenmiş sinirine engel olamayınca Yusuf'a suçsuz yere vurmuştu. Ertesi günü eşim bu gençle bir de ben konuşayım diye dükkâna gitmişti. Bu delikanlıya biraz nasihat vermiş. Dünyada her şeyin insan iradesiyle gerçekleşmediğini, böyle özel durumlarla onların

da karşılaşabileceğini kedisinin böyle bir sorunlu çocuk beklemediğini ancak her şey insanın istediği gibi olmadığını, kendilerinin de ilerde başına gelebileceğini, dili döndüğünce anlatmaya çalışmış. Eşime; "Bir daha olmaz ağabey, sinirlendim istemeden oldu bir daha vurman." diye söz vermiş.

Merak Etme Baba, Ben Çalışırım!

Biz Yusuf saygılı olduğu için bu işi yürütebilir diye düşünmüştük ama bu iş o kadarda kolay olmayacaktı. Yusuf eve gelince; "Bana neden vuruyor, benden ne isterse veriyorum ne diyorsa yapıyorum." diyordu. Yusuf'ta istemediğim değişiklikler oluyordu. Yusuf bir sürü argo laflar öğrenip bunları evde kardeşine söylemeye başladı. Endişeleniyordum, bu sözler, onun nerde kullanacağını ve nasıl söyleyeceğini bilmediği lüzumsuz sözlerdi. Ama başka da çaremiz yoktu. İleride iş güç sahibi olabilmesi için bu olumsuzluklara katlanıp, şimdiden çalışıp bir meslek öğrenmesi gerekiyordu. Yusuf kolay motive edilebilir özelliği olduğu için, bir işe yaramaktan, çalışmaktan çok mutlu oluyordu. Babasına;" İleride ben de dükkan açarım sen dükkanda oturur müşterilerle konuşursun ben işleri yaparım, sen merak etme baba ben çalışırım işten kaytarmam sana söz, para alış verişlerini senin yürütmen lazım, ben parayı da anlayamıyorum." diyordu. Kendisini rahat ifade edemediği için ileride sorun olacağını şimdiden düşünüp üzülüyordu. Eşim bu konuşmalarına çok üzülüyor ancak ona da hak veriyor; "Tamam oğlum sen üzülme." diyordu.

Aldığı bahşişlerle kendine yeni kıyafet almaya başladı. Önceden hiç önemsemediği giysiler, şimdi onun için çok

önemliydi. Kıyafet alırken, marka da önemli bir unsur teşkil ediyordu.

Yine bir gün Yusuf'a sudan sebeple tekrar vurmuştu o delikanlı. Yusuf, akşam eve gelince; "Anne sana bir şey söyleyeceğim ama beni işten almayın." dedi. Ne olduğunu sorduğumda ağabey bana bu gün gene vurdu, üstelik müşterinin yanında. Çok mahcup oldum ve hoş olmayan laflar da söyledi dedi ve ağlamaya başladı. Benim iğne ile kazarak bu seviyeye getirdiğim ve bu güne gelene kadar çektiklerimin yok edilmesine gönlüm razı olmuyordu. Eşimle beraber karar verdik. Kesin olarak göndermeyecektik fakat göndermeyeceğiz diye onlara açıklama yapmaya gerek duymadık. Çünkü bu anne baba da çocuklarının davranışlarından muzdaripti. Bu sebepten şikâyet yersiz olur diye düşünüp, bir şey söylemedik. Hayal kırıklığı içinde iki gün boyunca ağladım. Tek ve son ümidimiz kuaför olmasıydı. Anlaşılan bu da olmayacaktı.

Oğluma vuran çocuğun annesi olan komşumla iki gün sonra kapıda karşılaştık. Kadıncağız çok üzgündü ağlayarak olanlardan haberim yoktu, bu akşam duydum çok üzüldüm. Yusuf'a hoş davranmamış bizim çocuklar, diyerek üzüntüsünü dile getirdi. Komşumun üzüntülü halini görünce kendi sıkıntımı bir kenara bırakıp bu olayın sorumlusunun o olmadığını üzülmemesi gerektiğini ifade ettim. Zaten kendisi de oğlunun davranışlarından çok rahatsızdı. Onun suçu da değildi ki oğlunun hatası ve şiddet kullanması. Bu sebepten sorunları anneye yansıtmamaya çalıştım.

Güzel Ahlâk

Meslek edinecek diye güzel vasıflarının yok olmasından endişe duyuyordum. Eşimse aşırı koruyucu olursam oğlumuz için bunun da sakıncalı olacağını savundu. Her zaman korumanın mümkün olmadığını, hayatı düşe kalka öğreneceğini, olumsuzlukları yaşayarak olumlu sonuçlar edinebileceğini ve hayatı bu şekilde öğreneceğini düşünüyordu.

Oğlum iki hafta kadar evde durdu. Komşum, Yusuf dükkânda çalıştığı zaman, çocuklarımla bir mesele olunca Yusuf bana söylesin ben onlara kızarım, diye Yusuf'a yakınlık gösteriyordu. İki hafta sonra oğlumu çalışması için tekrar dükkâna çağırdılar. Eşim gidip gelsin evde canı sıkılıyor, diyerek tekrar kuaförde çalışmaya taraftar olmasına rağmen ben bu fikre karşıydım. Emeklerimin boşa gitmesinden korkuyordum. Bu güne kadar iğneyle kuyu kazarcasına bu seviyeye getirmiştim oğlumu. Şimdi şiddet içeren davranışlarla emeklerimin boşa gitmesine göz yumamazdım.

Meslek edinecek diye güzel vasıflarının yok olmasından endişe duyuyordum. Eşimse aşırı koruyucu olursam oğlumuz için bunun da sakıncalı olacağını savundu. Her zaman korumanın mümkün olmadığını, hayatı düşe kalka öğreneceğini, olumsuzlukları yaşayarak olumlu sonuçlar edinebileceğini ve hayatı bu şekilde öğreneceğini düşünüyordu. Tüm ısrarlarıma rağmen eşim tekrar oğlumuzun devam etmesine izin verdi. Oğlumun bu mesleği daha kolay öğrenmesi için dükkânda ne gibi malzemeler kullanılıyorsa hepsinden eve aldı. Bundan sonra oğlumuzun gelişimine katkı sağlamak ve şans tanımak için kolları sıvadık.

Belki de bu yeniliğin zamanı gelmişti kesin olan bir şey vardı ki, denemeden bilemezdik. Eşim oğlumuza bundan sonra evde beni tıraş et ve bu işi daha çabuk kavra, diyerek Yusuf'u cesaretlendiriyordu. İşi şansa ve başkalarına bırakmadan küçük küçük adımlarla büyük hedefe ulaşmalıydık, buna da mecburduk. Şu anda tek umudumuz bu olduğundan hedefimize ulaşmak için bu istikamette ne yapılması gerekli ise fedakârlık içinde yapmalıydık. Oğlumuz bu yakın ilgimizden mutluluk duyuyordu. Huzurlu bir şekilde işe gidip geliyordu. dükkândan aldığı bahşişlerden bir miktarını, kimsesiz çocuklara burs biriktirmek için evde bulundurduğum sadaka kutusuna atıyor, benim verdiğim bursa da katkıda bulunuyordu. Kendi harcamalarından kısarak yapıyordu bunu. Ve bundan da büyük huzur duyuyordu.

Bununla ilgili apartmanda sadece merhabalaştığımız komşumuza, hayat ve yardım dersi vermiş, bizi yakından tanımayan bu komşumuz üzerinde olumlu bir intiba bırakmıştı. Şöyle ki, bir gün eşimle markette alışveriş yaparken bu komşumuz yanımıza yaklaştı, iyi akşamlar diledikten sonra, ne gü-

zel evlât yetiştirmişsiniz diye söze başladı. Oğlunuz ne kadar tatlı. Benimle çok iyi sohbet ediyor, hatırımı soruyor, kuaförde çalışıyormuş kazandığı parayla da kimsesiz çocuklara yardım ediyormuş, dedi. Eşim ve ben şaşkınlıkla kadını dinledik. Anlaşılan oğlumuz bu komşuyla iyice ahbap olmuştu. Kadın şöyle tamamladı sözlerini, kanaatim bu güzel ahlakı sizden almış. Ne mutlu size sizin gibi, terbiyeli çocuk yetiştiren anne babaya. Hem şaşırdık hem de mutlu olduk bu sözler karşısında.

Oğlum bir akşam babasına, gel seni tıraş edeyim dedi. Babası, biraz daha öğren, daha sonra yaparsın diye karşılık verdi. Yoksa bana güvenmiyor musun baba, ne olur bana güven sana zarar vermem. Lütfen seni tıraş etmeme izin ver, diye yalvardı. Eşim babalık duygularına yenik düşerek tıraş olmayı kabul etti. Banyonun aynasını mutfağa taşıyıp mutfağı bir kuaför dükkânına dönüştürdüler ve tıraş işlemlerine başladılar. İki saatte bitirdiler tıraşı. Eşim ve oğlum, ikisi de ter içinde kalmışlardı. Yusuf'u civardaki esnaf da tanımıştı. Bunların içinde, iyiler olduğu kadar, oğlumun pasifliğini alay konusu yapan insanlar da vardı. Oğlum henüz 14 yaşındaydı. Hayatının zorlu bir sürecini yaşıyordu. Okula gidemeyişinin ezikliğini taşırken küçük omuzlarında bir de büyüklerinin onu anlamaktan yoksun oluşları, onun daha da içine kapanık bir kişilik olmasına yol açmıştı. Tüm bu olanlar beni yıpratmasına rağmen müdahale edemiyordum.

Bir Gün Size Hislerimi Anlatacağım

Bir gün iş dönüşü yine bir hadise yaşamış ve üzgün bir ruh haliyle eve gelmişti. Ben de evde benimle konuşup rahatlaması için ortam hazırlamaya çalışıyordum. Oğlum ona önem vermediğimiz hissine kapılınca kendini ifade etmekte zorlanıyordu. Benim samimiyetime inanmalı ve bana güvenmeliydi. Ben, nasıl yaklaşmam ne söylemem gerektiğini düşünürken babası geldi. Yusuf durumu anlatmaya çalıştı konuşmakta zorlanınca babası araya girerek, nasihat babında, insanların seni daha iyi anlayabilmesi için konuşmalarını düzeltmen ve kelimeleri yerinde kullanman lâzım ki iyi iletişim kurabilesin. Sen konuşmanı düzeltmedikçe kimsenin seni anlamasını bekleme dediğinde ise Yusuf'un yaşadığı kötü gün sonrasında babasının ağır çıkışı onu üzmüş ve çıkmaza sokmuştu.

Gözyaşlarını tutamayıp ağlamaya başladı. Dolu tanesini andıran yaşları gözlerinden boşalırken, bir gün neler hissettiğimi anlatacağım şimdi beni anlayamıyorsunuz ama bir gün

muhakkak benim düşüncem ve konuşmam düzelecek. O zaman size her şeyi ve neler hissettiğimi anlatacağım, diyerek bizi de ağlatacak bir konuşma yapmıştı.

O an oğlumun içindeki fırtınaların şiddetini, onu nasıl kasıp kavurduğunu bir nebze olsun hissettik. Bu durum belli ki onu derinden yaralıyordu. Düşüncelerini ifade edemeyişi onu çıkmaza itiyordu. Canım yavrum, bu onun suçu değildi ve bu yük onun kaldırabileceği türden değildi. Bu bizim imtihanımızdı. Rabbime yalvardım. Eğer bizim hatamızdan dolayı yavrumuz bu sıkıntıyı çekiyorsa ne olur biraz olsun hafiflet. Çünkü o bunu kaldıramıyor. O masum ve çok tatlı bir çocuk. Bir gün benim oğlum bunu da başaracaktı buna inanıyordum. Bu yönde oğlumun gelişmesine sevgi çiçeğini sulayarak ve kabiliyet ağacını büyüterek, anne baba olarak katkıda bulunuyorduk.

Sevgiyi Sulamak

Kimisi bahçesini otomatik sistemle sular, kimisi bahçenin kenarındaki göletten kovasına su alarak, kimi de uzaktan su çeker omuzlarında. Bizimki son su taşıma şeklidir, diğerlerine göre bu taşımada yorulursunuz, terlersiniz boynunuz ağrır ama sonuçta çiçeğiniz yavaş yavaş tomurcuklanır ve sonunda açar. İşte o zaman bütün yorgunluğunuz gider, yerini uzun soluklu bir mutluluğa bırakır. İşte bu yıl böyle bir mutluluk yaşadım.

Bu yıl ilk defa, anneler günü geldiğinde, oğlum benim için hediye almış ve daha önemlisi bu rastgele bir hediye değildi. Bu konuda epeyce düşünmüş olmalı ki, annemin en çok ne hoşuna gider diye, benim sürekli defter kalem gibi materyallerle meşgul oluşum, onu bu yönde hediye seçmeye sevk et-

mişti. Onun bu konuda mantık yürütüp böyle bir şey düşünmesi tarifsiz mutlu etti beni. Bu hediyesini almadan önce, babasına, "annemin bir anı defterine ihtiyacı olabilir. Ona sakın söyleme, sürpriz olsun istiyorum."diye sıkı sıkı tembih etmiş. Nasıl oğlumun bu ilk hediyesi beni duygulandırdıysa, onu da bu hediyeyi vermek heyecanlandırmıştı.

Hayatımda anlamlı ve özellikli hediye budur. Sevgiyle ektiğim çiçek tohumları filizlenip yeşermeye başlamıştı. Bir anne için bu çok önemli bir olaydır. Oğlumun haftasonu tatilinde babası onu kendi işyerine götürmüştü. Babasıyla beraber vakit geçirmek, iş yerinde babasının arkadaşlarıyla sohbet etmek, onun çok hoşuna gidiyordu. Burası açık göl kenarı ve ağaçlık oluşu onun orada iyi vakit geçirmesini sağlıyordu. Babası onun daha da rahatlaması için iş çıkışında yol müsait olduğundan kendine güveni gelsin diye araba kullanmasına müsaade ediyordu.

Sabret, Karşılık Verme…

O gün yine babasıyla araba kullanırken biraz rahatlamış olmalı ki, babasıyla konuşmaya çalışmış içindeki sıkıntıları ve yaşadığı olumsuzlukları ifade etmiş. "Baba ben çok mutsuzum işsiz kalmaktan korkuyorum." demiş. Babası ne demek istiyorsun diye sorduğunda, "Dükkânda büyük ağabey, tekme attı, karnıma geldi, çok canım yandı. Eve gelmek istedim göndermediler, tuvalete git dediler, eve gidip babana söylersen seni işten atarım" dedi.

Yusuf'un işten atılmaktan korktuğunu bildikleri için bu zaafından yararlanmış ve böyle bir tehdit savurmuşlar. O da beni işten çıkarırlar korkusuyla bize söyleyememiş. Babası "O kadar canın yandıysa sen de ona vursaydın." dediğinde, baba o anda bir ağabey bana sabret karşılık verme, dedi, ben de o an onun sözünü dinleyerek karşılık vermedim. Babası "O an orada biri mi vardı?" diye sorduğunda "Yoktu sadece benim yanımda hissettiğim ağabey söyledi, o bana hep öğüt veriyor zaten" demişti.

Oğlumuzun açıklamaları karşısında babası çok duygulanmış. Biz farkında değiliz ama Allah onu melekleriyle koruyor.

Birisi onu zora soktuğu zaman yanında manevî olarak birisini hissediyor ve ne yapması gerektiğini söylüyormuş. Eşim tüm bunları bana anlatırken gözyaşlarını tutamayıp ağladı. Bundan sonra kesinlikle dükkâna göndermiyorum böyle şartlar altında meslek öğreneceğine hiç öğrenmesin. Allah ona bir yerden rızk kapısı açar dedi.

Yusuf o kadar benimsemişti ki işini, onu kaybetmekten ve işsiz kalmaktan öyle korkuyordu ki, onların tüm olumsuzluklara katlanıyordu. Kendince sabrediyordu. Bu ağabeyin davranışından rahatsız olmasına rağmen devam etsem mi? Suat ağabeyi beni dövüyor ve kötü davranıyor. Ben onu seviyorum niye bana vuruyor anlamıyorum diyordu.

Anneleri olan Melek Hanım samimiyetimiz ilerledikçe bu konuları konuşmaya başladık. Aslında Yusuf'a şiddet uygulayan Suat, özünde iyi bir insan olmasına rağmen yerinde duramayan, sonradan pişman olacağı hareketleri düşünmeden ve sorumsuzca yapan bir gençti. Zaten annesinin anlattıklarına göre kendisi de hâlinden memnun değilmiş.

Oğlumuzun Problemi; Dikkat Dağınıklığı

Melek Hanım "senin Yusuf'la yaşadıklarının hepsini ve daha fazlasını ben de yaşadım, fakat bilmeden yaşamışım, bunun bir rahatsızlık olduğunu fark edemedim bile. Suat her gün bir yeri yaralanmış olarak eve gelirdi. Ben artık bu tür şeyleri sıradan bir olay gibi görmeye başladım. Kimse beni bu konuda uyarmadı. Ne doktora götürdüm ne de psikoloğa. Hatta bir ara kendim tedavi gördüm. Ben oğlumu yaramaz, saldırgan biri olarak görüyordum diye devam etmişti. Ben de 'Dikkat Dağınıklığı ve Hiperaktivite Bozukluğu' adlı bir kitap almıştım. Bu kitabı okumasını tavsiye ettim. Okuduğunuz zaman, oğlunuzu bulacaksın eminim bu kitapta çünkü sizin oğlunuzda dikkat dağınıklığı ve hiperaktivite bozukluğu olabileceğini düşünüyorum. Hala bunu gözlemliyorum dedim.

Çünkü en fazla bir işte üç beş ay kalabiliyor. Fazlasına tahammülü yok. Ya da bir sürtüşmeden dolayı işi bırakıyor. Bu tespitlere ulaşmamda komşumun yakınımda oluşunun da etkisi vardı. Artık bu gence kızamıyor, yardım edilmesi gerekti-

ğine inanıyordum. Melek Hanım verdiğim kitabı kısa sürede okumuş. İade ettiğinde tam düşündüğüm gibi oğlunu bulmuş okuduğu kitapta. "Benim oğlumda yaşadıklarım hepsi terapi gerektiren bir rahatsızlığın ta kendisiymiş." dedi ve kitap için teşekkür etti.

Zaten bunu kaleme alan yazar bu sıkıntıyı çekerek büyümüş ve bunun bir sıkıntıdan öte psikolojik bir rahatsızlık olduğunu ve tedavi gerektirdiğini üniversite yıllarında anlamış. Bu tespit sonrası bir klinik açmış, bu rahatsızlığı çocuklarıyla yaşayan ailelere yol göstermeyi amaç edinmişti. Komşumun oğlunun yanlış çıkışının bizim komşuluk ilişkimizi zedelememesine ihtimam gösterdim. Bu olumsuz olayı bir daha gündeme getirmedim. Sonuçta onların da yapabileceği pek bir şey yoktu.

Melek Hanımla bu konuyu uzun bir süre geçtikten sonra konuştuğumuzda, bu olumsuzlukları tartışma konusu yapmayışımızı olgunluğumuza verdiklerini ifade etmişlerdi.

Amca Çırağın Var mı?

Oğlum biraz evde kaldıktan sonra yeni arayışlar içine girdi. Biz sporla ilgilenmesini, biraz dinlenmesini tavsiye etmemize rağmen, o kendi kendine yine iş arayışına koyulmuştu. Her gün bisikletine atlayıp iş merkezlerini gezip kendine uygun iş arıyordu. Eve gelince de yine iş bulamadım diye hayıflanıyordu. "Çalışmak zorunda değilsin." dediğimizde ise ileriye yönelik kaygılarını dile getiriyordu. Bir gün alışveriş için kapalı çarşıya gittiğimizde saygı duyduğumuz bir hacı amcanın yanına uğramıştık. Oğlum, "Hacı amca çırağın var mı?" diye

sordu. Hacı amca bundan çok etkilendi ve sorumluluk bilincinde olduğundan onu takdir etti.

Onun iş arayışı bizi rahatsız etmiyor değildi ancak önünü alamıyorduk. Baskı da yapmak istemiyorduk. Oğlumuz yaptığımız şakaları kaldıramıyor ve her şeyi fazlasıyla ciddiye alıyordu. Sonraları ise diyalogları daha iyi yorumlamaya ve algılamaya başladı. Böyle gelişmeler bizi fazlasıyla mutlu ediyordu.

Bir ara yine yeni uğraşlar edinme çabasındaydı. Söylenen cümleleri tersinden okuyarak yineliyordu. Bu da bir yıl kadar sürdü. "Canım sıkılıyor, bir şeyler yapmam lazım." diye sürekli sızlanıyor, evde beni de rahat bırakmıyordu. Depresif bir durumu her an yaşayabiliyor ve ufak bir olumsuzlukta içine kapanır endişesiyle yine eve yakın bir iş merkezinde eşimin tanıdığı başka bir kuaförün yanına çırak olarak verdik. İşe gidince bu davranış olmuyordu. İşe yarar bir şeyler yapmanın mutluluğunu yaşıyordu.

Buradaki ustası anlayışlı bir insandı. Bana vurmuyor, ters konuşmuyor, bağırmadan konuşuyordu, Burada daha mutlu olduğunu söylüyordu. Bizim işlerimizde sanki mutlaka bir aksilik çıkmak zorunda. Bir zaman sonra, buradaki kalfa Yusuf'a kafayı taktı. Yusuf'u istememişti. Müşteriler Yusuf'un yavaş ve geç algılamasından rahatsızlık duyuyorlarmış, ben bununla uğraşamam demişti.

Dükkân sahibi idare yoluna gitti ama Yusuf bir gün su ısıtıcısını fişte takılı bırakmış, böylece ustasının da tahammülü bitmiş olmalı ki bir gün, "Yusuf'a, babana söyle seni isterse işe göndermesin." demiş. Biz de bunun ne anlama geldiğini anlamıştık. Artık kimsenin yanına çırak vermek istemiyorduk. Oğlumuzsa bu zorlamaları anlamıyordu. Ben onlardan mem-

nundum neden beni istemediler, orada çalışmak istiyorum. Ama her şeyi de unutuyorum, diyerek memnuniyetsizliğini ifade ediyordu. Çocuğumda unutkanlık başlamıştı, sürekli uyarılması gerekiyordu, ancak bunu kimse üstlenmiyordu. İrade dışı unutkanlığından rahatsızlık duyuyordu.

Kitap Okumak İstemiyor

Evde biraz kitap okutup boş kalmaması için ilgileneyim istedim. Yusuf kitap okumak istemiyor, sıkılıyor ve bunalıyordu. Bir komşum akupunkturcu önerdi, ona götürdük. O da Yusuf'un beyninde sıvı fazlası olduğunu ve bu nedenle kitaba yoğunlaşamayacağını söyledi. Zorlamayın dedi. Onun ölçümlerinde Yusuf normalden iki kat fazla çıkıyordu. Sinirlilik hali için polenle bal karışımı ve bitkisel ilaçlar verdi. Fazla uyumasını önlememizi tavsiye etti. Bu tedaviyi de uyguladık. Yusuf'un okumaya tahammülü arttı. Okumaya başladı. Fazla uykuyu da yenmeye başladı. Bu ilaçları aldığı sürece Yusuf daha uyumlu oldu. Bu zata Yusuf okuyabilir mi diye sorduğumda Yusuf eğer anlayışlı bir ortamda olursa yapabilir, ama bu durumu dikkate alan eğitimciler olursa dedi. Ölçümlerinde sıvı normale inmişti. Bu da Yusuf'un dikkat yeteneğini iyi kullanamamasına sebepti.

Yusuf artık evdeydi, okula gitmiyordu ve onun için önemli olan işi de yoktu artık. Yıl sonunda küçük oğlum Furkan teşekkür almıştı. Tabiî olarak mutluydu, yavrum. Ama ağabeyinin okula dahi gitmeyişi dolayısıyla onun üzülmesinden endişe ediyordum. Furkan'la yolda yürürken oğlum Yusuf'u düşünüp ağlamaklı oldum. Furkan'ın da mutsuz olmasını ve onun mutluluğuna gölge düşürmek de istemiyordum. Bu şekilde

eve gidemezdik. Bir komşuma uğrayıp biraz rahatsızlık duyduğum duygularımı paylaştım onunla. Biraz dertleştik.

Furkan Okuldan Teşekkür Almıştı

Furkan'la eve gittiğimizde ağabeyine teşekkür aldığını söylememesini tembihledim. Eve geldiğimizde Yusuf heyecanla kapıyı açtı. Furkan'a ne aldın diye sordu, o da teşekkür aldım ağabey ama önemli değil dedi. Kendince ağabeysini teselli ediyordu. Yusuf, olsun Furkan bak teşekkür almışsın, gel seni öpeyim dedi. Canlarım. Ama ben okula bile gidemiyorum o yüzden teşekkür de alamadım diye ifade etti. Ben de onların bu konuşmalarına ve paylaşımlarına seviniyor ama için içe de oğlum için üzülüyordum.

İnşallah sen de güzel karakterli olduğun için sana Yaratan teşekkür verir yavrum, iyi insan olursan ben buna inanıyorum. Ömrün boyunca teşekkür alırsın inşallah, diyerek onu teselli etmeye çalıştım. Allah'tan Yusuf'un manevi yönü çok güzel gelişti, bu yönden yaklaşınca Yusuf'a daha kolay ulaşıyorduk. Bir konuda karşı çıkınca Yusuf sağlığına zararlı desem kabul etmiyor, ama bu yaptığın Allah'ın hoşuna gitmez seni az sever desem hemen uzlaşıyordu. Böylece benim işim kolaylaşıyordu.

Gelin - Kaynana Diyaloğu

Aslında okumak istersek, çocuk olsun büyük olsun mutlaka okuyacak birkaç satır buluruz düşüncesindeyim. Bu yıl memlekete tatil için gittiğimizde kayın validemden duyduğum olumlu sözler beni çok mutlu etmişti, o şunları söylemişti:

"Çok uğraştınız ama başardınız, çünkü torunum Yusuf artık davranışları düzelmiş, adam olmuş. Boşuna koşturmadınız." diyordu.

Bu bakış açısı benim için çok önemliydi. Neden derseniz, büyüklerin fikri insanı etkiliyor. Biz oğlumuzun peşinde on üç yıldır koşturuyoruz. Ancak aile büyüklerimiz bizim doğru bir şey yaptığımızı kabul ettiler. Bugüne kadar çocuktaki olumsuzlukları fark etmelerine rağmen doktora, yuvaya ekstra yaptığımız harcamaları, fedakârlığımızı anlamamışlardı.

Bunun sonucu zaman zaman tenkit edilmiştik. Bazen bu tenkitler, özellikle beni, çok derinden yaralamıştı. Yıllar sonra da olsa uğraşlarımızın neticesinden takdir almak bizi çok mutlu etmişti. Geç de olsa, eşimi çok güzel bir şekilde yetiştiren anne babanın da bu takdiri önemliydi.

Sonuçta, çocuklarla aileleri ne kadar ilgili olurlarsa binlerce çocuk sokağa bırakılmamış olur. Her çocuk şefkatle büyütülürse güller ve lalelere benzer. Böylece etraflarına güzel kokular saçar.

Mutlu bireylerden mutlu yuvalar, mutlu yuvalardan da huzurlu mahalle oluşur. Dolayısıyla güvenilir bir toplum oluşmuş olur. Hepimizin istediği de bu değil midir?

Okuma Hasreti

Yusuf okuyamayacağına o kadar şartlandırmış ki kendini, okul sonunda bütün defterlerini paketlemiş. Anne bunları saklamalıyım, sakın atma, dedi. Oğlum ne yapacaksın eski defterlerini dediğimde, "Anne ilerde çocuklarıma hatıra olarak bunları saklayıp göstermek istiyorum." diyordu. Oğlumun okuma isteğini bastırdığını anladım. Okuyamayacağını inanıyor, ancak ne kadar istekli olduğunu bu defterleri saklayarak bize mesaj veriyordu. Biz de değişik örnekler vererek onu teselli etmeye çalışmıştık.

Yusuf'un düşünmemesi gereken şeyleri şimdiden düşünüp sıkıntı yapması bizi de sıkıntıya sokuyordu. Bu konuda sürekli yardım alabileceğim kitaplar okumaya çalışıyordum. Araştırma yapıp çareler bulmaya çalışıyordum. Eğitim yapmasa da, evde kitap okumak bunun gibi değişik şeyler bulmam gerekir diye düşünüp kafa yoruyordum. O da kuaförde çalışsa da okuma isteği kaybolmamış tam aksine yanardağ gibi içinde büyümüştü.

Arkadaşlarının Yusuf'u kafası çalışmayan biri olarak görmeleri yüzünden, Yusuf'ta oluşan sabit fikir kendisinin okuya-

mıyacağını düşünüyordu. Bu yüzden kardeşine "Sen oku adam ol, bak ben okula gidemiyorum." diyordu ve gözleri doluyordu. Babası üzülmesin diye ona bisikleti varken tekrar imkânlarımızı zorlayarak vitesli bir bisiklet almıştı. Yusuf bisikletle geziyor zannediyorduk. O ise her gün kendine bisikletle dolaşarak iş arıyormuş.

Ona uygun okul bulmalıydık, özellikle tatil dönüşü bu konuya yoğunlaştık. Sonunda bir okul bulduk. Eşimin iki akrabasının da görev yaptığı Matbaa Meslek Lisesiydi bu okul. Fakat eşim bu konuda da çekimserdi. Okula kayıt yaptırabilsek bile oğlumuzun sorunlarından dolayı akrabası olan bu öğretmenleri zor durumda bırakmak istemiyordu. Bense bunu denemek istiyordum.

Eşime ısrarla bu akrabalarıyla görüşsün diye baskı yaptım. Sonunda evlerine gidip görüştüğümüzde bu akrabalar oğlumuzu okula verdiğimizde karşılaşabileceği zorluklardan bahsettiler. Lisenin ilkokul gibi olamayacağını, buradaki çocukların yaş itibariyle daha acımasız davranabileceklerini, dolayısıyla karşılaşabileceğimiz zorluklara karşı bizi uyardılar. Bu gibi sorunları daha önce çok yaşadığımızı, hatta bazı öğrencilerden olduğu kadar, öğretmenlerden de anlayışsızlık gördüğümüzü ve bunlara hazırlıklı olduğumuzu ifade ettik. Onlar da ellerinden gelen yardımı yapacaklarını önce bizim ön kayıt yaptırmamız gerektiğini söylediler.

Bu görüşmemiz ağustos başlarındaydı. O günlerde bizim yoğun bir misafir trafiğimiz oldu. Bazı olumsuzluklar üst üste geldi ve zaten eşimin kafasına yatmayan okul konusu, sorunlar yüzünden ikinci gündeme düşmüştü. Eşim; okula kayıt yaptırsak bile iki yıl sınıfta kalınca okuma hakkını kaybeder, okuma hakkı saklı dursun ileride okuma şansı olur. Bana

sorarsa; acele ediyorsun hem de okuldaki akrabası olan öğretmenlere, Serap ve Semra Hanıma sorun olmak ve onları bu konuyla uğraştırmak istemiyordu. Bizim yüzümüzden zor duruma düşmesinler, kimseye yüz ekşitmesinler diye beni vazgeçirmeye çalışıyordu.

Ben kesin kararımı verdiğimde, ağustos'un sonu gelmişti. Ancak bizim evdeki yoğun misafir trafiği bitmişti. Bir akşam eşime, Serap Hanımları arayıp kayıt yaptırabilir miyim diye sormak istiyorum dedim. O da sen bilirsin ara demişti. Hemen o akşam arayıp görüştüğümde ise, ön kayıt yaptırmadığımız için, asıl kayıt yaptırmamızın çok zor olacağını söyledi. Üstelik kesin kayıtlar bitmek üzereymiş. Bunları duyunca dünyam alt üst oldu. Serap Hanım sen yine de bir şansını dene müdür beyle konuş dedi.

Benim ümit ettiğim tek okul burasıydı. Başka bir okula cesaret edemiyordum. Çünkü eşim kararlıydı ve beni desteklemiyordu. Bu güne kadar onun desteğiyle sürekli birer adım ilerliyordum. Burası da olmazsa oğlum okula gidemeyecekti. Dolayısıyla sıkıntılı bir yıl beni ve oğlumu bekliyor olacaktı. Okul yeni olduğundan, aşırı bir talep de varmış. Bu kadar zorluğun arasında üstelik oğlumun sorunlu oluşu, okula alır mıydı okul müdürü.

Gözüme Uyku Girmiyordu

Müdür bey; beni dinledikten sonra sizi tebrik ederim, çok koşturarak ve emekle bu seviyeye getirmişsiniz. Bu sebeple, size yardımcı olacağız. Elimizden ne gelirse yaparız, siz hiç merak etmeyin dedi ve devam etti. Bir de yardım alabileceğimiz bir doktor adı verdi.

Eşime Serap Hanımlarla yaptığım görüşmeyi anlattığımda fazla etkilenmemişti ya da bana öyle göründü. Telâşa kapılmıştım, her şeyi son ana bırakmıştık. İşi kuralına göre yapmak gerekliydi. Biz karar vermekte gecikmiştik, durum böyle olunca da ısrar etmek anlamsızdı. Eşim olursa olur, olmazsa da kendine sıkıntı yapma, deyip yatıp uyumuştu. Bense uyuyamadım, uyuyamazdım da. Çünkü bu yavrumun son şansı idi, biraz düşündükten sonra kalktım. Bütün samimiyetimle kâinatın yaratıcısına yalvardım. Ben bir insan olarak ne söyleyebilirdim nasıl ikna edebilirdim ki okul müdürünü. Benim mücadelemi bilse belki yardımcı olur ama bunu da ilk gördüğüm bir in-

sana nasıl anlatabilirdim ki! Zaman olarak da kimse bana o kadar uzun zaman ayıramazdı.

Sabah eşim işe gitti. Ben de çocuklarımı alıp okula gittiğimde, müdür yardımcısını sordum. Dışarı çıkmıştı. İki saat kadar dönmesini bekledim. Bu arada, çocuklar okulu gezmek istiyordu. Onlara hayır dedim, çünkü son dakikaya kadar ümitlenmek istemiyordum.

İki saat sonra Mehmet Bey geldi, önce o müdür beyle görüştü. Sonra beni çağırdılar, oğlum ile biraz konuşup dışarı çıkmasını söylediler. Benim için hiç unutamayacağım bir zaman dilimiydi. O dakikalar sınava çok çalışmış ve sonucunu heyecanla bekleyen bir öğrenci gibi heyecanlanmıştım. Müdür bey Yusuf hakkında sorular sordu. Ben de bütün açık yürekliliğimle oğlum hakkındaki gelişme sürecini, özetlemeye çalıştım. Zira onlardan bir şey saklayamazdım, saklamam da anlamsız olurdu. Bir olumsuzluk olsa ilk fark edecek olan onlardı. Çocukla zaman geçirecek olan, yardımcı olacak olan da onlardı. Bu insanlara yanlış bilgi vermek, kendimi kandırmaktan başka bir şey olamazdı.

Müdür bey beni dinledikten sonra; "Sizi tebrik ederim, çok koşturarak ve emekle bu seviyeye getirmişsiniz. Bu sebeple size yardımcı olacağız. Elimizden ne gelirse yaparız, siz hiç merak etmeyin." dedi. Bir de yardım alabileceğimiz bir doktor adı verdi.

Ben buraya nasıl bir cevap alacağımın bilmezliği içinde gelmiştim. O anda bu kadar olumlu cevap almanın şaşkınlığını yaşıyordum. Yavrum için bir umut ışığı doğuyordu. Karşıma bu kadar anlayışlı, gerçek aydın, merhametli insanları çıkardığı için Rabbime şükürler ediyordum. Müdür beye rehberliğin

özellikle meslek lisesi tavsiye ettiğini, rapor yazdıklarını ve bu raporu okula göndereceklerini söyledim. Müdür bey okul başladığında bu raporu getirmemi, kendisinin bu konuda öğretmenlere bilgi vereceklerini söyledi. Zira öğretmenler çocuğun durumunu göz önüne alarak Yusuf'a öyle davranacaklardı.

Okula Kayıt Yaptırıyorum

Ben rehberlik öğretmeniyle irtibatımı kesmemiştim, o yüzden içim rahattı. Jet hızıyla Yusuf'un evraklarını tamamlayıp, okula kayıt yaptırdım. Artık ne yoruluyor ne de enerjim tükeniyordu. Akşama kadar oradan oraya koşup duruyordum.

Yusuf bu güne kadar yalnız başına hiçbir yere gitmemişti. Okula geliş gidişi sorun olabilirdi. Önce Yusuf'u, yalnız başına otobüste gidiş gelişe alıştırmalıydık. Bunu da ancak, bir iki hafta sürede öğretebilirdik. Kendi başına gidip gelemezse gelip gidemezse, okulun bulunduğu semte taşınacaktık. Önce denemeliydik.

Kurulu düzenimiz ve bir oğlumuz daha vardı. Bu sebeple zaman bize neler olacağını gösterecekti. Yusuf okula kayıt olmaktan o kadar mutlu olmuştu ki! Daha okul açılmadan kendine güveni gelmeye başlamıştı. Kayıt olduğunu duyduğu gün ilk işi, daha önce çalıştığı dükkâna gitmiş onlara okula kayıt olduğunu ve artık okula gideceğini söylemek olmuştu.

Biz onu şimdi daha iyi anlamaya başlamıştık. Okula gidememenin ezikliğini, ilk kuaför dükkânına işe verdiğimizde hissetmiş olmalı ki! Bu sebeple onlarla paylaşıyor. "Bakın ben sizin düşündüğünüz kadar gereksiz biri değilim, okula gideceğim ve başaracağım." der gibiydi.

Okul Sevinci

Yaz boyu aldığım hikâye kitaplarını okumayan Yusuf, artık her gittiğimiz yerden ödünç kitaplar alıyor, yolda, arabada, yatarken, otururken okuyor içindeki yanardağını söndürmeye çalışıyordu. Okula gitmediği süre içinde bir iki satır okusun diye sürekli ödül veriyordum ama yine de okumak istemiyordu. Meğer okula gidemediği için kitapları ve okulu hatırlatan hiçbir şeyi görmek istemiyormuş.

Yusuf daha okul başlamadan, cıvıl cıvıl hayata daha umutlu, daha mutlu bakan biri olmuştu. Kendisiyle barışık, çevresiyle iletişim kurmaya çalışan biriydi artık. Bizim evde okul için alış verişine gitmek güle oynaya bayram havasında geçti. Çünkü bu bizim için bir bayramdı. Evet kimsenin evinde yaşanmayan sadece bizim evde yaşanan bir bayram.

Okulun ilk günü Yusuf'u babasıyla okula gönderdim. Bineceği otobüsü, ineceği durağı, okulun kantinini vs. detaylı bir şekilde öğretsin diye. Ben küçük oğlumun okuluna gittim, onu da yalnız bırakamazdım, o da kendisine vakit ayıramıyorum diye şikâyetçi oluyordu zaman zaman. Ama aklım hep Yusuf'un okulundaydı.

Sık sık eşime telefon açıp gelişmeleri öğrenmeye çalışıyordum. Zira oğlum Yusuf ilk defa bu kadar uzak mesafede benden ayrı zaman geçiriyordu. Okulun ikinci günü oğlumla beraber gidip bütün gün okulda bekledim. Üçüncü gün de gittim öğlen saatlerinde geri geldim.

Akşama eve tek başına geldi. Ertesi sabah tek başına gidip gelir misin diye sorduğumda; "Anne sen merak etme, ben tek başıma giderim." dedi. O gün yalnız gönderdim ama yine de Serap Hanımı arayıp, Yusuf okula vardığında, telefonla haber vermesini rica ettim. O da sağ olsun ilgilendi.

Sabah okula varınca o arıyor, akşam eve gelince de ben Serap Hanımı arıyordum. İlk hafta bu şekilde geçti. Artık Yusuf kendi başına gidip gelebiliyordu. Okulda yemek çıktığı için aylık yemek kartı aldık. Yusuf yemeğini de orada yediğinden gözümüz arkada kalmıyordu.

Mehmet Bey, Serap Hanım ve Semra Hanım çocukla okulda ellerinden geldiğince ilgileniyordu. Bizim telaşımızı hafifletiyorlardı. Bu arada rehberliğe gidip, oğlumun durumunu anlatan raporu aldım.

Rehberimiz Yusuf'un kaynaştırmalı eğitime tabi olması gerektiğini, bu bağlamda soruların basite indirilip öyle sorulması için gerek okul müdürüne, gerekse öğretmenlere bilgi vermemi söyledi. Raporu okula getirip rehberin söylediği yönetmelikten bahsettim. Müdür Bey bu konuyu öğretmenlerle yapacağı toplantıda gündeme getirip bilgilendireceğini söyledi.

Müdür Beyin ciddiyetle oğlumuzun sorunuyla ilgilendiğini görmek bizi çok sevindirdi. Maalesef bu ilgiyi diğer okul yöneticilerinde göremediğimiz gibi sanki farklı lisanı konuşuyormuşuz gibi bir türlü derdimizi anlatamıyorduk. Bu yüzden se-

kiz yıllık eğitimde o kadar sıkıntı yaşadık ki! Hiç birini hatırlamak istemiyorduk.

Şimdi ise tam tersine bizi anlayan kendimizi anlatmamıza fırsat veren insanlar vardı. Sorun yaşayan bazı ailelerin, bu yönetmelikten haberlerinin olmayışı bu tip sorun yaşayan çocukları da aileleri de çıkmaza sokuyor. Bu konuda benim şansım rehberlikteki psikolog Nadire Hanım ile iyi bir iletişimim olması, ne istediğimi bilmem, karşılaşabileceğim sorunları önceden araştırıp hazırlıklı davranmam, bilgiye ve öğrenmeye açık olmam kendimi daha güvende hissettiriyordu.

TEDBİRLİ OLMALIYDIM

O hafta sonu Amerikalı bir profesör, eşiyle birlikte konuşmacı olarak katılmıştı. Benim aradığım konu değildi ama, tecrübe hâneme güzel bilgiler ekleniyordu.

Hazreti Mevlana'nın da dediği gibi; "Ne kadar bilirsen bil, söylediklerin karşındakinin anladığı kadardır!" İşte bu noktada şanslıydım, artık beni anlayan, dinleyen ve anlatmama fırsat veren insanlar vardı karşımda. Bu da oğlumun eğitiminde gelecek süreç için çok önemliydi. Bizim için şu an okulda sorun yok gibi görünse de bundan sonrası için tedbirli olmam gerekliydi. Çünkü oğlumdaki unutkanlığın devam ediyor oluşu, beni endişelendiriyordu.

Doktorumuz M. Beyi aradığımda, oğlumu bir meslek lisesine kayıt yaptırdığımızı, yalnız unutkanlığının devam ettiğini, bir de kullandığı sakinleştirici ilacından dolayı uyku yaptığını, bu şekilde okula gitse bile, başarılı olamayacağından endişe ettiğimi anlattım. Doktora bu ilacı kesmemizin doğru olup olmayacağını sorduğumda ilacı kesmemize karşı çıkmıştı.

Oysa oğlum ilacı kullandığında iştahı açılıyor, yemeği fazla yiyordu. Dolayısıyla fazla yemekten dolayı üzerinde uyuşukluk oluyordu ve fazla uyuyordu. Gün boyu okulunda da uyuşukluk hâli devam ediyordu. Kendi hâlinden şikâyet eden oğlum ilâcı almak istemiyordu.

Yusuf'un daha önce de ilâca karşı buna benzer tepkileri olmuştu. Doktorla görüştüğümüzde, ilacı kesmiş, ya da değiştirmişti. Doktor bey görev yaptığı hastaneden ayrılmış şu an kendine özel bir muayenehane açmıştı. Kendinden randevu istediğimde ise, ancak on beş gün sonraya gün verebileceğini, okul açıldığı için bunun bize yararının olmayacağını söylemişti. Daha önce bu doktorun, dört yıl boyunca çok yardımını ve desteğini görmüştük, o zamanlar, okul ve tedavi ümidimiz kesilirken, M... Beyin teşhisleri ile sekiz yıllık eğitimini sürdürmüştü oğlum.

Şimdi başka bir doktor ve daha kapsamlı bir hastahane bulmalıydım. Oğlumun unutkanlığının sebebini öğrenmeliydim. Bu güne kadar Yusuf'a hiç "emar" çekilmemişti. Götürdüğümüz doktorlar da, tavsiye etmemişti. Sadece E.K.G. çekilmişti. Yıllardır o da tekrar edilmemişti. Artık oğlumun tedavisinde bir kısır döngüye girdiğimizi hissediyordum. Bu şekilde bir yere varamazdık. Bunları düşünürken radyo dinliyordum.

Oturduğumuz semtte uluslararası bir sempozyumdan söz ediliyordu. Bu sempozyuma değişik ülkelerden doktorlar ve konuşmacılar katılıyormuş. Hemen o gün bu sempozyumu dinlemeye gittim. Amacım belki bir doktorla tanışırım ve bilgi alırım diye düşünmüştüm. Sempozyumun son günü olduğu için bu amacıma ulaşamamıştım. Ama orada bulunmak değişik ülke insanlarını görmek değişik dilde, dinde, insanları dinlemekten onur duydum. Çok mutlu oldum.

Onlar akademik dilden konuşmalarına rağmen ben bu sempozyumu dinlemekten çok mutlu oldum ve faydalandım. Buradan çıkışta bir genç kızla tanıştım. Bana bir kültür merkezinin telefonunu ve adresini verdi. Bu merkezde hafta sonları doktorlar seminerler veriyorlarmış. Ben hemen o hafta sonu bu kültür merkezine gittim. Burası sadece hanımların gittiği, hoş bir ortamdı. Burada kitap satılıyor, isterseniz kitap kiralayabiliyorsunuz. Sanki çiçek bahçesine düşmüştüm. Hafta sonları seminerlerine, yazarlar ve doktorlar katılıyormuş. Buraya gelen hanımları bilgilendiriyorlar.

O hafta sonu Amerikalı bir profesör, eşiyle birlikte konuşmacı olarak katılmıştı. Benim aradığım konu değildi ama tecrübe hâneme güzel bilgiler ekleniyordu. Benim için biraz uzaktı bu merkezin olduğu semt ama olsun insan isteyince uzaklar yakın oluyor. Televizyon karşısında zaman harcayana kadar buraya gelinebilirdi. Hem bu gibi yerlerde insanın ufku açılıyor.

Bu tür toplantılarda insanın tanıdığı ve tanımadığı birçok yazarın kitaplarını görünce farklı bir duyguya kapılıyor. Tıpkı aç bir insanın çeşitli yemeklerle donatılmış bir sofraya oturması ve hangi yemekten yiyeceğini şaşırması gibi bir şey. İşte ben o duyguyu yaşadım burada. O kitapların hepsini incelemek istiyordum. Ama ne yazık ki bir tane kitap alabilmiştim, bir tane de kiralamıştım. Nasıl mutlu olduğumu anlatamam. Oradaki görevlilere, oğlumun sorunundan bahsettim, iyi bir doktor araştırdığımı, buraya hangi doktorların geldiğini, bunların arasında psikolog var mı, diye sorduğumda daha önce buraya konuşmacı olarak katılan bir doktorun adını verdiler. Çalıştığı hastanenin telefonunu aldım. Bu doktor konunun uz-

manı olan bir profesördü, en son teknolojiyle donatılmış bir hastahane ortamında görev yapıyordu.

Eşimle bu konuyu ilk paylaştığımda, bana karşı çıktı. Zira biz bu hastahanenin masrafını karşılayamayız diyordu. Ben-se her şeye rağmen şansımı denemek istiyordum. Hastaha-neyi telefonla arayıp, oğlumun sorununu anlattım. Şayet bu hastaneye oğlumu götürürsek, bize ne kadara mal olacağını sorduğumda, tam bir hayal kırıklığına uğradım. Benim tahmi-nimden de çok pahalıydı. Maalesef bizim bunu karşılamamız imkânsızdı. Bu hastahaneye gitmekten vazgeçtik

Bizim saygı duyduğumuz Hacı Ömer amca, hastahane konusunda bize yardımcı olabileceğini söyledi. İyi bir hasta-hanenin sahibini tanıdığını, biraz indirim yaparsa oğluma bu-rada gereken tetkikleri yaptırabileceğimizi söylemesi beni ra-hatlatmıştı. Sonunda tam istediğim şekilde oğlumu kontrol et-tirip, kafamdaki olumsuz sorulara cevap alabilecektim. He-men bu hastaneden randevu alıp, Ömer Amcayla birlikte oğ-lumu götürdük. Nöroloji uzmanı, oğlumu muayene etti ve emar çekilmesini istedi. Oğlum, uzun süredir ilaç kullanıyor-du. Bu sebeple herhangi bir hasar oluşturmuş olabilir miydi? Biz çok endişeliydik. Emar ve E.K.G. sonuçlarında herhangi bir olumsuzluk yoktu.

En İyi Terapi
Toplum Terapisi

Yusuf'un sürekli kullandığı Tegretol ilacına devam edecektik. Bir de yan etkisi az olan bir ilâç ekledi. Bu ilâç kendini iyi hissetmesi ve heyecanını yatıştırması içindi. Biz de ilâcı kullanırken oğlumuza ilâcın zihnini açacağını, derslerinde daha çok başarılı olacağını motive ettik. Bu ilâçtan, bir kutu içtikten sonra tekrar almadık. Çünkü oğlumda okula başlayalı öyle güzel gelişmeler oldu ki biz bile hayret ediyorduk. Samimi olarak şunu belirtmeliyim ki, en iyi ve verimli tedavi toplum terapisi, bir de yaşıtlarının yanında ve ortamındaki terapi. Biz aile olarak bunu yaşadık. Yaşayarak öğrendiğimiz bir tecrübe de, sizin paranızın, konumunuzun, nüfuzunuzun yapamayacağı tek çözüm toplum terapisi.

Çocuklarımızdaki olağanüstü gelişmeyi görmek bu şekilde mümkün olacaktı. Ancak anne babalara sabırla bu alt yapıyı oluşturmak ve onlara güven ortamı sağlamak düşüyor. Aslında normal şartlarda da, bu olay böyledir. Yabancı bir yazar, şöyle sesleniyordu anne babalara: "Çocuğunuza iyilik yapın fakat o bilmesin, zemini hazırlayın o başarılı olsun, fakat kendi çabasıyla zannetsin ve böylece kendine güveni gelsin. Siz de onunla beraber mutlu olun."

Dikene Değil Güle Kilitlenmek

Oğlum özelikle ergenlik dönemine girdiği için olsa gerek, dışarıda ne kadar saygılı ise, evde dışarıdakinin tam aksi davranıyordu. Özellikle bana karşı aşırı bir çatışma içinde, bu davranışları beni üzüyordu. Oğlumun yaptığı hoş olmayan davranışları karşısında, tıkandığımı hissediyordum. Oğluma ulaşabilmek için, bir uzmandan yardım almam gerekiyordu.

Daha sonra bu hastahaneye ekonomik olarak bütçemizi aştığı için devam edemedik. Fakat aldığımız bilgiler sayesinde uzun süre içim rahat olacaktı. Ben her zamanki gibi olumsuzluklara takılıp kalmak istemediğimden, dikenlere kilitlenmek yerine, güle kilitlenin, o zaman hayatın dikenlerini daha az hissedersiniz." diyen yazarın sözüne katılıp, oğlum hakkında kendi çapımda araştırma yapmaya devam ediyordum.

Oğlum ergenlik dönemine girdiği için olsa gerek, dışarıda ne kadar saygılı ise, evde dışarıdakinin tam aksi davranı-

yordu. Özellikle bana karşı aşırı bir çatışma içindeydi ve bu davranışları beni üzüyordu. Oğlumun yaptığı hoş olmayan davranışları karşısında tıkandığımı hissediyordum. Oğluma ulaşabilmek için bir uzmandan yardım almam gerekiyordu.

Buna Para mı Yeter?

Son gittiğimiz nöroloji uzmanı doktor; bize sosyal danışmanlık merkezinden yardım almamızı önermişti. Bizi yönlendirdiği danışmanlık merkezini telefonla arayıp, randevu aldım. Özelikle bu testlerin bize ne kadara mal olacağını sordum. Ücreti fazla bulduğum için pazarlık yapmıştım, çocuğu tekrar getirdiğimde her saatin ayrı bir ücrete tabi olduğunu söylediler. Halbuki daha önce de bu testler üç ayrı saatte değil iki buçuk saatte bitirilmişti. Bir test için de bir defalık ücret ödemiştik.

Daha sonraki seanslara gitmedik, çünkü bize dürüst davranmamışlardı. Bu kadar sağlık skandalı yaşanan ülkemizde, biz de zaman zaman nasibimize düşeni yaşıyorduk. Kendi kendime; bize de sağlıklı bilgi verecek biri yok mu diye düşünürken rehberlik merkezindeki Nadire Hanımı hatırlayıp, ondan bu konularda bilgi alabileceğimi düşündüm. Danışmanlık hizmeti almamız çok gerekli miydi?

Arada Ne Fark Var?

Nadire Hanımla görüşmeye gittiğimde oğlumun son tetkiklerini de incelemesi için götürmüştüm. Oranın müdürü özel hastanenin yazısını elimdeki poşetin üstünde gördüğünde bana alaylı bir tavırla dönerek, "Nasıl, para verdiklerinizle Nadire Hanım arasında fark var mı?" diye sormuştu.

Nadire Hanım farklı bir insandı. Mesleğiyle kişiliği bütünleşmiş, insan gibi insan olduğu için ondan tıkandığımda yardım istemeye gidiyordum. Pozitif bir kişiliği olduğu için etrafına ışık saçıyordu. Ne zaman görüşme talep ettiysem geri çevirmemişti.

Oğlumun ergenlik çağı sorunları, bir de özel durumu birleşince anne oğul çatışmalarına sebep oluyordu.

Nadire Hanım'dan bu konular hakkında bilgi almak istediğimi belirtmiştim. O da siz bu güne kadar birçok sorunu aştınız, bunu da aşabilirsiniz, yapacağınız şey ergenlik sorunları hakkında birkaç kitap okumanızdır. Çocuğunuzu o zaman daha iyi tanıyacaksınız ve bu sorunları daha kolay aşacaksınız. Her annenin yaşadığı bir süreç olduğunu belirtmesi beni rahatlattı.

"Ritalin, Çözüm Değil"

Nadire Hanım'ın beni anlayan ve yol gösteren birkaç samimi sözü ona olan güven duygumu tazeledi. O günlerde; 'TÜYAP' kitap fuarı açılmıştı, bu benim için fırsattı. Hemen bu fuara gidip ergenlik sorunlarıyla ilgili, "Hayatımdan Çık Git", ile "Anneler ve Oğulları" adlı kitapları satın aldım. Eşim de "Ritalin Çözüm Değil" adında bir kitap almıştı, yazarı yabancıydı ve bu tip sorunlu çocukları terapi uygulayarak tedavi eden bir uzmandı. Ritalin adlı ilacı bizim oğlumuz Yusuf'ta belirli aralıklarla kullanmış olduğu için ilaç hakkındaki bilgiler bizi meraklandırıyordu.

Kitabı okudukça endişelenmemek elde değildi. Yazarın iddiası; "Bu ilacı kullanan çocuklar, ileride uyuşturucu bağımlısı olarak karşımıza çıkabilir." diyordu. İlacın sakıncalarını geç de olsa öğrenmiş olduk. Bizim tek tesellimiz, oğlumuz iki yıl belirli aralıklarla kullanmıştı bu ilacı. Yazar, anne ve babalara, Ritalin adlı ilacı kullanmadan da bazı programlar uygulayarak çocukların dikkatini çekebiliriz diyerek, bazı tavsiyelerde bulunuyordu.

Rehberimiz Nadire Hanım'ın yanına uğradığım bir gün bana çekmecesinden "Ritalin" hakkında bilgi veren bir dosya çıkardı. Bana daha önce okuduğum kitaptan bazı yerlerini

okuyunca, kitabı alıp okuduğumu söyledim. Nadire Hanım, sizi tebrik ediyorum bu konularda gündemi bizden bir adım ileride takip ediyorsunuz. Çocuğunuz hakkındaki bilgileri kaçırmadan takip edişiniz çok güzel dedi.

Böyle olması gayet normaldi. Çünkü ailem benim için çok önemliydi. Eşimin işi vardiyalı olduğundan, her zaman çocukların derslerine yardımcı olamıyordu. Oğlum Yusuf, babasının işte olduğu bir akşam, İngilizceden yazılı olacağını söylediğinde, bu derse ben yardımcı olamamıştım. Oysa yazılı olacağı, bir hafta önceden ona söylenmesine rağmen çalışmamış ve zamanının büyük bölümünü televizyon karşısında geçirmişti. Ders çalış diye uyardığımda okulda arkadaşlarından öğrendiği hoş olmayan sözlerle cevap vererek geçiştiriyordu.

İkna Edemiyorum

Babası işe gitmeden teknik resim dersine yardımcı olduğu halde, İngilizce ödevi olduğunu söylememiş, babası evden çıkınca imtihan stresine girmişti ve bana "kalk bana yardım et."dedi. Bu konuda yardımcı olamayacağımı söyleyince de, "Sen nasıl annesin, benim başarılı olmamı istemiyor musun? Zayıf almamı mı istiyorsun?" gibi sitemlerle duygu sömürüsü yapıyordu. Benimse elimden bir şey gelmiyordu. Oğlum sen başarsan da başarmasan da seni seviyoruz, bizim için sen önemlisin, dedimse de nafile. Bir şeye takıldı mı uzun süre bizim söylediklerimizi duymuyor, yaklaşık bir saat sonra sakince anlatırsak, "Ben sizi üzmek istememiştim anlayamadım." deyip özür diliyordu.

Duâ'nın Gücü

O akşam ben onu ikna edemeden uyudu. Sabah kalkınca yine aynı konu, gergindi, ne söylesem ikna olmuyordu.

Ben de manevi yönden rahatlatayım diye düşündüm. "Sana dua edeceğim başarılı olacaksın, meraklanma." diye sakinleşmesi için motive ettim. Bir dergide okumuştum. Kalp rahatsızlığı olan kişiler üzerinde kendisi için dua edilenle edilmeyen arasında bir araştırma yapılmış. Kendisi için dua edildiğinden haberi olan hasta daha çabuk iyileşmiş. Duadan habersiz hastaların tedavisi ise daha uzun sürmüş.

Ben de bu haberden hareket ederek, sınavı başaramazsa bile, gün boyu kendini rahat hissetmesi ve mutlu olması için bu yola başvurmuştum. Bu arada küçük oğlumun Türkçe dersinden yazılısı varmış. Bu gün Yusuf'la ilgilenirken, Furkan'ı ihmal ettiğimizi fark ettim. İşin kötü tarafı oğlumun, bunun farkında oluşuydu.

Sabah Yusuf'u okula gönderdikten sonra, kitap okurken uyuyakalmışım. Furkan uyanmış ve yanıma gelmişti. Bana; 'anne sen yoksun diye çok korktum' diyerek öyle bir sıkı sarılmıştı ki, onun bu pozitif enerjisi bana gün boyu yetmişti. Benimle okula gitmek istedi. Zaten günümü onun için planlamıştım. Onun isteğiyle mutlu adımlarla, hoş sohbetle, oğluma birazcık nasihatle, kendine güvenmesini bunu gerçekleştirirse başarılı olabileceğini öğütleyerek, okula doğru yürüdük.

Bazen, ağabeyinin yersiz çıkışları, kardeşine bir şey anlatırken müdahale edişi, bizim uyarımızı dikkate almayışı, kardeşine bir şeyler anlatma fırsatımızı engelliyordu. Furkan da kendini ifade edemiyordu. Büyüyüp farkı anlayana kadar sabırlı olmamız gerekiyordu. Artık Furkan ağabeyine gösterilen toleransı da kıskanıyordu.

ZORU BAŞARMANIN HİKÂYESİ

Yazarına bu hikâyeyi kitabıma koyabilir miyim, diye sorduğum zaman, bana, peki sen kendinde o inciyi görebiliyor musun, diye sormuştu. Evet dedim, çünkü benim incim evlâdımdı. Onun için çok fedakârlık yapıyor, çok sancılar çekiyordum. Onu topluma kazandırmak, kendi ayaklarının üstünde durabilecek hale getirmek için, her umutsuzluğa düşmem, bir istiridye sancısıydı benim için.

Yusuf kardeşine cevap hakkı tanımıyordu. Genelde bu çıkışlar, baba evde yokken tezahür ediyordu. Çünkü Yusuf disiplin olmayınca daha zor söz dinliyordu. Baba evde olunca ondan biraz çekindiği için kendini söylenenleri anlamak için zorluyordu ve biz bir şekilde ona ulaşabiliyorduk. Baba olmayınca hep taviz vermek zorunda kalıyorduk, o zaman anlamak yerine bağırmayı yeğliyordu. Sonuçta hayat bizim için kolay olmayacaktı ve biz bu hayatı yaşanılır hale getir-

mek için içimizdeki incileri ve güzellikleri fark ederek kendi çabamızla yaşanılır hale getirmemiz gerekiyordu. Bununla ilgili size bir hikâye anlatacağım, işte bizim gibiler için yazılmış zoru başaranların hikâyesi:

Yazarına bu hikâyeyi kitabıma koyabilir miyim, diye sorduğum zaman, bana, peki sen kendinde o inciyi görebiliyor musun? diye sormuştu. 'Evet' dedim, çünkü benim incim evlâdımdı. Onun için çok fedakârlık yapıyor, çok sancılar çekiyordum. Onu topluma kazandırmak, kendi ayaklarının üstünde durabilecek hale getirmek için, her umutsuzluğa düşmem bir istiridye sancısıydı benim için. Sizinle bu sebeple hikâyeyi paylaşmak istedim. İnanıyorum ki sizler de kendi içinizdeki inciyi keşfedersiniz.

Bir İstiridye Masalı

Küçük bir istiridye yıllar boyu denizlerde dolaşmış durmuş. Balıklarla, bitkilerle ilgilenmiş. Kendisiyle ilgilenilmesini çok istiyormuş. Kimse onunla ilgilenmiyormuş. Onun gibi binlercesi var diyorlarmış. Hiçbir özelliği olmayan istiridye işte diye, burun kıvırıp yanından geçiyorlarmış.

Günlerden bir gün, şöyle papatya gibi açılmış yüzerken, bir minicik kum tanesi kaçmış karnına. Önceleri aldırmamış "O küçümen şey bana ne yapabilir ki!" diye düşünmüş, fakat zamanla karnı ağrımaya başlamış. O zaman anlamış kum tanesini küçümsemeyle ne kadar hata ettiğini. Anlamaya anlamış ama iş işten geçmiş. Çok uğraşmasına rağmen, minik kum tanesinden kurtulamamış, o zaman ben de onunla birlikte yaşamayı öğrenirim diye geçirmiş içinden. Artık o benim

bir parçam demiş. Ne hayata küsmüş ne gelecekten korkmuş ne de umudunu yitirmiş. Sadece sabırla ve özenle beklemiş.

Gel zaman git zaman, istiridyeciğin ağrıları artmış, bazen dayanılmaz derecede ağrısı oluyormuş ve gözyaşlarını tutamıyormuş. Sonunda istiridye dünyasının en meşhur doktoruna gitmeye karar vermiş. Doktor istiridyeciği bir muayeneden geçirdikten sonra, bilgiç bilgiç başını sallayarak gülümsemiş. İçinde bir inci oluşuyor demiş. Kötü bir şey mi? diye sormuş istiridyecik üzgün bir sesle. Aksine çok iyi bir şey demiş doktor, inci çok değerli bir maddedir, onun sayesinde sıradan bir kabuk olmaktan kurtuldun, artık sen de çok değerlisin.

İstiridyecik duyduklarına çok sevinmiş. Haftalardır ilk defa kendini mutlu hissetmiş. Evine dönmüş, içeri girer girmez kapısı çalınmış, bakmış karşısında iri bir istiridye, sana dokunabilir miyim kardeş diye, ricada bulunmuş. Şimdiye kadar inci taşıyan bir istiridyeye hiç dokunmadım da. İstiridyeciğin koltukları kabarmış, tabi dokunabilirsin, demiş. Konuk istiridye karnına dokunmuş ve çok mutlu olmuş. Keşke benim karnımda da bir inci olsa, diye yakınmış.

Ardından yaşlı bir istiridye gelmiş. Bir zamanlar karnında kocaman bir inci taşıdığını ve insanların gelip onu avladığını, karnındaki inciyi çaldıklarını ve tekrar denize bıraktıklarını söylemiş. Yeni hayatına alışana kadar çok çile çektiğini anlattıktan sonra, kendine dikkat et, sakın incini kaptırma diye tembih etmiş ve çekip gitmiş.

Sonra çeşit çeşit balıklar, denizanaları gelmişler, incisini kutlamışlar. Hatta içinde taşıdığı değerli inci şerefine kutlama partisi vermeyi bile teklif etmişler ama istiridyecik olayın çok abartıldığını düşündüğünden kabul etmemiş.

Sonuç olarak istiridyenin içindeki dayanılması zor olan acı, emeği, çabası, sabrı ve umuduyla bir tabiat harikasına dönüşmüştü. Biz de önce bizi rahatsız eden değiştiremediğimiz bazı gerçeklerden, farklılıklardan sabır ve tevekkülle harikalar meydana getirebiliriz. Bunun için kendimize sormamız gereken soru şu:

"Sabır sınırlarını ne kadar zorlayabiliyoruz? Ne kadar fedakârız? Şunu unutmamak gerekir ki istiridyenin başına gelen sıkıntılar sizin de başınıza gelebilir. Unutmayın incisi olanlar sancılı olur. Ne biliyorsunuz belki de bu gün bize acı veren sancılar; dualarımız, sabrımız ve tevekkülümüzle gelecekte büyük toplumsal bir incinin oluşmasına zemin hazırlamaktadır.

Aslında bizim sıkıntılarımız, 'zahmet'in adına 'rahmet' diyebildiğimizde bitecektir. Buna tüm kalbimle inanıyorum.

"Kayayı Delen Suyun Gücü Değil, Damlaların Israrıdır."

Öğretmeni de yazılı kâğıdına ilk bakışta inanamamış öğretmenler odasında diğer öğretmenlere göstermiş, öğretmeni Yusuf'un sınıf genelinden iyi bir başarı gösterdiğini, böyle bir şeyi Yusuf'tan beklemediğini ekliyordu.

Zaman zaman tıkandığımı hissediyorum. Bu hikâyeyi sizinle bu sebepten paylaşmak istedim. Çünkü benim mücadelemi bu hikâyecik özetliyordu. Ben de bu istiridye gibi farkında olmadan bir tünele girmiştim. Çaresizlik içinde tünelden nasıl çıkacağını bilemeyen bir anneydim sanki. Bu tünelde yaşama şartlarına sabırla katlanan, gün geçtikçe bir ışık huzmesi fark eden ve tünelin sonuna varmadan, mutlu olmayı kısmen başarmış bir anne. Asıl maksadım, benimle aynı kaderi paylaşan aynı sancıyla kıvranan annelerle hasbihal etmektir.

Nedense insanlar hep gözle görünene önem veriyorlardı. Çevremdeki birçok insanın çocuğu, gayet sağlıklı, derslerini

kavrayabilen, basit yönlendirmelerle başarısını artırabilen bir yapıya sahip. O çocukların anneleri benim çocuğumun eğitimine gösterdiğim çabanın çeyreğini bile göstermedikleri halde başarılarından dolayı çocuklarını tebrik ediyorlar. Tebriği alan o anneler de ne yazık ki çocuklarını benim çocuğumla kıyaslayarak yanımda cahilce kendi başarılarıymış gibi abartarak anlatıp duruyorlardı. Onları tebrik edenlerin hiçbiri aynı ortamda olmamıza rağmen, bana, sen de bu kadar uğraşıyorsun mücadele ediyorsun, öyle ya da böyle, şu kadar yol kat ettin. Seni de tebrik ederiz demeyi esirgediler.

Gerçi en güzel takdir, her hâlimizden haberi olan Mevlâ'dandır. Bu takdiri hiçbir şeye değişmem. Yine de insan en ufak bir sevincini çevresiyle paylaşmaktan mutluluk duyuyor.

Bugün Yusuf için bir ilk olmuştu aynı zamanda bizim için de tabii. Oğlumun bunca yıl eğitim süresince kendi çabasıyla matematikten iyi bir sınav geçirmiş. Henüz sonucu belli değil di ama oğlum mutlu bir edayla eve gelmişti. Anne ben başardım yazılım çok iyi geçti, iyi bir not alacağım, diye sevinçten adeta haykırıyordu. Hemen oğlumu öptüm, tebrik ettim, bizim için bu ilk başarı heyecanıydı. Aynı zamanda on altı yıllık hayalimiz gerçekleşmişti. Oğlum kelimelere dökemediğim bir zoru başarmıştı. Yine de inanması güç fakat bize mutluluk veren yazılının ayrıntılarını öğrenmek için, matematik öğretmenini aradım.

Öğretmeni de yazılı kâğıdına ilk bakışta inanamamış öğretmenler odasında diğer öğretmenlere göstermiş, öğretmeni Yusuf'un sınıf genelinden iyi bir başarı gösterdiğini, böyle bir şeyi Yusuf'tan beklemediğini ekliyordu. Hemen eşimi aradım, eşim işte idi. O da duymalıydı bu mutlu haberi. Çünkü eşimin bu haberi duymaya ihtiyacı vardı. Oğlumuz okulda

anlatılan konuları dikkati dağınık olduğu için tam kavrayamıyor ya da unutuyordu.

Babası Yusuf'a, okulda anlatılan konuları önce kendi çalışıyor, öğreniyor, sonra anlatıyordu. Bu şekilde oğlumuzun başarması için elimizden geleni yapmaya çalışıyorduk. Bütün hayalim gerçek olmuştu, yıllardır bunu yeni oğlumuzun başarmasını bekliyorduk. Oğlunuz başaramaz diyenlere haykırmak istiyordum. İşte benim yavrum da başardı, balkona çıkıp bağırmak istedim. Mevlâ'm, bize bu mutluluğu verdi. O'na sonsuz hamd ü senalar olsun. Eşim oğluma telefonda, tekrar tekrar soruyordu hangi sorular çıktı diye. Nasıl cevapladın diyor inanamıyordu. Evet ne kadar da doğru söylenmiş: "Kovayı delen suy gücü değil, damlaların ısrarıdır.

İlk Kutlanan Doğum Günüm

Eşimin doğum günü değil, büyük oğlumun geçti, küçük oğlumun doğum gününe daha vardı. Anneler günü değildi, peki niçindi bu hazırlık, o an kendi kendime düşündüm, kendimden başka herkesi düşünüyorum galiba. Bu gün benim doğum günümdü, otuz beş yaşıma basıyordum.

Bir akşam eşim çocukları alıp markete götürdü. Özellikle beni götürmek istemediklerini, ilerleyen vakitte anahtar sesiyle ayağa kalktığımda anladım. Kapıyı açtığımda herkesin elinde bir hediye paketi olduğunu gördüm. Onlar beni evde görünce şaşırmışlardı. Yusuf bana, anne çabuk içeri gir, sana bir sürprizimiz var dedi. Beni salona gönderdi, anlaşılan benim bilmemi istemedikleri bir plânları vardı. Bozuntuya vermeden içeri girdim ama düşünmeden edemedim. Neydi bunların telâşı. Eşimin doğum günü değil, büyük oğlumun geçti, küçük oğlumun doğum gününe daha vardı. Anneler günü değildi, peki niçindi bu hazırlık, o an kendi kendime düşündüm, kendimden başka herkesi düşünüyorum galiba. Bu gün benim doğum günümdü,

otuz beş yaşıma basıyordum. İlk defa doğum günüm kutlanıyordu. En önemlisi benim dışımda birileri benim için bir şeyler hazırlıyordu. Bu güne kadar ben ailemde hiçkimsenin özel günlerini unutmaz, mutlaka onlara bir şeyler alırdım. Geç de olsa sıra bana gelmişti, ektiklerimi biçmeye başlıyordum.

Bu güne kadar özel günlerim hep hüzünlü geçmişti. Özellikle de "Anneler Günü..." Oğlum, böyle günlerin farkında olmadığından, hep yeğenlerim benim anneler günümü yanıma gelerek telafi etmeye çalışırlardı.

Biraz sonra birinin elinde kamera, birinin elinde hediyeler salona girdiler. Onların bu haline çok güldüm, duygulandım. Çünkü ilk defa benim için böyle şeyler hazırlıyorlardı. Canlarım kapıyı açtıklarında beni evde görünce nasıl da bozulmuşlardı. Çünkü ben onlara komşuya gideceğimi söylemiştim, yüzlerinin ifadeleri hiç gözümün önünden gitmiyor.

Bu yılın benim için ayrı bir önemi daha vardı, hem eşimin ailesi hem de benim ailem bizim yıllardır süren bu mücadelemizi fark etmişlerdi. Evet, benim için çok önemli bir yıl oluyordu bu yıl.

Bu gün Yusuf akşam eve geldiğinde tarih dersinden sınavı olacağını ve çok çalışması gerektiğini söyledi. Ben de oğlum kendini fazla yormadan, derslerine çalış. Yazılıda ne kadar cevaplayabilirsen biz sonuca razıyız, senin canın sağ olsun dedim. Oğlumu özellikle dersler konusunda zorlayamıyoruz. Çünkü biraz ısrar edince kendini kötü hissediyordu. Ben dersini bırakıp yatmasını söyledim. Canını sıkmamasını söylediğim halde çok zor uyudu. Yavrucuğum azimle zoru başarmak istiyordu. Geçen yıl okula veremeyişimiz onu çok yaralamış olmalı ki başarmak için özel çaba sarf ediyordu. İlköğretimi temel bilgiden yetersiz bir şekilde tamamlamış olu-

şu, bunun sonucu öğretmenlerinin lisede zorlanacağını düşünerek okula vermeyin demeleri ve uygun okulu bulamayıp da onu okula veremeyişimizden dolayı çok etkilenmişti.

Oysa biz bunun eksikliğini hissetmeyeceğini düşünmüştük. Çünkü okul sorumluluğu hiç taşımamıştı, bu güne kadar. Bir yıllık kaybı ve o yıl içinde okula giden arkadaşlarının "Yusuf sen okula gitmiyor musun?" soruları ondaki eksikliği ortaya çıkarmış ve bu duyguyu içine sindirememişti ki, okulu bu kadar önemsiyordu. Etkilerini üzerinden atmak hatta silmek için kendini zorluyordu. Bu yıl teşekkürü dahi kabul etmiyor, takdir almayı hedefliyordu. Bu hedefin kendisine ağır geleceğini düşündüğümüzden dolayı, oğlum biz seni takdir alsan da almasan da çok seviyoruz. Bizim için sen önemlisin dediysek de o farklı olmadığını ispat etmek için olağanüstü çaba sarf ediyordu. Bunun için de bizden yardım istiyordu.

Oğlum stresli gecenin ertesi günü tarih dersinden yazılı olmuştu. Ancak öğretmeni yazılı kâğıdını iptal ettiğini söylemiş. Zaten evham yapan, Yusuf telâşlı bir şekilde eve geldi ne olduğunu tam anlayamadığı için bana da anlatamıyordu. Sadece yazılı kâğıdım iptal oldu deyip üzülüyordu. Halbuki Yusuf'un bilmediği birşey vardı. Öğretmeni onun sınav kağıdının çok yetersiz görünce iptal etmiş, soruları biraz daha hafifletip onu sınıftan ayrı yeniden imtihan etmeyi düşünüyordu.

Öğretmene ilgisinden dolayı teşekkür ettim. Yusuf hakkında biraz daha bilgi verdim. Çocuğun başarmak için nasıl çaba harcadığını ve strese girdiğini anlattım. Ben bunları anlatırken öğretmenler odasında iki öğretmen daha vardı. Tarih hocası derse gidince diğer öğretmenler "Bütün bunları anlatmak için okula kadar gelmene gerek yoktu, telefonla da anla-

tabilirdin." dediler. Ben de telefonla bilgi alırdım ancak ilgi alamazdım, yüz yüze konuşmanın beni rahatlattığını çocuğumla ayrıca ben yakından ilgilenmez önemsemezsem, başkasının benim çocuğumla, hiç ilgilenmeyeceğini söyledim. Düşünün; oğlum birazdan teneffüse çıkınca beni okulda görecek. İlgilendiğimi görünce, hem kendini güvende hissedecek hem de en önemlisi bana güveni artacak. Oğlum benden yardım istiyordu. Böylece ona yalnızlık hissettirmemiş olurum. Okula gelme zahmetine katlanmaya sizce değmez mi, deyince oradaki öğretmen, sizi takdir ediyorum, doğru söylüyorsunuz dedi. Sizin oğlunuzla, bu kadar yakın alakadar olmanızdan dolayı, müdür bey öğretmenler toplantısında özellikle Yusuf'un durumuna değinerek, raporlu olduğunu bu sebeple soruları basite indirerek, sorulması gerektiğini söylemişlerdi, dedi.

Bu Yönetmelik Onun İçin de Uygulansın!

Orada bulunan öğretmenler, bir başka sınıfta bunun gibi bir öğrencinin daha olduğunu ve onun da, bu yönetmeliğe tabi tutulması gerektiğini söylüyorlardı. Müdür bey de böyle bir durumda öğrenci olsa, ailesi mutlaka bildirirdi benim haberim olurdu demiş. Anlattıkları kadarıyla çocuk hiç sosyalleşememiş, içine kapalı, kendini ifade edemeyen, Yusuf gibi algılamada da problemi olan bu çocuk, geçen yıl sınıfta kalmış, bu sene de kalırsa sertifika alıp okul hayatı bitecek. Öğrenim hakkı da yok olacakmış.

Esas acı olanı ailesi bu konuda ne yardım talep etmiş ne de yardım almış. Belki de ne yapacağını bilmeyen bir ailesi vardı. Öğretmenler, Yusuf'un şanslı olduğunu, bu ilgimden dolayı tebrik ettiklerini söylediler. Tabi benim hakkımdaki bu olumlu sözler beni mutlu etmişti, ama diğer çocuğun durumu da, beni üzmüştü. Çünkü bu çocuk, benim oğlumla aynı oyunu oynayan ayrı bir figürandı. Bu konuyu çok düşündüm, sonra aklıma şöyle bir çözüm geldi. Bu durumda olan ailelere

ulaşmak için, okulda gönüllü bir ekip kurup onlara rehberlik ederek bu çocukları topluma kazandırılabilir ve daha sağlıklı bir eğitimle, kendileri ve toplumla barışık birey olmalarını sağlayabilirdik. Ama bunu tek başıma yapamazdım. Çünkü sağlık bakımından pek iyi değildim. Yıllardır koşuşturmaktan, sinirlerim zayıflamıştı. Bir de özellikle bu konularda hassastım ve böyle durumlar beni fazlasıyla etkiliyordu.

Amacım; okul idaresiyle görüşerek okul aile birliğinde görev almaktı. Bu sayede, çocuklarında problem yaşayan ailelerle iş birliği yaparak, tecrübelerimi onlarla paylaşmak, onları en azından yardım alabilecekleri yerlere yönlendirmek, çocuklarını daha yakından takip etmelerini sağlamak ve onların durumlarına daha bilimsel yaklaşmalarını temin edebilmekti.

Kendimce bir çözüm bulmuştum. Önce eşime bahsettim, uygun buldu. Ama kendimi fazla kaptırmamamı söyledi. Daha sonra okula gittiğim bir gün, müdür beye bu düşüncemden bahsettim, olumlu buldu. Bu tip sıkıntıları olan çok sayıda çocuk olduğunu söyledi. Elinden geldiğince yardımcı olacağını belirtti. İçim rahat bir şekilde okuldan ayrıldım. Daha sonra bu projem bazı olumsuzluklar neticesinde tereddütler yaşadığım için düşünceden ileri gitmedi.

Birkaç gün önce, eşimim akrabalarından yüz on dört yaşında bir nineyi ziyarete gittik, bu yaşına rağmen mükemmel bir hafızası vardı. Eşimin babaannesi rahmetli olduğunda, oğlumuz Yusuf üç yaşındaydı. Ziyaretine gittiğimiz nine, babaannenin cenazesine gelmiş. Orada oğlumuzun yaptığı aşırı yaramazlıkları ile hafızasına kazınmış olmalı ki, bizim oğlumuz olduğunu bilmediğinden yıllar önce, cenazede gördüğü çocuğun kime ait olduğunu, akıbetinin ne olduğunu soruyordu.

Merakla ekliyordu, "Allah, o çocuğun annesine kolaylık versin. Neydi öyle o, hiç unutamıyorum!" dedi.

Bizim Yusuf'u tarif ediyordu. Aradan on iki yıl geçmiş, Yusuf büyümüş ve değişmişti, nineye o bahsettiğin şu karşında duran oğlumuz Yusuf'tu, deyince dikkatlice çocuğa bakıp "Hatırladım o sensin, ne eziyetti oğlum o yaptıkların." diye takıldı. Oğlumuzu doktorlara götürdüğümüzü anlattık. Şimdi iyiye gittiğini söyleyince sevindi nine.

Her zaman söylerim, benim oğlum bir yönüyle çok ama çok özel bir çiçek, yalnız şimdi dikenli olmaya başladı. On altı yaşındaydı. Ergenlik dönemini yaşıyordu. Bunlar, kendi sorunlarıyla da karışınca, problem kördüğüm hâline geliyordu. Bu düğümü, hayatın tadını, kükreyerek, bağırarak, kendini ispat etmekle çözmeye çalışıyordu. Babasının gömleklerini ceketlerini üzerinde deniyor böylece büyüdüğüne inanıyordu. Bu da onun için bir geçiş dönemi idi.

Yusuf'un Merhameti

Oysa gözüne acımadan vuran o çocuk, vurduğuna pişman bile değildi. Oğlum o karmaşık dünyasında yediği yumruğu hazmedememesine rağmen, arkadaşını, düşünüyordu. Karşısındaki, sözde sağlıklı genç bunun farkında bile değildi.

Bugün oğlum eve, ilk defa, elmacık kemiği şişmiş ve morarmış vaziyette geldi. O kadar etkilenmişti ki bu durumdan, kendisine kapıyı açtığımda içeri girerken selam veren oğlum, daha selam vermeden sordu: "Anne ergenlik döneminde senin de böyle sivilcen çıkmış mıydı?". Oğlum içeri gir sonra konuşalım dedimse de nafile. Hayır şimdi söyle dedi. Anladım ki, bu şişlik sivilce olmadığı gibi, Yusuf'un sakladığı, daha doğrusu saklamaya çalıştığı bir problemi vardı. Yüzüne bakınca, anlamak zor değildi. Yavrum, benim böyle bir sorunum olmadı, ama seninki de sivilceye benzemiyor dedim. Anladı ki inandırıcı olamadı. Okulda yapmak isteyip yapamadığı bir şeyi yapmaya başladı, avazının çıktığı kadar bağırarak ve anlayamayacağım kadar karışık bir üslupla başına gelenleri anlattı. Ben ona sakin anlatırsan

sana daha iyi yardımcı olurum dedim. O zaman biraz daha anlaşılır şekilde ama yine aynı bağırmayla anlattı.

Anlaşılan çok incinmiş, gururu kırılmıştı ve kimsenin de bundan haberi olmasını istemiyordu. Sonunda "Sakın okula gelme, biz barıştık, zaten kazayla oldu." diyor, buna kendisi de inanmadığından gözleri dolu dolu oluyordu. Sana güven duymalıyım ki duygu ve düşüncelerimi paylaşayım dercesine yüzüme bakıyordu.

Mevzu; sınıfta genel matbaa dersinde gelişmişti, arkasında oturan bir çocuk onu sürekli rahatsız etmiş, zaten dikkat sorunu olan oğlumun dersi anlayamamasına sebep olmuştu. Yusuf da teneffüste, neden beni rahatsız ettin diye sormuş, o da ters cevap verince tekme atmıştı, o da bizimkine okkalı bir yumruk vurmuş. Kavga ettiği çocuğun ağabeysi de aynı okulda okuduğundan, tuvalette bizim Yusuf'a rastlamış ve gözüne ne olduğunu sormuş bizimkide gururuna yediremediğinden kazayla çarpıştıklarını söylemiş, başka çocuklardan gerçeği öğrenen çocuk, Yusuf'u kardeşinin yanına götürüp, kardeşine özür dilettirmiş. Yusuf'a da anladığım kadarıyla kimseye söylememesini tembihlemişti.

Araya hafta tatili girdiğinden, üç gün sonra oğlum okula gidince, müdür yardımcısının dikkatini çekiyor, ne olduğunu sorunca, Yusuf arkadaşıyla kazayla çarpıştığını, bu yüzden gözünün morardığını söylüyor. Biz neden böyle söyledin, neden doğruyu söylemedin diye sorunca, "söyleyeyim de arkadaşımı disipline mi versinler. Sonra da okuldan atılıp, eğitimsiz mi kalsın, diye bize ibret verici bir ders vermişti.

Oysa gözüne acımadan vuran o çocuk vurduğuna pişman bile değildi. Oğlum o karmaşık dünyasında yediği yumruğu hazmedememesine rağmen yine de arkadaşını düşünü-

yordu. Karşısındaki, sözde, sağlıklı genç bunun farkında bile değildi. Onlar sadece oğlumun durgunluğuyla ve kendi halinde oluşuyla alay ederek, belki de kendi iç huzursuzluklarını, bencillik duygularını tatmin ediyorlardı. Neden bu kadar acımasız anlattığımı açıklayacağım ama davamda ne kadar haklı olduğumu kısaca anlatayım.

Çocuk Ailesinin Aynasıdır

Eşimle okula veli toplantısı için gitmiştik. Giderken yolda bir şeye karar verdik, oğlumuza vuran çocuğun ailesiyle tanışıp konuşalım, çocuklarıyla konuşsunlar. Bizim nasıl maddi manevi zorluklarla oğlumuzu bu duruma getirene kadar neler çektiğimizi, dolayısıyla bizim için bu konunun hassasiyetini belirtelim dedik. İletişim kurarsak daha iyi olur diye karar kıldık. Öyle ya insanlar konuşa konuşa, hayvanlar koklaşa koklaşa anlaşırlarmış derler.

Veli toplantısı başladı. Çocukların ismi okunarak notları söyleniyor, özellikle dönüp bakıyorum, o çocuğun adı okununca, ailesi nasıl bir insan, muhatabımız olabilir mi diye. Maalesef eşimle birbirimize baktık ve olamaz dedik. Baba öyle bir saldırgan tavır sergilemişti ki! Bu veliye bakıp çocukları tanımak hiç de zor değildi. Bu insan bizim hassasiyet gösterdiğimiz konuyu değil anlamak, alay bile edebilirdi bizimle. Hemen okuduğum şu söz aklıma geldi: "İzniniz olmadan kimse size kendinizi değersiz hissettiremez."

Konuşmamaya karar verdik. İşin özü, davranış olarak çocuğunuzda bir yanlış varsa, bu yanlışın kaynağını, önce kendi ailenizde aramalısınız. Çünkü çocuklar normal şartlarda ailesinin aynasıdır. Tabi istisnalar kaideyi bozmaz. Çocu-

ğa bakınca annesini babasını görürsünüz, ayrıca tanımanıza gerek yoktur. Bütün bu olumsuzluklara rağmen toplantı süresince, öğrencilerin durumunu anlatmak için sırayla sınıfa giren her ders öğretmeni, öğrenciler hakkında davranış ve saygısızlık, disiplinsizlik konusunda rahatsızlıklarını ifade eden cümlelerle başladılar söze.

Yusuf'tan bu konuda hiç şikâyet yoktu. Oğlumuz efendi davranışlarından tam not almıştı. Sakin ve saygılı bir öğrenci oluşu, öğrenimi süresince bu konuda şimdiye kadar bir şikâyet almamıştık. Ders notları da sınıfın geneline göre iyiydi. Bazı aileler çocuklarını normal gördüklerinden sosyal durumlarıyla yani toplumdaki tavır ve davranışlarıyla karakter ve duygusal gelişmelerine önem vermemiş, bu olumsuz davranışlar, çocukların eğitimini de olumsuz yönde etkilemişti.

Sınıfın En Yaramazının Aldığı Ders

Eşim, dışarı çıkıp biraz dolaşacağını söyledi. Yusuf bu arada ağlayarak, ne olur baba gitme, beni affet, sizi dinlemek istiyorum, diye yalvarıyordu. Babasına, ne isterseniz yapmak istiyorum, diye yalvardı. Babası da oğlum sana bir şeyler öğretmemiz için bize fırsat vermeni istiyoruz dedi. Yusuf da, baba ben fırsat nedir bilmiyorum, bana anlatır mısın,

Okulda 'Okul Aile Birliği Üyesi' olduğum için, disiplin kurulu üyesiydim. Oğlumu ilk günden beri rahatsız eden çocuk, sık sık disiplin cezası alıyordu. En son aldığı ceza okuldan atılmasını gerektirecek kadar ağırdı. Buna rağmen ben oyumu atılmaması için kullandım. Disiplin kurulu başkanı sebebini sorduğunda, bu çocuğun ailesi sağlıklı değil, baba şiddet kullanıyor, anne zor durumda, bu çocuk okuldan uzaklaştırılırsa ortam iyi olmadığı gibi model de yok başında ve suç işlemeye meyilli bir çocuk. Bu sebeplerden dolayı okulda kalmalı ve her

şeye rağmen eğitimine devam etmeli dedim. Diğer üyeler de hemfikir olduklarından bu yaramaz okulda kaldı.

Ben de o an toplantıda bulunan okulumuzun rehber öğretmeninden şu ricada bulundum. Hemen kapının dışında kendi hakkında verilecek kararı bekleyen bu çocuğa, Yusuf'un annesi senin okulda kalmanı sağladı, demesini istedim. Rehber öğretmen uygun buldu ve böylece o çocuğa benim oyumla atılmaktan kurtulduğunu söyledi.

Toplantıdan çıktığımda bu yaramaz hâla kapının önünde bekliyordu. Bana teşekkür etti ve şunları ekledi; "Bundan sonra Yusuf'un en iyi arkadaşı ben olacağım, onu herkesten koruyacağım." dedi.

Baba Fırsat Nedir, Bir Bilsem

Bu akşam eşimle; çocukların dikkatini nasıl bir noktaya çekip, onlarla nasıl bir şeyler paylaşabiliriz diye konuştuk. En son televizyonu kapatıp, küçük küçük hikâyeler okumalarını anladıklarını bize anlatmalarını kararlaştırdık. Çünkü televizyon bizi de kendine bağlıyordu. Çocuklarla aramızdaki iletişimi kesiyordu. Bir arada yaşayan ama beraber olmayan bir aileye dönüşmekten korkuyorduk. Okulda rahatsızlıkları var mı, arkadaşlarıyla iletişimlerini onlara fark ettirmeden bize anlatabilirler diye düşündük. Böylece kendilerini ifade etmelerini sağlarız. Bunu her akşam en azından bir saat tekrar edelim dedik.

Ben sofrayı toplarken, o da ortamı ayarlamaya çalışıyordu. Salona girdiğimizde Yusuf, teybe kaset koymuş dinliyordu. Babası, Yusuf teybi kapatıp bizimle sohbet etmek ister misin? Bir şeyler okuyalım, annen güzel konuları içeren bir ki-

tap almış sizinle paylaşmak istiyor, dedi. Ama Yusuf'un terslik üzerindeydi, hayır kapatmayacağım. Hoparlöre kulağını dayayıp sehpanın önüne gitti.

Bu hareket vücut dilinde sizi dinlemek istemiyorm demekti. Ben eşime kaş göz işareti yaptım, "Yavaş yavaş gelir, biz okumaya başlayalım, o da bize zamanla katılır." dedim. Ama o da anlamamak için elinden geleni yapıyordu. Eşim ısrarla kaseti bırakıp bize katılmasını isteyince, Yusuf da ona sözle karşılık veriyordu. Sürekli lâf yetiştirme sataşmaya döndü ve sonunda ise kızılca kıyamet koptu. Eşim çocukla çocuk olmuş kendine muhatap kabul ettiği için Yusuf'un saygısız davranması onu çileden çıkarmıştı. Eşim büyüklerine karşı çok saygılı olduğu için oğlundan da aynı şeyi bekliyordu. Oğlumun hem ergenlik dönemi hem de algılamadaki problemi olduğunu göz ardı etmişti.

Ev bir anda sözlü savaşa döndü. Ben ancak içimden bütün hücrelerimle dua ediyordum. Çünkü ikisi de ateş püskürüyordu. Küçük oğlum ağlamaya başladı. Onun için de üzülüyorum, eşim en sonunda masadan sandalyeyi aldı, havaya kaldırdı, anladım iş çığırından çıktı. Eşime, sakin olması için yalvardım. İyi ve güzel bir şeyler yapalım dedik, huzur dolu ev savaş alanına döndü.

Oğlumuzun kapasitesi belli, fazla bir şey beklemek hata olurdu. Detayları anlayamıyor hele de inadı tuttuysa, birkaç saat geçmesi gerekiyordu. Bereket eşim beni dinledi ve balkona çıktı. Yusuf bir süre sonra kendine geldi. Olanlara çok üzülmüştü, küçük ağlıyor, ben ise kitap ve dergiler elimde gözlerimden yaşlar süzülerek kımıldamadan, öylece kalakalmıştım. Bu bir kâbus olmalı, diye düşünüp üzüntü ötesi duygular içinde âdeta donmuştum.

Yusuf kendini çok kötü hissettiğini söyledi. Çünkü üzüldüğünde, hele de hatasını anladığında depresif duruma giriyordu. Daha önceleri bu durumu yaşadığımız için, neler olabileceğini tahmin ediyordum. Yusuf; "Bir şeyler yapmam gerekiyor, anne ne olur babam beni affetsin, şimdi okuyun dinleyeyim sizi, dinlemek istiyorum." diyordu. Ne yazık ki kimsede psikolojik olarak ne kitap okuyacak, ne de dinleyecek, hal kalmıştı. Moral sıfırın altındaydı. Yusuf'un boyu uzayınca babasını rakip görüyor ve onu dinlemek istemiyor, pazılarını gösteriyor, benim size gücüm yeter demek istiyordu.

Anne babayla bu konuda yarış yapılamayacağını, anlatsak da ancak arkadaşlarınla böyle konuşabilirsin, desek de nafile. Biraz biraz algılamaya başladığı şu günlerde, biz anne baba olarak, tam bir otorite sağlayamıyoruz. Bu konudaki taşkınlıklarını eşim de kaldıramıyordu.

Yusuf âdeta evde baba rolü oynuyordu. Eşim, dışarı çıkıp biraz dolaşacağını söyledi. Yusuf bu arada ağlayarak, ne olur baba gitme, beni affet, sizi dinlemek istiyorum, diye yalvarıyordu. Babasına, ne isterseniz yapmak istiyorum, diye yalvardı. Babası da; "Oğlum, sana bir şeyler öğretmemiz için bize fırsat vermeni istiyoruz dedi. Yusuf da; "Baba ben fırsat nedir bilmiyorum, bana anlatır mısın? diye ısrar edince, eşimde tamam oğlum anlaşıldı, onu da anlatırım sana." dedi.

Aslında oğlumuzun kullandığı fırsat cümlesi, her şeyi özetliyordu. Babası, ne olur az önce bizi dinleseydin de, bu kötü atmosferi yaşamasaydık diye eklediğinde ise, oğlumuz da bilmiyor musun ben hasta olduğum için böyle davranıyorum. Yoksa sizi çok seviyorum, sizin üzülmenizi de istemiyorum, diyerek bütün kalbî duygularıyla yalvarıyordu. Eşim de inşallah böyle davranışları bir daha tekrarlamazsın diye tem-

bihliyordu. Yusuf tamam babacığım bir daha yapmam diyordu. Ama ben onun bu sözünü kısa sürede unutacağını tahmin edebiliyordum.

Ergenlik

Ergenlik sorunlarıyla ilgili, "Hayatımdan Çık Git" adlı bir kitap okumuştum, bu kitap bir sorun yaşadığımızda, bir yere kadar yardımcı oldu. Ancak bir yerden sonra yine tıkanmaya başladık, ergenlik eşittir sorun. Bunu biliyoruz. Bu kitapta çocuk her şeyi kendisi bilir, anne baba hiçbir şeyi bilmez, ne söylerseniz tersini yapar diyordu. Babayla aşırı zıtlaşma olunca işte orada film kopuyordu.

Yusuf'un doktoru Handan Hanım'ı aradım. Son yaşadığımız olumsuzluk ve hem de diğer konularda yardım almaktı amacım. Her zaman hastahaneye gitme fırsatımız olmadığından, doktorumuz telefonla da bilgi alma imkânı sağlıyordu. Kendisine bir gün önce evde olanlardan bahsettim. Bu konuda neler yapabileceğimi sordum. O da benim düşündüğüm gibi eşinizin sabrı tükenmiş, eğer toleranslı davranamıyorsa bir uzmandan yardım alması gerekir. Ya çocuğa sakinleştirici ilaç yeniden verilecek ya da eşim sabırlı olacaktı. Oğluma verilen sakinleştirici ilaç uyku yapıyordu. Okulda ders saatinde uyumasına neden oluyordu. Bu ilaç oğlumun başarısına engelden başka hiçbir işe yaramıyordu. En iyisi eşim durumu kabullenip sakin olmaya çalışacaktı. Aksi halde beklentiler de sona erecekti.

“Kul Sıkışmayınca, Hızır Yetişmez”

O günlerde radyo programı dinlerken, S. S.’nın, bir kültür merkezinde seminer vereceği duyurusu yapıldı. “Kul sıkışmayınca, Hızır yetişmez” derler ya. S. Bey oğlumuza on yıl önce ilk muayenesini yapıp E.K.G.’ sini çektiren, nörolojik muayeneye gerekli olduğunu söyleyen, ilk ilâca başlayıp tedavi ettikten sonra, benimle işiniz kalmadı. Çocuğunuzun sosyalleşmesi için … Tıp Fakültesi Çocuk Psikiyatrisine yönlendiren doktordu. Bu sebeple kendisine çok minnettardım. Yine bunalmıştım bir çıkış yolu ararken ona nasıl ulaşacağımın yolu gösterilmişti. Kararımı verdim, bu seminere gitmeliydim ve konuşmalıydım. Şimdi nasıl bir yol izlemem gerektiği hususunda birilerinden yardım almalıydım.

Mevzu, Stres

Nitekim cumartesi günü seminerine katıldım. Konu stresti. Tam bana göre bir konu, her hastalığın yüzde ellisinin stresten kaynaklandığını, stresten uzak kalmanın ise mutlu bir yuvayla gerçekleşebileceğini, kişilerin inançlı olması gerektiğinin önemini anlattı. Çocukların eğitimi ve gelecekte kişiliğini ve sorumluluğunu etkileyecek en uygun davranışın anne iseniz çocuğun babasını, babaysanız çocuğun annesini sevmeniz gerektiğini, bunu çocuklarınıza hissettirip onların daha mutlu, hem ailesine hem de kendine güvenen, bireyler olarak yetiştirilmelerinin önemini anlattı.

Benim için bu seminer iyi oldu. Doktorun yazdığı ergenlik sorunlarıyla ilgili bir kitap aldım. Özellikle eşim bu kitaptan önemli ölçüde faydalandı. Yusuf yaşı gereği abartılı konuşması, her gün valizi indirip babasının kıyafetlerini denemesi, güçlenen pazuları ile bize güç gösterisi yapması, sürekli mantıksız konuşmasında ısrar etmesi, dışarıda öğrendiği, ne anlama geldiğini bilmediği hoş olmayan sözleri evde söylemesi, kardeşine konuşma fırsatı vermeyişi, büyüklük taslayıcı hareketleri... Kendi yaşıtlarına bağırır gibi çıkışması, bizimle

arkadaşları arasındaki davranışlarının farklı olması gerektiğini anlayamaması. Bu gibi aşırılıkları bizi çileden çıkarıyordu. Hatta bazen hayatı yaşanmaz hale getiriyordu. Günlük yaşantımızı önemli ölçüde çekilmez hale sokuyordu. Nerede nasıl davranacağını bilmeyişi, bize ağır imtihanımızın anlamını zaman zaman unutturacak kadar etkiliyordu.

Eşim zaman zaman isyan ediyordu. Ancak bu günlerimizi bizim yararlanabileceğimiz kaynakları araştırıp okumakla çözmeye, hayatı yaşanır hale getirmeye çalışıyorduk. Anne ve baba olmak o kadar zor olmasına rağmen zamanla çok küçük şeylerden mutlu olmayı öğretiyor insana. Belki de Rabbimizin verdiği merhametin tecelli etmesidir bu. Olumsuz şeylerden dolayı, akşama kadar üzülüyor, sonra akşamüzeri çocuğunuzla ilgili küçücük bir gelişme sevindirerek mutlu ediyor, neşelendiriyordu bizi.

Ah, Bu Hastahaneler

Çaresiz bir şekilde iki kutu ilâç yazılı reçeteyi verip bir kutu ilâcı alıyoruz. Üstelik ilâcın yüzde yirmisini vererek! Oysa heyet raporu olan ilâçlara, para alınmaması gerektiği halde. Derdini kime anlatabilirsin ki! Adamlar caydırıcı hiçbir cezayla karşılaşmamış. Tabiri caizse, istediği gibi at oynatıyorlar. Sana bana da, işine gelirse al deniyor, senin derdin varmış, kimin umurunda.

Bugün eşimle beraber oğlumuzu okulundan izin alıp, … Hastahanesinde ki doktora götürdük. Hastahanede psikiyatri kliniğinin kapısının önünde bir hayli kalabalık vardı. Doktor dışarı çıkmıştı, bir saat sonra geldi ve muayeneye başladı. Bu arada doktorun kapısının hemen girişinde, üç tane hanım içeri girmek için bekliyorlardı. Hemşire bu hanımlara bağırarak, "İnsana geçmek için yer bile bırakmıyorsunuz. Burası çok kalabalık çıkın dışarı." diye, bağırmaya başladı.

Kapıda sıra bekleyenler sırasını kaybetmemek için, hemşirenin uyarısına hiç aldırış etmedi. Hemşire doktorun yanına girip çıktıktan sonra yine bağırarak güvenliği çağırdı. Haksızlığa tahammülü olmayan eşim de hemşire hanıma, neden bu kadar ters konuşuyorsunuz, daha sakin uyarabilirsiniz, dedi. Hemşire hanım bu defa eşime dönüp hakaretine devam edince, eşim de sinirlenip, hemşire hanıma çıkıştı. Derken doktor bey odasından dışarı çıktı. "Kim bağırıyor?" dedi. Eşim ama hocam hakaret ediyor demesine fırsat vermeden, "Dışarı çıkın, sizi muayene etmeyeceğim boşuna beklemeyin!" dedi.

Bizim ülkemiz, esas özünden kopmuş, insana meta gözüyle bakılan, klasik hasta doktor ve hastahane çalışanlarının ilişkisiydi bu yaşananlar. Başka bir deyişle, elindeki fırsatı insan haklarını ihlale kullanan, ast üst ilişkisi. Eşim çok üzgündü, öyle ya, kimse kendi keyfinden hastahane koridorlarında zevk için sıraya girmezdi. Başkasının hakkını savunurken, kendisi bu haktan mahrum oluyordu. Oysa eşimin buraya geliş sebebi oğlumuzun muayenesinden sonra, son zamanlarda oğlumuzla yaşadığımız çatışmalarla nasıl baş edebiliriz diye doktordan yardım almak istemesiydi. Böyle sonuçlanınca gelişmelere eşim de şaşırıp kaldı. Keza doktordan böyle bir çıkış beklemiyorduk.

Eşime; "Sen dışarı çık, oldu olacak çocuğu ben muayene ettireyim, dedim. Eşim, kapıdan çıktığında, benim moralim sıfıra indi. İçeri girmekten başka çarem de olmadığı için, sıram geldiğinde içeri girdim. Doktorla oğlumun raporu hakkında konuşup ilacını yazdırdım. İlâçları ve tedavi sürecini anlatıp bilgi alacaktım. Yaşanan tatsızlık sonucu kendimi çok kötü hissettiğim için, eşime doktorun dışarı çık dediği hâlde, muayeneye girdiğimden dolayı dürüst olmamakla suçladım ken-

dimi. Tabi olarak da rahat olamadım. Doktor bize iyi davrandı, ilgilendi ama az önce kızdığı beyin ailesi olduğumuzu öğrense, iyi davranır mıydı acaba!

Bunu bilemiyorum. Benim kafam karışmıştı ve durulmuyordu. Doktor Yusuf'u Çapa'ya sevk edebileceğini, bu konuda yardımcı olacağını söylese de, ben uçarı bir şekilde konudan konuya atlayarak konuşup, içeriden çıktım. Yusuf'a yazılan ilaç da hastahanenin eczanesinde yoktu. Bütün bu olumsuzluklardan sonra, ilaç almak için hastahane hastahane dolaşmaya başladık. Reçete elimizde, SSK'nın üç büyük hastahanesinin eczahanesine bakacaksın ilaç yoktur, kaşesi vurduracaksın, her birinin başhekimlerine, onaylatacaksın, ondan sonra sigortanın anlaşma yaptığı eczahaneyi bulup, ilaç varsa alacaksın. Yoksa eziyetin yanına kâr kalacak. SSK koca İstanbul'da iki eczahaneyle anlaşmış. Bunlardan biri Anadolu yakasında diğeri Avrupa yakasında, biz bu ilâcı muhakkak almalıyız başka ilâç olmuyor.

Neyse Aksaray Vakıf Gureba, Samatya, Bakırköy, Osmaniye sigorta hastaneleri, derken bütün prosedürleri yerine getiriyoruz. Sonunda araya araya, Cerrahpaşa'nın önünde bir eczane buluyoruz. Burada da sıra... Neyse sonunda, sıra bize geldi. Bu defa eczacı ilâç var ama bu rapora ilâç veremem diyor. Eczacıya, eşim peki neden, deyince; bu raporla bu ilâç verilmez diyor, versem versem ancak bir tane verebilirim. Anlatıyoruz; "Bak kardeşim bu ilâç bir aylık kür olarak verildi, o yüzden iki kutu yazılmıştır. Bunu bölme. Ayrıca bu ilâç koskoca hastahanenin doçenti tarafından yazılıyor, üç hastane geziyoruz hem ecza sorumluları, hem de, başhekimleri imzalıyor da onların hiçbiri bu ilâca itiraz etmiyor. Siz nasıl oluyor ki, bu

raporu kabul etmiyorsunuz" deyince, adam pişkin pişkin "İşinize gelirse!" diyor.

Çaresiz bir şekilde iki kutu ilâç yazılı reçeteyi verip bir kutu ilâcı alıyoruz. Üstelik ilâcın yüzde yirmisini vererek! Oysa heyet raporu olan ilâçlara, para alınmaması gerektiği halde. Derdini kime anlatabilirsin ki! Adamlar caydırıcı hiçbir cezayla karşılaşmamış. Tabiri caizse, istediği gibi at oynatıyorlar. Sana bana da, işine gelirse al deniyor, senin derdin varmış kimin umurunda. Eşim hem hastahanenin önünde, hem de eczanenin önünde sinir krizleri geçirmişti.

Sen Birşeyden Anlamazsın

Sen bir şeyden anlamazsın, beni öpme, git başımdan, gibi sözlerdi bunlar. Çocuğumun benden uzaklaşması beni fazlasıyla endişelendiriyordu. Yusuf'un arkadaşı olmadığı için, benimle konuşur, dertleşir, şikâyetlerini bana anlatırdı.

Yusuf'un sorunlarında bize kılavuzluk eder diye Antony E.Wolf'un "Hayatımdan Çık Git", Doç. Dr. Sefa Saygılı'nın "Ergenlik Sorunları", yine Dr. Evelyn Bassoff'a ait "Anneler ve Oğulları" adlı kitapları almıştım, çünkü bu güne kadar bana aşırı düşkün olan oğlum, bana karşı geliyordu. Sen bir şeyden anlamazsın, beni öpme, git başımdan, gibi sözlerdi bunlar. Çocuğumun benden uzaklaşması beni fazlasıyla endişelendiriyordu. Yusuf'un arkadaşı olmadığı için, benimle konuşur, dertleşir, şikâyetlerini bana anlatırdı. Ben de onun her sözünü sonuna kadar dinler, ne yapması gerektiğini ona izah ederdim. Böyle davranırsa onun hayatında yolunda gitmeyenleri, bilemezdim. Dolayısıyla yardımcı da olamazdım.

'Anneler ve Oğulları' adlı kitabı iyi ki de almıştım, bu dönemde böyle davranışların doğal olduğunu, önceki yıllarda ikinci planda olan cinselliğin bu dönemde ilk sırayı aldığını ve anne karşı cinsten olduğu için, doğal olarak, anneden uzaklaştığını anlatıyordu. Aslında bu davranışı, anneyi sevmediği anlamına gelmediğini yazıyordu. Bu hareketin üzerinde durulmamalıymış. Çünkü birkaç yıl sonra her şeyin yoluna gireceğini belirtiyordu.

Bu yazar kendi oğlu doğuncaya kadar kadın erkek eşitliğini savunuyormuş bunu da kendisi itiraf ediyor ve şunu ekliyor: "İki insan yaratılırken farklı bir fıtratta yaratılmış, ikinci çocuğum erkek olunca anladım. İlk çocuğum kız çok mülâyimdi. Kızların kendine has özellikleri vardır zaten. Sevimlidir, naz yaparlar, çabuk kırılırlar. Erkekler daha farklı!" Yazar şunu belirtiyor: "Oğlum dünyaya gelip büyümeye başlayınca, küçük bir canavar dolaşıyordu, sanki evde!" diyor. "Yerinde duramayan, bitmek tükenmek bilmeyen bir enerjiyle koşturan, babasıyla güreşen. O zaman anladım ki, erkeklerle kızların arasında fark var." Zaten bu dönemde ne yaptıklarının farkında olmazlarmış. Kasıtlı olarak kötü davranmazlarmış. Bilinçsiz benlik. Bu benliğin özelliği, kendine dönüp bakmaması ve kendini yargılamamasıdır. Ne iyidir ne kötü, o hiçbir şey değildir. Bilinci yoktur, bu nedenle ergenler insanı, özellikle eşimi sinirlendirecek kadar davranışlarından habersizdir. Bütün bunları okuyunca insanın, birkaç yıl görüşmeye ara verelim diyesi geliyor. Bütün haklar onların ve haklı olmaları için özel sebepleri olduğunu anlatıyordu konunun uzmanları.

Oğlum bana bir akşam; "Sen suçlusun, benden uzak dur!" diye çıkışmıştı. Sebebi ise; küçük oğlumla kavga ediyorlardı, ben de ayırmak için onu ittim ve bütün kabahatim bu olmuştu. Ona; "Oğlum ben doğarken suçlu doğmuşum, önem-

li değil," dedim. İşin esprisi ama anne baba olmak gerçekten çok önemli bir sorumluluktur. Bunu özellikle şu on üç yıllık mücadelemim yanında birkaç aydır, kendimce ergenlik sorunlarıyla baş etmeye çalışırken daha iyi öğrendim. Anneyseniz, kırılmaya, öfkelenmeye, hatta üzülmeye, hasta olmaya hakkınız yok. Önce iyi bir öğretmen, adil yönetici, hâkim, avukat ve en önemlisi iyi de bir eş olacaksın ki, bu meslekleri yuva denen küçük cennetinizde rahatça yaşayabilesiniz. Kısmen de olsa yasadığımıza inanıyorum.

Kitapta yer alan şu bölüm beni çok güldürmüştü. Ergenlik döneminin başlamasıyla erkek çocuklar, odalarına girerler, kapıyı kapatırlar, müzik setini açarlar ve dört yıl sonra odadan çıkarlar. Çok uyuşukturlar, uyku hastalığına yakalandıklarını sanırsınız, hiçbir şey yapmazlar, hareketleri çok yavaştır. Sözcük haznelerinde en çok duyabilecekleriniz; ne, hı gibi sözcüklerdir. Ben de oğlumu, ilaçlar ağır geldiği için uykudan kendini alamıyor sanıyordum. Endişeden, oğlumu doktora götürmüştüm. Bu kitapları okuyunca, sorunların çoğunun ergenlik döneminden kaynaklandığını anladım.

Sanki ağır çekimde gibi, bir saatte okula hazırlanamıyor, pazularına bakıp boyunu ölçüyor, ikide bir yüzüne tıraş köpüğü sürüp, evde yürüyüş yapıyordu. Kısacası bize büyüdüğünü anlatmak için uğraşıp duruyordu. Önceleri kızıyordum ama bu kitapları okuyunca bu davranışların normal bir süreç olduğunu öğrendim. Şimdi ise bu hareketlerine gülüp geçiyoruz ve oldukça tolerans davranıyoruz.

Gelecekte çocuklarınızın nasıl bir yetişkin olacağını merak eden anne babalara, çocuklarının, evin dışındaki davranışlarını ölçü almaları öğütleniyor. Çocuklar evde, anne babalarının katlandığı davranışları, evin dışında sergilemezlermiş. Önceden

kendisine seslendiğimizde, efendim, demeden cevap vermeyen oğlumuz şimdilerde asabi, hoş olmayan sözler savuran bir şey söylediğinizde; hı, ne, diye cevap veren tuhaf birine dönüşüce, herhalde kim olsa telâşlanırdı. Ama bu davranışların geçici olduğunu, kitaplardan okuduğumda rahat bir nefes aldım.

Yine kitapta okuduğum şu sözler beni tedbir almaya yönlendirdi. "Ergen çocuklar anne babadan bağımsızlaştıkça, kendilerini yalnız hisseder, kocaman dünyada henüz kendilerine bir yer edinememişlerdir. Ama evi de artık sığınak olarak kullanamazlar. Okulda elde ettikleri başarı ve başarısızlıklar, arkadaşlarıyla yaşadıkları mutluluk ve mutsuzluklar hayatta kalabilmeleri için çok önemlidir. Her şey; değişik bir anlam yüklenmiş ve umutsuzluk kaynağı haline gelmiştir. Hayat tecrübesi olmayan yeni yetmeler, olayları günlük olarak algılar, içine girdikleri dünya onları çok heyecanlandırır. Tehlikelere karşı korumasız ve kırılgan olurlar, üstelik başlarına olumlu ya da olumsuz dertler açsalar da, güçlenen duyguları onları çok özel kişiler yapmıştır."

Bu sebeple, yavrularımızın sert çıkışlarına aldırmadan onlarla her zamankinden daha çok ilgilenmeli, fazla üstünde durmamalıyız. Oğlum bana karşı ne kadar saldırgan davransa da içimden kırılmama rağmen onun kendini kötü ve yalnız hissetmemesi için ona yavrum sen ne söylersen söyle seni çok seviyorum diyorum. Bunu her zaman hissetsin. Dışarıda kendisini kötü hissettirecek bir olayla karşılaşırsa, anne sevgisi ve duasının onu koruduğunu bilip, yalnızlık hissetmesin diye ona yakın davranıyor, biz yanında yokken de bizim desteğimizi ve yanında olduğumuzu hissettirmeye çalışıyordum.

Dr. Sefa Saygılı hocamızın kitabında bu konuya şöyle yer vermiş: "Benliğin yapılandığı bu geçiş döneminde, tipik özel-

likleri abartılmış bir egosantrizm; benmerkezcilik, narsisimdir. Kendini aşırı beğenme ve hayranlık duyma. Genç her şeyi üstüne alınır. Sadece kendini görür, başka bir şeye ve başkasına şans tanımaz."

Özellikle on altı yaşına girdiği bu günlerde, oğlumda bunların hepsini gözlemliyorum. Bugüne kadar saygı duyduğu, hatta hayran olduğu babası, şimdi hiçbir şeyden anlamıyormuş gibi davranıyor. Babası da, onun bu davranışlarını saygısızlık olarak algılıyor ve tepkiyle karşılıyordu. Küçük oğluma söz hakkı bile verilmediğinden, ben üçünün arasında pinpon topu gibi her birine söz ve durumu anlatmak, oto kontrol sağlamak için çok çalışıyordum. Bu da beni olumsuz yönde yıpratıyordu.

Dr Sefa Saygılı şöyle devam ediyor: "Anne ve babalar, çocuğun çağrısını şu şekilde algılamalıdır. Bana yardım et ama yardım ettiğini bana hissettirme." Bu ifade çok yerinde, şöyle ki: "Anne ne giyeyim diye soruyor? Filan pantolonunu giy diyorum, bu defa sen dedin diye değil, kendim istediğim için giyindim diyor." Ergenlik çağındaki genci, kayıtsız şartsız kabullenmeli, cesaretlendirmeli ve sorumluluk yükleme yoluyla, kendi kendine var olabileceğine dair güven sağlanmalıdır. Kendine güvenini ve bilinçlenmesini güçlendirmelidir, sen şunu yapabilirsin, başarırsın, bazen de bu fazla abartılı oluyor.

Anne ve baba genç ile gerekli duruma daima konuşmaya hazır olmalıdır, gencin kendisini devamlı başkalarıyla kıyaslamasını önleyecek şekilde davranmalıdır. Anne ve babalar kendileri farkında olmasalar da, çocuklarına şahsi bir model oluşturmaktadırlar, kısacası ergenlikte yetişkinliğin birikimi sağlanır. Yetişkinliğe giden yolda bilgiler, kültür, yetenekler yerine oturur. Çünkü ömür boyu kullanılacak bilgi ve beceriler bu devrede adeta depo edilir. Kişilik neredeyse belirlenir.

Bugün Yusuf'un okuluna öğretmenleriyle görüşmeye gittim. Tahminlerime göre dört zayıfı vardı. İlk yarı itibarı ile son yazılılar yapılacaktı. Dönem başında oğlumun durumu hakkında öğretmenler bilgilendirilmişti ancak o günden sonra bazı öğretmenler değişmişti. Okula sık sık gidip bilgi alıyordum. Yusuf bu okula başladıktan sonra, yine oğlumun sorunlarına yakın benzer sorun yaşayan bazı öğrencileri de okul yönetimi rehberliğe yönlendirip rapor olmalarını, böylece kaynaştırmalı eğitimden yararlanmaları konusunda bilgilendirmiş. Müdür yardımcısı "Siz şimdiden okulumuzda benzer sorun yaşayan öğrencilerimize yardımcı oldunuz bile!" dedi.

Benim kitap yazmaya karar vermemde ki asıl sebep de; oğlumla aynı kaderi paylaşan çocuklara faydalı olmak düşüncesiyle dersem doğru bir tespit olur. Daha önce müdür beye sorunlu çocuklara ve ailelerine ulaşmak ve yardımcı olmayı teklif ettiğimde sağlıklı bir ekip oluşmadığı için bu amacıma muvaffak olamamıştım. Okul yönetimindeki kadro çok iyi niyetli, öğreticiler bu işi iş olsun diye değil gerçekten iyi bir nesil yetiştirmeye gayretliler.

Kaynaştırmalı Eğitim

Kaynaştırmalı eğitim yurt dışındaki gibi bizim ülkemizde de dilerim yaygınlaşır. Böyle zorluklar yaşayıp çıkış yolu bulamayan binlerce insan var. Tanıdığım bir ailenin çocuğu sorunlu diye veliler imza toplayıp çocuğu okuldan attırdılar. Böyle sorun yaşayan insanlara inşaallah oğlumun okulundaki gibi yöneticiler çoğalır da böylece bu yönetmelik rahat uygulanır. Zaten yaralı olan aileler, hakkı olan kaynaştırmalı eğitimden yararlanır. Şu an birinin çocuğunda bir olumsuzluk görsem hemen nasıl yardımcı olabilirim diye düşünüyorum.

Sabah eşim ve büyük oğlum Yusuf, kahvaltı sofrasında tartıştılar, sonra biri işe diğeri okula gitti. Ben de hüzünle onların arkasından baktım. Onların peşinden dua ettim. Yusuf kendi başına derslerini yapamadığı için gergin oluyordu. Babası ise akşama kadar çalışıp eve yorgun geliyor. Eve geldiğinde gece yarılarına kadar oğlumuzu ders çalıştırıyor, doğal olarak da oğlumuzdan biraz saygı bekliyordu. Ben bu olumsuzluklara takılmamaya karar verdim.

Bugün katıldığım arkadaş toplantımızın gündemi, benim ruh hâlime göre ayarlanmıştı sanki! Çünkü: "Güzel bakan, gü-

zel görür, güzel gören, güzel düşünür, güzel düşünen, hayatından lezzet alır." Böyle hayat felsefesi olan bir insan da mutlu olur." diyordu.

Evet her şeye rağmen mutlu olmak için çok sebebimiz vardı. Akşam oğlum eve geldiğinde, her zamankinden daha da efendi ve saygılı davrandı bize. O da benim kalp ritimli mesajımı almıştı. Hayata pozitif bakmaya başlamıştı sanki küçücük olumlu bir hareketi bizi ne kadar da mutlu ediyordu. Güzel bir davranışıyla olumsuzluklarını unutup tekrar umutla ileri adım atıyorduk. Yine bu akşam şükretmek için ne çok sebebimiz vardı. İyi ki bu ailenin annesiyim ve iyi ki özel bir ailem vardı.

Gün içinde oğullarımın odasının kapısına, eve geldiklerinde görmeleri için, onları sevdiğimizin farkına varmaları, olumsuzluklara düştükleri zaman gözlerine takılır düşüncesiyle büyük harflerle onları ne kadar çok sevdiğimizi, her zaman içlerinde hissetmeleri gerektiğini yazdım. Oğlum eve gelince odasında bu yazıyı okumuş olacak ki, dışarıda olduğum için, beni telefonla aradı ve hatırımı sordu. Bazen küçük ayrıntılar bile mutluluk için yeterli olabiliyor, ne dersiniz?

"Kimse Mutluluğu Stok Edemez, Kaçırılan Fırsatları Kimse Geri Getiremez"

Oğlumuzun sorunları sebebiyle, ona bazı temel bilgileri nasıl anlatacağımızı düşünüyorduk. Çünkü bütünü kavramakta zorluk çekiyordu. Yine bir ramazan ayı başlamıştı. Oğlumuz iştahlı, yemek yemeden duramaz düşüncesiyle, oruç tutamaz diye bir şey söylememiştik. Zira kullandığı, ilaçlar aşırı iştahını açtığı için, günde beş defa yemek yiyordu. Henüz iki gün oruç tutmuştuk ki, oğlum bize; "Neden gece kalkıp ye-

mek yiyorsunuz?" diye sordu. Oruca niyetlenmek için deyince ise neden oruç tuttuğumuzu sordu? Biz de bu ayın oruç ayı olduğunu ve Allah'ın bizi oruç tutarsak daha çok seveceğini, dolayısıyla da mükâfatlandıracağını anlattık. Sadece bu ayda oruç tutanları, "Reyyân Cenneti"ne koyacağını anlattık. O gece yemek yedikten sonra, ertesi gün yeme içme olmadığını, akşama kadar böyle devam ederse oruç tutmuş olacağını söyledik. Oğlum; "Ben de oruç tutmak istiyorum anne, beni de gece sahura kaldır. dedi.

Ben de heves ediyor diye kaldırdım, ama iştahı sebebiyle devam edemez diye düşünüyordum. Endişemin yersiz olduğunu, geri kalan yirmi sekiz gün oruç tutunca anlamıştım. Hiç sızlanmadı. Okuldan öğle yemeğine geliyordu. Kardeşi yemek yiyor o da yatıp dinleniyordu.

Biz birçok şeyi kendimizin yönlendirdiğini düşünürken, her şeyin kontrolünün yüce Yaratıcının elinde olduğunu yaşayarak hissetmiştik.

Sıkıntılar Paylaşılarak Azalır

Bir kaç hafta sonra, bizi tanıştıran hanım telefonda; bu arkadaşın, verdiğim kitabı okuduğunu, bu günlerde eşinin iş bulduğunu, aile içi ilişkilerinde ise, kumrular gibi olduklarını anlattı. İnsanlara yardımcı olabilmek çok hoş bir duygu.

Bugün yaptığım bir telefon görüşmesi beni fazlasıyla mutlu etti. Bir arkadaşım vesilesiyle öğretmen bir hanımla tanışmıştım. Benim karşılaştığım zorlukları ve sorunları, yazıya aktardığımı öğrenince o da kendi sorunlarını paylaşmak istemişti. İkinci görüşmemiz olduğundan sorunlarının bir kısmından bahsetti.

Eşinin iki yıldır işsiz olduğunu, okula giden iki oğluna harçlık veremedikleri için çocuklar anne ve babaya, "Siz nasıl anne babasınız? Bir harçlık bile veremiyorsunuz." diye sitem ettiklerini, kendisinin yaşadığı sıkıntılar neticesinde, panik

atak olduğunu, eşinin de intihar edeceğim dediğini ve çok üzüldüğünü, ne yapacağını bilmediğini söyledi.

Ben de, eşine bu günlerde her zamankinden daha fazla destek olması gerektiğini, içinde bulundukları durumdan çok daha kötü durumda olan insanların olduğunu, her şeye maddi açından değil de, manevi açıdan baktıklarında daha huzurlu olacaklarını söyledim. Sonra kendisine o günlerde okuduğum; "Yaşam Bir Avuç Gül, Bir Tutam Diken" adlı kitabı verdim. Ben bu kitaptan çok faydalanmıştım. Bunu mutlaka okuyun diyerek ayrıldım.

Birkaç hafta sonra bizi tanıştıran hanım telefonda, bu arkadaşın verdiğim kitabı okuduğunu, bu günlerde eşinin iş bulduğunu, aile içi ilişkilerinde ise, mutlu olduklarını anlattı. İnsanlara yardımcı olabilmek çok hoş bir duygu. Zaten onlarda var olan güzellikleri gösterip, mutlu ve huzurlu olmalarına katkıda bulunmak çok güzeldi. Birkaç tatlı söz, onların sıkıntısını anladığınızı ifade eden bir bakış yetiyor.

Artık sohbet cimrisi olmuşuz. Birbirimizi sabırla dinlemiyoruz. Halbuki birbirimizi sabırla dinlemeyi öğrendiğimizde birbirimizin yüzüne jest ve mimiklerimizle güzel mesajlar verdiğimizde insanî ilişkilerimizde çok şeyin değişeceğine inanıyorum.

Bugün Karne Günü

Bugün yavrularımın karne günü. Küçük oğlum eve geldiğinde oldukça sevinçliydi çünkü teşekkür almıştı. Geçen yıl ağabeyi okula gidememenin ezikliğini yaşamasın diye almış olduğu teşekkürün tadını çıkararak sevinememişti. Bu yıl onunda mutluluğu ağabeyinin okula başlamasıyla kırılmamış

oldu. Derken karnesi elinde Yusuf'um geldi. Canım yavrum, Yusuf'um çocuktan öte benim hayat öğretmenim. Yusuf elinde karnesi mutlu bir edayla kapıdan girdi. Dört tane kırık notu olmasına rağmen mutluydu. Çünkü bu yıl, okula başlamasıyla kendine güveni gelmişti. "Karnemdeki birleri ikinci dönemde iki yaparım anne üzülmene gerek yok." diyordu. "Ortaokulda hep bir alıyordum zaten, diğer derslerim fena değil." diyordu.

Bunu idrak etmesi çok güzeldi. Ben yıllardır, bunu bekledim, başaramasa da, anlamasını, fark etmesini, etrafında olup biteni görmesini, algılayıp muhakeme etmesini beklemiştim. Şimdi tam olmasa da algılıyor, idrak ediyor, hayal ediyor. Önceden; diğer arkadaşlarının aldığı belgeleri çerçeveletip duvara astıklarını gördüğünde o da istiyor, ancak o belgenin çalışarak alındığını idrak edemiyordu.

Bugün takdir almamıştı. Ama neden takdir alındığının farkında olduğu için, mutsuz değildi. Kendi bunu üzüntü sebebi saymadan takıntı yapmadan eve gelmişti. Ben sonunda, amaca ulaşmaya başladığımı fark ettim ve çok mutlu oldum.

Her zaman çevremdeki arkadaşlarıma karne notunun tek başına işe yaramadığını, yavrularımızın toplumla barışık, saygılı, inançlı, karakteri düzgün olması için önem verelim diyordum. Notlandırmanın bittiği zaman gerçek hayatla yüz yüze geldiğinde karne notuna değil, davranışlarına bakılıp iyi veya kötü tanımı yapılıyor. Esas olan karne notunun yanı sıra davranış notunun da güzel olmasıdır diyordum.

Oğlumun karnesine öğretmeni, şu notu düşmüştü, "Güzel taraflarının silinmesine izin verme, daha iyisini bekliyorum." Bu da benim notum diye düşünüyorum, sorunlarla boğuşurken bile, oğlumun ahlaklı, saygılı olması için elimden geleni yapmanın neticesi diye düşünüyorum.

İkinci dönem okul aile birliğinde olduğumdan, okul müdürü ve müdür yardımcılarıyla daha sık görüşüyordum. Disiplin kurulu toplantısına bir öğrenci katılmıştı. Onur belgesi almış, başarılı bir öğrenciydi. Müdür yardımcısına, onur belgesi almanın şartlarını sordum? Birincisi okula devamsızlık olmaması, ikincisi başarılı ve okul içinde uyumlu olması imiş. Hemen oğlumun bu belgeyi almayı çok istediğini söyledim, bu zaafından, iyi sonuçlar elde edebilmek için, harekete geçtim.

Eve geldiğimde oğluma, onur belgesi almak istiyorsan, okula geç kalmamalısın derslerine iyi çalışıp öğretmenlerine saygılı davranmalısın diye anlattım. Sabahları kalkması, okula hazırlanması, aşırı sorun oluyordu. Bu plân her yönden işe yaradı. O günden sonra sabahları oğlum saati kurup kendisi kalkıyor, vakit geçirmeden ve uyarı gerekmeden okula hazırlanıp gidiyordu.

Ders konusunda aşırı hassastı, tam kavrayamasa da istekle derslerini yapmaya çalışıyordu. Oğlum okul içinde tam bir beyefendi olduğundan okul içi davranış yönünden hiç şikâyet almadım ve bu konularda rahattım.

Okul Aile Birliği

İyi ki okul aile birliğine girmişim. Doktor Sefa Saygılı, Ergenlik Sorunları adlı kitabında şöyle diyor: "Evladınıza yardım edin ama belli etmeyin." Benimki de bu hesaptı, tuttu. O günden sonra oğlum daha da heyecanlı bir şekilde okuluna devam ediyordu. Saati sabahın altı buçuğuna kuruyor, sorumluluğunu, eksiksiz yerine getirmeye gayret ediyor, önceki gibi sabahları oğlumuzla cedelleşmemiz gerekmiyordu.

Veli toplantısının olduğu bir gün, ben okul kermesinde görevli olduğumdan toplantıya katılamadım, eşim katıldı. Daha sonra beraber değerlendirme yaparken, eşim şunu ifade etti. Yusuf sınıfın yüzde otuzunun içinde, hiç de hafife alınacak bir başarı değil, bir de çalıştıklarını kafasında tutabilse nasıl da yüksek notlar alırdı kim bilir.

Oğlumuz kendindeki bilgi eksikliğinin farkında olduğu için çok çalışıyordu. Ancak bu yeterli olmuyordu çünkü aklında tutamıyordu. Meslek bilgisine giren öğretmeni, Yusuf'un sınıfa oranla iyi not aldığını, bunun kendi başarısı olduğunu anlatmıştı. Okul başladığından bu yana büyük fark olduğunu, kendini iyi ifade ettiğini ekledi. Biz de çocuklarımızla öğret-

menlerinin kurduğu güzel iletişimden, gösterdikleri anlayış ve güzel rehberliklerinden dolayı minnettar olduğumuzu belirterek teşekkür ettik.

Bu başarıdaki kendimize düşen paya gelince, çocuğumuz, unutkan ve dalgın olduğundan onun imtihan tarihinden tutun da, ders çalışma programını bile ben takip ediyorum. Çocuğumuza eşim de, hem arkadaş hem öğretmenlik yapıyordu. Bunları severek yapıyorduk, çünkü geçen yıl oğlumuz, okulsuz kalmış bunun eksikliği hem çocuğumuzu hem de bizi çok etkilemişti. Çok hareketli, çok farklı bir yılı bitirmek üzereyken, hiç de yorgunluk hissetmiyorduk. Görevini sevgiyle yürüten bir annenin iç huzurunu duyuyorum.

"Çocuklar Kitap Gibidir Okumasını Bilirseniz Kendilerini Çok İyi Okuturlar"

Okul aile birliğine katılma amacımdan bir tanesi de, çocuklar için sosyal faaliyetler düzenleyip faydalı olabilmekti. Ben kendi çocuklarımı değişik seminerlere götürüp sosyal faaliyetlere katılmalarını sağlıyordum. Çocuklarımızı topluma örnek aydın insanlarla yazarlarımızla tanıştırmaya, değişik sebeplerle, sosyal faaliyetlerden haberi olmayan çocuklarımızın, hayata bakışlarını değiştirir, mutlaka bir şeyler kazanırlar diye düşünüyordum.

Bir kitabevinde tanınmış bir TV sunucusunun semineri olduğunu duydum, oraya gittim. Eşiyle de tanıştım, ikisi de imanla tanışmış olmanın güzelliğini çok mükemmel yansıtıyorlardı. Ben onların da fikrini almak için, kitabımın müsveddelerini götürdüm, fikirlerini öğrenmek istiyordum. Bu malzemeden bir yemek çıkar mıydı? Bunu usta insanlardan fikir

alarak hata yapmadan pişirmek, sonra da dostlarla paylaşmak istiyordum.

Yazılarımın konusunu ciddi buldular. Sonucun başarılı olabileceğini söylediler. Tecrübeli sunucunun ciddi, ancak olayları anlatırken bile espriyle yaklaşması, dinleyicileri sıkmadan, dikkatlerini dağıtmadan anlatma ustalığı harikaydı. Ben de bu fırsattan yararlanarak, oğlumun okulunda bir seminer vermesini rica ettim. Kabul ettiler. 7 Mayıs Çarşamba günü okulumuza geldiler. Gerçekten çok güzel, bilgi ve mesaj yüklü esprilerle geçen iki saat... Hem düşündürücü hem kahkahalı dakikalar geçirdik. Temennim, çocuklarımız için de faydalı olmasıydı. Onlara binlerce teşekkürler ediyorum.

Öğrencinin Paniği

Çocuk, "Arkadaşımla kapının yanında şakalaşırken kapının pervazı çıktı, zaten incecik iki çiviyle tutturmuşlar, çivileri deliklere denk getirerek alt noktada olduğu için ayağımın burnuyla yerine oturtmaya çalışırken öğretmen geldi. Bana, "ne yapıyorsun," diyerek sert bir şekilde kravatımı çekti. Ben, az kalsın boğuluyordum, öğretmen, beni bir türlü dinlemiyor bağırıyordu.

8 Mayıs günü okulda yine dernek toplantısı vardı. Okula gittiğimde müdür yardımcısının yanına uğradım, sohbet ederken kapıdan bir öğretmen bir de öğrenci girdi. İkisi de çok sinirliydi. Önce öğretmen söze başladı. "Bunu disipline veriyorum, hemen ailesi alsın götürsün." Ne oldu dediğimizde, "Kapıyı tekmelerken yakaladım, ne yapıyorsun diye kızınca, bana küfür etti ve kravatını çıkarıp attı. Bu ne terbiyesizlik!" dedi, hışımla odadan çıkıp dilekçe yazmaya gitti.

Okulda disiplin kurulu üyesi olduğum için olaya müdahale etmek istedim. Çocuğa, "Olayı anlatır mısın, bir de senden dinleyelim." dedim. Çocuk anlatmaya çalışıyor, ağlayacak ağlayamıyordu. Ağlayabilirsin sıkma kendini, rahatlarsın, dedim.

Çocuk, "Arkadaşımla kapının yanında şakalaşırken kapının pervazı çıktı, zaten incecik iki çiviyle tutturmuşlar. Çiviler; deliklere denk getirerek ayağımın burnuyla yerine oturtmaya çalışırken öğretmen geldi. Bana, ne yapıyorsun, diyerek sert bir şekilde kravatımı çekti. Ben, az kalsın boğuluyordum, öğretmen, beni bir türlü dinlemiyor bağırıyordu. Çok sinirlendim bağırdım. İstemeden de olsa ağzımdan kötü söz çıktı. Bu arada öğretmen, kravata asıldığı için, boğazım sıkılıyordu, ben de kravatı boğazımdan çıkardım. Öğretmen de beni buraya getirdi." dedi. Çocuğa, derslerini sorduğumda iyi dedi. Neden küfür ettin? Bu büyük bir saygısızlık, dediğimde ağzımdan çıkıverdi dedi. Demek ki diğer zamanlarda ağzını küfre alıştırmışsın alışınca da öyle istemediğin yerde çıkar. Önemli olan bunu hiç söylememen hem ilerideki hayatını olumsuz yönde etkiler, dedim. Sen kendini bu konuda eğitmelisin, her ne olursa olsun küfür etmemelisin diye biraz nasihat ettim.

Müdür yardımcısı, C.Beye lütfen bu delikanlıya, bu defalık, bir şans verelim dedim. O da öğretmeni, affederse bence sorun yok dedi. O zaman tek bir iş vardı, öğretmeni bulup özür dilemek. Öğrenciyi alıp öğretmenler odasına gittiğimizde öğretmenin dilekçe yazmakta oluğunu gördük, hâla sinirliydi. Kendince haklıydı da. Çünkü onlara emek sarf edip, eğitim ve öğretim veriyorlardı. Ama biraz şefkat biraz anlayış gerekiyordu, galiba.

Öğretmen hanımdan affetmesini rica ettim, asla kabul etmem, dedi. Lütfen pişman olmuş bir daha yapmayacak, ben kefil oluyorum, dedim. "Hayır, olmaz ailesi gelsin, bana hesap versin" dedi. Çaresiz dışarı çıktık, öğrenci; hayal kırıklığı biraz da suçluluk ifadesiyle hızla ilerledi. Peşinden koştum, her şey bitmiş değil üzülme sonuçta benim de kararda imzam olacak, bu konu görüşülürken senin durumunu bir daha sakin ortamda anlatacağım. Yalnız bundan sonra küfürlü konuşmayacağına söz vermeni istiyorum. "Sen iyi bir insansın bunu görebiliyorum ve sana inanıyorum" dediğimde biraz rahatladı. Tamam dedi ve gitti.

Daha sonra müdür yardımcısıyla görüştüğümde, bu çocuğun dosyasının epeyce kabarık olduğunu öğrendim. Bu olaya gösterdiğim hassasiyet neticesinde, toplantıya da çok geç katıldım. Bu arada şunu fark ettim. Öğrencilerle ilgilenmek beni mutlu ediyordu. Zamanımız farklı olsa da onlardaki hareketin heyecanın, yaşlarının gereği diye düşünüyorum ve iyi bir aile eğitimi almadıklarını düşününce kızamıyorum bile. Toplantıdan sonra okulda seminer olduğu için biraz daha kaldım. Öğrencilerin hepsini çocuğum gibi düşünerek iyi bilgilenmelerinden memnun oluyorum.

Benim oğlum ise, hem salonda, hem de değildi. O büyük kalabalıkta tek kişilik dünyasına dalıp gitmişti. Bile kendi dünyasına giriveriyordu. Bir gün önceki seminerde, konuya hiç muvaffak olamamıştı. Oysa bu günkü semineri veren yazarın adını hatırlıyordu. Bu da benim için güzel bir gelişme, en azından orada kimin olduğundan haberdardı. Genel intibalarıma göre, sadece benim oğlum değil, çocukların hemen hepsi bedenleri bulundukları yerde olsa bile, akılları başka bir

yerlerde. Neden derseniz, orada yapılan esprilere ancak biz büyükler gülüyorduk.

Şimdiki Nesil Yüksek Ses ve Gürültülü Müzikten Hoşlanıyor

Şimdiki nesil yüksek sesten ve gürültülü müzikten hoşlanıyor. İletişim içinde iletişimsiz yaşıyorlardı. Bu da teknolojinin olumsuz tarafı olsa gerek. Aslında biraz araştırmacı olsalar her imkân mevcut. Bir başka etken de Televizyon, bilgisayar, ayrı odalar, aynı çatı altında ayrı dünyalar. Birbirlerinin sıkıntısından haberi olmayan çocuk ve aile ilişkisi.

Okuduğum 'Ergenlik Sorunları' adlı kitapta, özellikle on iki on yedi yaş arası çocuğun, bu dönemde her beş ergenden birinin sigara tiryakisi olduğu tahmin edilmektedir deniyordu. Bu rakam bence daha fazla diye düşünüyorum. Oğlumun okuluna sık gittiğimden yakından takip etme fırsatım oluyor, çoğu öğrencinin sigara içtiğini gözlemliyorum. Çocuklar arasında bu alışkanlık hayli fazla. Bununla da kalsa iyi diyesi geliyor insanın, eroin vs. gibi uyuşturucu madde bağımlılığının özellikle arttığı söyleniyor basın ve televizyonlarda. Oğlumun okuduğu okulda yöneticilerin sıkı kontrolünden dolayı böyle hadiseler olmuyordu.

Bir kaç gün önce, bir radyo programında, canlı yayına telefonla katılarak kendi mücadelemi özetledim. Özellikle sorunlar karşısında yılmadan kendilerini geliştirerek, evlatları için mücadeleyi elden bırakmamalarını tavsiye eden bir mesaj verdim. Dinleyicilerden çocuğu sorunlu olan aileler radyoyu arayıp telefonumu istemişler. Radyo programcısı hanımefendi tekrar duyuru yapıp telefon numaramı bırakmamı istemişti. Telefon numaramı radyo programcısına verdim. Böylece, sıkıntı-

sı olan aileler arıyorlar, onlara hangi yolu izleyerek sıkıntılarımı aştığımı anlatıyor, örnek teşkil eder diye sorunlarını paylaşmaya çalışıyordum. Bir nebze olsun yardımcı olabildiysem ne mutlu bana. Bence maddi destekten çok manevi destek vermek çok önemli. Çünkü bu süreç yaşamımız boyu devam edeceğinden, manevi destek alarak aynı kaderi paylaşan insanlarla tanışmak, görüşmek kuvvet veriyor insana.

Kardeşe İade-i İtibar

Bugün bizim ve yavrularımız için özel bir gündü. Eşimle vazife taksimi yaptık! Eşim küçük oğlumun karne sevincini paylaşacak, ben de büyük oğlumun sevincine ortak olacaktım. Bu şekilde evden ayrıldık.

Okula gittiğimde, hemen müdür yardımcısı hanımefendinin yanına gittim. Zira yavrumun hayal kırıklığına uğramasından korkuyordum. Devamsızlığı olmadığı için oğlumun onur belgesi hazırdı. Sonra okulun bahçesine çıktım, hiçbir şeyden haberim yokmuş gibi oğlumla beraber, karnelerin verilme saatini beklemeye başladık. Vakit gelip oğlum karnesini ve onur belgesini almış, elinde bana doğru koşarken bir yandan da avazı çıktığı kadar bağırıyordu. Başardım anneciğim, başardım diye haykırıyordu. Anne onur belgesi aldım, başardım heyecandan kalbim duracak gibi anne diyordu.

Yavrumu öpüp tebrik ettim, sen isteyince çok güzel şeyler başarırsın, ben buna inanıyorum dedim. Anne ben hemen müdür beye teşekkür edip, eve gitmek istiyorum diye ifade edince, peki oğlum gidebilirsin dedim. Oğlum yerinde duramıyordu, bir an önce tanıdığı herkesle sevincini paylaşmak ve başardığını haykırmak istiyordu.

İlk Göz Ağrısı, Hey Gidi Günler!

O zamanlar, daha yirmi dört yaşımdaydım, çok tecrübesiz ve bilgisiz bir anneydim. Hiçbir bilgimin olmadığı bir yığın sorunlarla savaşıyordum. Hemen kapıdan girince, sağ tarafta ana sınıfı, oğlumun öğretmeni de, o an sınıfın kapısında... Dönüp tekrar baktım, o mu diye, çünkü yıllar ondan da çok şey almıştı anlaşılan.

Oğlum okuldan çıktıktan sonra, ben okulda kalmıştım. Çünkü öğleden sonra başka bir okulda, ilçedeki tüm okulların okul aile birliklerinin toplantısı vardı. Toplantıya katılmak için diğer okula gittim.

Tevafuk bu ya, toplantı için gittiğim okul, oğlumun dokuz yıl önce, ana sınıfını okuduğu okuldu. Okulun kapısından girince hayli heyecanlandım. Çünkü bu okul ne olduğumun farkında olmadan, nasıl bir yol izleyeceğimi bilmediğim, bir

eğitim yılını geçirmiş olduğum yerdi. Umutsuzluklarımı aşmaya çabaladığım, günlerimi geçirdiğim anılar vardı.

O zamanlar, daha yirmi dört yaşımdaydım, çok tecrübesiz ve bilgisiz bir anneydim. Hiçbir bilgimin olmadığı bir yığın sorunlarla savaşıyordum. Hemen kapıdan girince, sağ tarafta ana sınıfı, oğlumun öğretmeni de, o an sınıfın kapısında... Dönüp tekrar baktım, o mu diye, çünkü yıllar ondan da çok şey almıştı anlaşılan. Bir hanımla konuşuyordu. Yanına gidip merhaba demek geldi içimden, bir an irkildim ve geri çekildim. Anlaşılan geçmişteki izlerin hala tazeliğini koruduğunu fark ettim. Hızlı adımlarla toplantı salonuna girdim. Kendime sandalye bulup oturduğumda, orada yapılan etkinlikler birden bir film şeridi gibi gözümün önünden geçiverdi. Çünkü sosyal etkinlikler salonunda, o günlerden kalma mantar figürlerin olduğunu gördüm.

Toplantıya katılan herkes komisyona seçilebilmek için kamuoyu oluştururlarken, ben çoktan geçmişteki yaşadığım anılar dünyasına uçmuştum. Kendime geldiğimde, şu anki halime şükrettim. O günler, eşimin bile; "Bırak bu mutluluk oyununu oynamayı." dediği günlerdi. "Kandırma kendi kendini." demişti. "Çocuk okula gittiğinin farkında bile değil." deyişi çınladı kulaklarımda o an. Sonra, kendimle gurur duydum. Artık yavrum, meslek lisesinde okuyordu ve çok mutluydu. Başkaları için önemli olmayabilir meslek lisesi, ama bizim için çok önemliydi. Çünkü aileler, çocuklarını ancak, üniversitede okuyamayacağını kanaat getirince, meslek lisesine veriyorlardı. Bu okulu biz, tabiri caizse iğneyle kuyu kazarcasına, bir mücadele sonucunda bulmuştuk! Dolayısıyla okulumuzu çok önemsiyor ve seviyorduk.

Toplantı bitip akşam eve döndüğümde, eşimin anlattıkları mutluluğuma mutluluk kattı. Çünkü oğlumuz Yusuf, eve gidiyorum diye ayrılmıştı yanımdan. Ama ondan beklemediğimiz güzel bir davranış yapmıştı Yusuf. Ne düşündüyse, kendi okulundan çıkınca, doğru kardeşinin okuluna gitmiş, sınıfına kadar çıkmıştı. Kardeşinin sınıf arkadaşları abisini onur belgesi ile görünce, "Senin ağabeyin onur belgesi alacak kadar başarılı mı?" demişler. O da ağabeysinin başarısıyla gurur duymuş. Anne o kadar mutlu oldum ki, kendi karne sevincimi unuttum diyordu oğlum.

Bu ifadeleri ile sanki kardeşine karşı kaybettiğini zannettiği itibarını geri aldığını ispatlıyordu. Çünkü kardeşi, ağabeyinin, arkadaşları tarafından aşağılanmasına çok üzülmüştü. Arkadaşları ve ilk iki sınıfı okutan öğretmeni bile, onun ruh dünyasını, alaylı ifadeleriyle adeta sarsmışlardı. Canlarım nasıl da mutlu olmuşlardı. Eşim de okulun kapısında çocukların birisini beklerken, ikisinin birden ona doğru koştuğunu görünce hem şaşırmış, hem de çok mutlu olmuştu. Yusuf tarih dışındaki derslerden geçmişti, bir dersten bütünlemeye kalmıştı. Ama olağanüstü çabasıyla aslında o da takdiri hak etmişti.

Bir Mücadelenin Finali

Şu an itibariyle oğlum Yusuf Matbaa Meslek Lisesi cilt ve serigrafi bölümü üçüncü sınıfa devam ediyor. Haftanın üç günü Türk hava yollarında, okuduğu branşla ilgili staj görüyor. Kısmet olursa iki yıllık yüksek okula da, göndermeyi planlıyoruz, umarım onu da başarır. Burada küçük bir söz eklemek istiyorum. "Her insan hedefini belirleyip, yayını bu hedefe göre gererse, hedefi vuramasa bile, en azından hedefine yaklaşır." Sonunda daha az hayal kırıklığı yaşar sanıyorum. Umarım benim oğlumla yaşadığım gerçek kesitlerim, bunun gibi sorun yaşayan insanlarımıza örnek olur.

Hepimiz kendi sorunumuza sahip çıkalım. Annelik o kadar yüce bir duygu ki, her insanı ham bir hamur düşünün, hamur her yumruk darbesiyle nasıl özleşip, sonunda güzel lezzetli bir ekmek oluyorsa, annelik de işte öyle bir şey. Yaşadığımız her olumsuzlukta, önümüze çıkan her zorlukta, bir yumruk darbesi yiyoruz. Ama bu darbeler, annelik duygusunu daha da olgunlaştırıyor, bu duygu hiç azalmıyor, aksine artıyor, artıyor...

Kendinize bir hedef belirleyin. Fethetmek için öyle bir hedefiniz olsun ki, ta öteye, ebediyete kadar uzansın. Mücadelenizi sadece bu dünyayla sınırlı tutmayın. Sevdiğiniz şeyin sorumluluğunu almazsanız onu kaybedersiniz.

Sen Olmasaydın Bebeğim

Görür müydü gözlerim güneşin aydınlığını,
Sarar mıydı kollarım candan öte bir canı,
Tadar mıydı gönül, kokunu duyduğum anı,
Sen olmasaydın bebeğim.

Hayat birden olur muydu, karmakarışık?
Arar mıydım zifiri karanlıkta bir ışık?
Anlar mıydım ki bütün yollar sevgiye bitişik,
Sen olmasaydın bebeğim.

Yakışır mıydı beyazın yanına kara tatlınınkine acı,
Der miydim hiç merhametsiz insanlara kardeşler bacı,
Giydirirler miydi bana bir hayat tecrübesi tacı,
Sen olmasaydın bebeğim.

Coşar mıydı hak ile gönül çeşmesi,
Denk düşer miydi mutlulukla hüzün kefesi,
Hoş gelir miydi bülbülden sonra baykuşun sesi,
Sen olmasaydın bebeğim.

Bunlar ana yüreğinden dökülen dizelerdir,
Hayatta gül dikeniyle beraberken güzeldir,
Benim ömrüm seninle geçerse özeldir,
İyi ki varsın, iyi ki varsın bebeğim.

Son Söz

Şükür, mü'min olan insanın en bariz özelliğidir. İmtihanlara karşı sabır gösterme ve iyilikleri şiar edinmek de mü'min olana en çok yakışandır.

Tevekkül ise insanın acziyetini ve sığınma ihtiyacını hatırlatır kendisine. En iyi yol "Sen'den geldik, yine Sana döneceğiz diyebilmektir belki de...

İşte bu kitapta eli öpülesi bir annenin hayatından bir kesit var. Sabrın, şükür ve tevekkülle yoğrulup, kader potasında şekillendiği gözler önüne seriliyor. Ve her şey hayat denilen bir an-ı seyyâlede gerçekleşiyor.

"Hoştur bana Sen'den gelen
Ya hil'at ü yahut kefen
Ya taze gül yahut diken
Kahrın da hoş lütfun da hoş"

Eşrefoğlu Rûmî